RĂTĂCIREA BAPTISTĂ

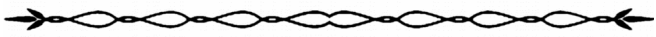

Ierom. Visarion Moldoveanu
Bogdan Mateciuc
Mihai Oară

~ Îndreptar de Mărturisire Ortodoxă ~

www.odaiadesus.ro
www.ortho-logia.com
www.mirem.ro

Referenţi de specialitate

Maria Cătălina Muraru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
I. VISARION MOLDOVEANU, ieromonah
II. BOGDAN MATECIUC
III. MIHAI OARĂ
Rătăcirea baptistă:îndreptar de mărturisire ortodoxă/
Ierom. Visarion Moldoveanu, Bogdan Mateciuc, Mihai Oară – Bacău : Vicovia, 2011
ISBN 978-973-7888-30-3

© Ediţie electronică

BAPTISMUL. ISTORIE ŞI CREDINŢĂ

Când primii protestanţi – Luther, Calvin şi Zwingli – au început să predice reformarea din temelii a romano-catolicismului, niciunul nu şi-ar fi închipuit că propriile idei vor deveni, nu peste mult timp, „învechite" în faţa următorului val de reformatori, numiţi convenţional *neoprotestanţi*.

Avalanşa de schimbări iniţiată de Luther nu a putut fi limitată numai la *individualism, interpretarea personală a Scripturilor şi eliminarea treptelor clericale*. În timp ce primii reformatori păstrau încă anumite elemente tradiţionale ale

romano-catolicismului, în scurt timp noul val de predicatori le contestau şi pe acestea – *botezul copiilor, simbolurile religioase, persoana Maicii Domnului*.

Organizarea deja începuse să se facă în comunităţi separate de cele romano-catolice, iar slujbele au început să fie ţinute de predicatori fără studii religioase, întrucât şcolile teologice erau exclusiv catolice.

Acesta este unul din motivele pentru care, încă de la începuturi, nu a existat o unitate a învăţăturilor reformate, fiecare predicator venind cu propria versiune de „creştinism", numită „descoperire de la Dumnezeu". Aşa se face că relativ în aceeaşi perioadă, întâlnim mişcări (neo)protestante cu învăţături total diferite.

După cum vom vedea, spre deosebire de alte grupări religioase, în istoria tumultoasă a mişcării baptiste este dificil să identificăm un întemeietor distinct.

Însă, de-a lungul timpului, baptiştii au vehiculat trei teorii prin care au încercat formularea unei istorii oficiale: teoria succesiunii neîntrerupte, teoria înrudirii anabaptiste şi teoria derivării din separatiştii englezi.

1. Succesiunea neîntreruptă

Este unul dintre cele mai populare mituri, acela că baptiştii, în calitate de comunitate, au existat în toată istoria Bisericii, de la botezul lui Iisus în Iordan de către Ioan Botezătorul şi până astăzi. Deşi nu au folosit explicit numele de baptişti, aceste grupări s-ar fi identificat totuşi cu baptiştii contemporani.

Această teorie are un inconvenient major: nu poate fi

atestată cu date istorice, rămânând doar la nivel de speculaţie.

De influenţă iudeo-gnostică, învăţăturile *montaniştilor, novaţienilor, donatiştilor, paulicienilor, valdenzilor, albigenzilor (catharilor), lolarzilor şi husiţilor* conţin câte puţin din doctrina şi practica baptiştilor de mai târziu, însă ca învăţături despre Hristos Dumnezeu-Omul, despre Sfânta Treime şi despre mântuire, acestea nu pot fi încadrate în specificul creştin, darămite baptist.

Susţinută la sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX, teoria succesiunii neîntrerupte a fost abandonată ulterior, când s-a constatat că mai mult dăunează imaginii baptiştilor printr-o geneză din grupări necreştine. [1]

2. Înrudirea anabaptistă

O a doua teorie susţine că baptiştii se trag, direct sau indirect, din anabaptişti - aripa radicală a Reformei din secolul XVI.

Însă o analiză istorică şi teologică a grupării anabaptiste ridică o serie de întrebări asupra autenticităţii creştinismului acestora, deci implicit şi a celor care-şi declamă descendenţa din anabaptişti.

Spre exemplu, anabaptiştii neagă hotărât necesitatea botezului pruncilor, însă la fel de hotărât contrazic doctrina lui Luther de *justificare doar prin credinţă*. Iisus Hristos nu a luat trup din Fecioară, deci nu a fost om desăvârşit. Împărăţia lui Dumnezeu trebuie reconstruită aici pe pământ, prin unirea teologiei cu legile societăţii civile, făcând din comunismul

[1] A vedea demontarea acestui mit la *www.ortho-logia.com/Romanian/Apologetica/CrizaIdentitatii.htm*

socialist principiul motor al noului „stat biblic”.

Nicholas Storch (+1525) şi Thomas Münzer (+1525) sunt primii care „încreştinează” principiile socialiste predicând egalitatea absolută dintre oameni şi împărţirea egalitară a bunurilor în oraşul Zwickau al regatului Saxon, unde pornesc o mică revoltă.

Noile idei teologice cu tentă revoluţionară şi iconoclastă stârnesc vehemenţa lui Luther asupra lor. Deşi repudiaţi, Storch şi Münzer reuşesc să fie principalii instigatori în *Răscoala Ţăranilor* din sudul Germaniei în 1525, înăbuşită în sânge în acelaşi an. Capturat în mod ruşinos şi adus în faţa călăului, Münzer se leapădă de anabaptism, neagă rebotezarea pruncilor şi primeşte sacramentele romano-catolice.

Însă anabaptiştii îşi recâştigă faima în preajma anului 1533, când reuşesc să ocupe poziţii importante în conducerea localităţii Münster din Westphalia, oraş transformat în scurt timp în capitala orgiilor şi a terorii.

Inestimabile opere de artă şi literare au fost distruse, comunismul, uciderile şi poligamia devenind virtuţile „noii religii”. Liderii Bernard Rothmann, proclamat rege al „Noului Sion” avea patru soţii iar John de Leyden (Bockelsohn) avea şaisprezece neveste.

„Teocraţia” şi euforia mistică durează până în anul 1535, când sunt capturaţi în momentul în care voiau să incendieze oraşul. După şase luni de temniţă, liderii anabaptişti sunt executaţi, iar mişcarea proscrisă în toată Europa.

Din gruparea anabaptistă au mai făcut parte *fraţii elveţieni, huteriţii, şi menoniţii* (adepţii lui Menno Simons). Anabaptiştii refugiaţi în Polonia şi Olanda erau antitrinitari (negau Sfânta Treime).

Teoria înrudirii anabaptiste are o anumită susţinere pe

baza dovezilor istorice, însă nu mai este popularizată din cauza influenţelor teologice radicale şi a trecutului sângeros social-comunist.

3. Separatiştii din Anglia

Naşterea aşa-zisei *biserici anglicane* se petrece în timpul lui Henric al VIII-lea al Angliei (+1547), când regele se răzvrăteşte împotriva Papei, din cauza interdicţiei de a desface prima cununie şi recăsătorirea cu Anna Boleyn.

Drept urmare, în ianuarie 1534, prin aşa-numitele „Acte de supremaţie", Parlamentul îi recunoaşte regelui calitatea de conducător al Bisericii engleze, urmând ca fiecare slujbaş sau cleric să jure credinţă noului *cezaropapism*, în caz contrar fiind pasibili de condamnare şi decapitaţi ca trădători.

Opoziţia faţă de noua politică religioasă a regelui a fost repede suprimată în Anglia. Un număr însemnat de călugări romano-catolici disidenţi au fost torturaţi şi executaţi.

După mai multe încercări de definire a religiei anglicane, Henric obţine în 1539 votarea de către Camera Lorzilor a unui statut în şase articole, supranumit „Actul sângeros" sau „biciul cu şase corzi", prin intermediul căruia se validau următoarele: *transsubstanţierea, împărtăşirea fără potir, celibatul şi castitatea clerului, spovedania auriculară şi missa particulară.*

După o scurtă şi sângeroasă revenire a catolicismului sub Maria Tudor (1553-1558), cultul anglican se restabileşte şi se consolidează sub Elisabeta (1558-1603), fiica Annei Boleyn, în timpul căreia (la 1562) se redactează cele 39 articole ale *Mărturisirii de credinţă* - carta simbolică anglicană care, prin amestecarea ideilor protestante cu cele catolice, plasează anglicanismul într-o poziţie teologică intermediară.

După 450 de ani, anglicanismul adoptă un statut libertin prin „căsătorirea" homosexualilor şi a lesbienelor, precum şi introducerea acestora în roluri clericale.

Nemulţumiţi de noua organizare episcopală a anglicanismului oficial, la anul 1567 apare prima sciziune a *nonconformiştilor*, contrară cu cea a *conformiştilor*. Nonconformiştii s-au dezbinat la rândul lor în *prezbiterieni* sau puritani, *congregaţionalişti* sau independenţi, şi alţii.

Iacob I (1603-1625), fiul Martei Stuart, regina Scoţiei decapitată în 1587 de Elisabeta, devine în 1603 şi moştenitor al tronului Angliei, urmând ca în timpul domniei sale să cultive anglicanismul şi să se arate totodată, intransigent faţă de catolici şi nonconformişti. Tot el a căutat să fundamenteze monarhia absolută de drept divin, însă a întâmpinat opoziţia Parlamentului.

În acest context, în anul 1606, John Smith (+1612) dimpreună cu Thomas Helwys (+1616), puritani înfocaţi, se refugiază pentru a scăpa de prigonitorii englezi, în Olanda, ţară cu viziuni religioase mult mai liberale. Aşa se face că la anul 1609, cei doi pun bazele primei biserici numită iniţial *„Frăţia Separatiştilor a Celei de a Doua Biserici Engleze din Amsterdam"*, cu sediul în spatele unei brutării.

Interesant este faptul că odată ajuns în Olanda, Smith îşi reneagă botezul primit cu patru ani înainte în localitatea engleză Gainsborough, unde fusese botezat la miezul nopţii de către un anume John Morton în râul Don.

Astfel, Smith se vede drept singurul creştin adevărat rămas pe pământ şi se botează din nou, de data aceasta pe sine însuşi (se auto-botează), ulterior botezându-l şi pe Helwys. Colaborarea lor nu a durat mult, ci dimpotrivă, în spiritul fărâmiţării neoprotestante, cei doi au apucat pe căi diferite în

mai puţin de un an, fiecare fiind urmat de proprii adepţi din cadrul primei lor „biserici".

Este definitoriu cum întemeietorii de secte aleg să fie excepţiile de la regulile pe care le impun celorlalţi membri ai grupării, în cazul de faţă Smith, care după ce se botează de două ori, a treia oară îşi toarnă o găleată de apă pe cap. Această situaţie total nebiblică, de autobotez, ar trebui să fie un semn al înşelării pentru baptiştii de astăzi.

În felul acesta, mişcarea baptistă a fost definită încă de la început prin dorinţa de separare a celor care interpretează într-o manieră literală şi exclusivistă Noul Testament.

Smith regretă ulterior *autobotezul* şi încearcă o unire cu *menoniţii*, însă este respins. Abia după câţiva ani de la moartea lui Smith (1612), adepţii acestuia sunt absorbiţi de menoniţi, însă nu fără violenţe, din cauza diferenţelor doctrinare destul de semnificative. Tot în anul 1612, Helwys „excomunică" gruparea lui Smith şi se întoarce în Anglia, formând prima biserică baptistă la Spitalfields, lângă Londra.

Au fost persecutaţi în timpul Stuarţilor, l-au sprijinit pe Cromwell şi în 1689, sub Wilhelm de Orania, primesc dreptul de a se organiza şi funcţiona liber.

Având un nucleu iniţial în spaţiul britanic, numărul baptiştilor a ajuns la peste un milion în Europa.

America a fost locul unde mişcarea baptistă a cunoscut cea mai mare dezvoltare. Roger Williams, un adept al lui Helwys, ajunge din Anglia pe pământ american în anul 1631. După un conflict cu autorităţile din Boston, merge în oraşul Providence, din statul Rhode Island, unde în anul 1639 Williams respinge botezul primit în copilărie şi este rebotezat de către Ezekiel Holliman. Apoi Williams botează pe Holliman şi încă zece membrii, constituind astfel prima

grupare baptistă oficială. În acelaşi stat şi aproximativ în aceeaşi perioadă, John Clarke înfiinţează în Newport cea de-a doua adunare baptistă.

Încă de la început baptiştii au fost divizaţi în *arminieni (sau generali)* datorită credinţei în caracterul general al răscumpărării lui Hristos, şi *calvini (sau particulari)* care mărturisesc răscumpărarea lui Hristos valabilă doar pentru cei aleşi. După anul 1660, *baptiştii generali* proclamau afundarea ca singura formă validă de botez.

În veacul al XVIII-lea majoritatea baptiştilor generali au devenit unitarieni, adică antitrinitari, de aceea baptiştii de astăzi, pentru a se delimita de aceste „înrudiri", îşi numesc adeseori lăcaşele de cult *„Sfânta Treime"*.

Deseori persecutaţi pentru credinţa lor, baptiştii au sporit încet ca număr. O creştere notabilă a numărului acestora s-a înregistrat cu precădere în secolul al XVIII-lea, în mare parte datorită mişcării de sensibilizare religioasă cunoscută sub numele de **„Marea Trezire"** [2].

Cu manifestări scandaloase - stări de transă, urlete spontane, tremurături, râs necontrolat -, aceste formule „harismatice" au dăinuit până astăzi sub diferite forme - *Vineyard, Toronto, Lakeland* - penetrând recent şi grupările baptiste române sub denumirea de *„Mişcarea Străjerilor"*.

Asemenea celorlalte secte neoprotestante, născută din dezbinare şi purtând în ea sămânţa dezbinării, gruparea baptistă s-a divizat în timp, existând astăzi zeci de disidenţe date de absolutizarea unor învăţături particulare sau idolatrizarea unor lideri. Amintim aici:

- ***baptiştii menoniţi*** (anabaptiştii lui Mennon), ***baptiştii lui Campbell*** (după întemeietorii Thomas şi Alexander

[2] Pentru mai multe amănunte vezi *www.odaiadesus.ro/treziri.html*

Campbell) şi ***baptiştii lui Winebrenner*** (după întemeietorul John Winebrenner)

- ***baptiştii vechi*** (susţin predestinaţia rigidă)
- ***baptiştii liberi*** (susţin destinul absolut)
- ***baptiştii sâmbetişti*** (cu numeroase influenţe mozaice, serbează sabatul)
- ***baptiştii celor şase porunci*** (după Evrei cap.6, ţin cu stricteţe un cod religios necesar mântuirii)
- ***baptiştii unitarieni*** (neagă Treimea şi cred că Duhul Sfânt nu este Dumnezeu, iar Fiul este creat)
- ***baptiştii cufundători*** (îşi botează adepţii prin cufundarea de trei ori cu capul în jos)
- ***baptiştii cuvântului*** (mântuirea le este condiţionată de atragerea de adepţi; practică un prozelitism feroce)
- ***baptiştii frăţietăţii*** (grupare a membrilor de culoare, care „rebotează" numai la Locurile Sfinte sau la Iordan)
- ***baptiştii femeilor purtătoare de mir*** (grupare ce-şi botează pruncii, au pastori femei)
- ***baptiştii episcopali*** (localizaţi în Georgia, Letonia - republici ex-sovietice, sau Congo, au adoptat organizarea ierarhică, cu icoane, potire şi veşminte doar cu rol decorativ) ... şi enumerarea poate continua.

De remarcat că, până în 1975, baptiştii americani numiseră aproximativ 50 de femei în funcţii oficiale (pastori, predicatori). În prezent numărul acestora este mult mai ridicat.

Numele fiecărei ramuri baptiste ilustrează principiul generator al sectei, acela al alipirii de un anume aspect al credinţei, de un anumit citat biblic şi al absolutizării acestuia în dauna celorlalte.

Baptismul în România

La anul 1820 se naşte în Ofen, lângă Budapesta, Karl Johann Scharschmit. Dulgher de meserie, ajunge la Hamburg, unde se converteşte la baptism şi este botezat în anul 1845 de J.G. Oncken. Hoinar din fire, Scharschmit trece din Germania înapoi în Ungaria şi de aici vine la Bucureşti, unde întemeiază prima adunare baptistă. Căsătorit, dar fără copii, Scharschmit propagă un baptism „după ureche", împrumutând din frânturile teologice ale altor grupări. De aceea, la anul 1863, este trimis din Germania un anume August Liebig care botează oficial în Dâmboviţa primii baptişti.[3] O bună perioadă de timp, aceştia au susţinut în ideologia lor *predeterminarea calvină*.

Transmisă tot prin filieră ungurească, credinţa baptistă ajunge şi pe meleagurile Bihorului la anul 1871, prin intermediul lui Anton Novak, un angajat al Societăţii Biblice Britanice pentru a face colportaj.[4] Primii prozeliţi sunt racolaţi din rândurile maghiarilor din Salonta Mare, unde *credincioşii reformaţi* conduşi de Ianoş Lajoş se convertesc şi întemeiază în acelaşi an prima comunitate baptistă.

Interesant este faptul că botezul baptist al foştilor maghiari reformaţi se face mai târziu, la 26 august 1875, în localitatea Bekes-Gyula din Ungaria, de către Henrik Mayer. Slaba penetrare a baptismului în Ungaria a cerut o infuzie continuă de predicatori germani, însă acest lucru nu a împiedicat răspândirea în Ardeal prin filieră exclusiv maghiară.

---

[3] Alexa Popovici, **Istoria Baptiştilor din România**, vol.I, Chicago, 1980, p. 14.

[4] Florentina Bodeanu, *„Cultul Baptist din Transilvania între 1948-1989 în memoria colectivă (judeţele Cluj, Maramureş, Bistriţa-Năsăud şi Sălaj)"*, teză de doctorat la Institutul de Istorie Orală al Universităţii Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca, 2009.

În Transilvania, baptismul a fost calul troian al Imperiului austro-ungar care urmărea dezbinarea naţională şi religioasă. Nu este de mirare că primii predicatori baptişti printre românii ardeleni au fost unguri.

Istoria păstrează mărturii în care predicatori ca Mihaly Cornya, Istvan Toth, Attila Csopjak, Carol Mayer, Pal Nagy, Mikloş Udvarneki plăteau tălmaci români pentru a răspândi baptismul în oraşele şi satele transilvane. Aşa se face că toţi predicatorii baptişti români ardeleni de la început au primit botezul de la pastori unguri.

Iată ce scrie, legat de aceste evenimente, ziarul *Universul* din 2 martie 1927: *„În Ocnele Mureşului (jud. Alba), baptiştii ţin adunările de cult în biserica reformată maghiară din localitate. Şi ce este mai uimitor, adunările de propagandă baptistă se ţin în biserica şi şcoala reformată, în prezenţa preotului reformat maghiar. În faţa acestui caz, care va deschide ochii tuturor asupra ţintelor urmărite de propaganda baptistă, ne întrebăm: Ce legătură poate fi între cultul reformat şi cel baptist?"*

Trebuie ţinut cont şi de faptul că toate acestea se petreceau în timpul lui Kálmán Tisza, prim-ministru ungar între anii 1875-1890, personaj sinistru şi cu o reputaţie de *zdrobitor al naţionalităţilor,* care a sprijinit şi legiferat baptismul în Transilvania tocmai pentru a folosi elementul religios în dezrădăcinarea naţională şi care, după cum menţionează Octavian Goga, *„în cei 15 ani de stăpânire şi-a meritat pe deplin titlul: de la dânsul concepţia vieţii de stat maghiare n-a suferit absolut nici o schimbare. Spiritul de destrucţie metodică a tot ce-i românesc a pătruns toate fibrele aparatului de putere. De-aci înainte la Budapesta s-a urmat cu distrugerea consecventă a puţinelor aşezăminte ce ne-am fost creat în absolutism şi s-au adus legi cu cari*

să ne paralizeze."[5]

Scopul susţinut al propagandei baptiste, vădit iredentiste, este arătat de deputatul ungur Almay Oliver în ziarul arădean *„Arady Kozlony"* din 25 decembrie 1913: *„E de mare însemnătate că chestia românească, cel puţin în parte, poate fi dezlegată cu ajutorul baptismului. Baptismul poate ajunge la cuceriri de necrezut în judeţul Aradului. Lucrul acesta îl ţin eu de prea însemnat, deoarece în acest chip poporul român scapă de sub conducerea preoţilor fanatici. Baptiştii sunt răbdători şi trăiesc în pace cu ungurii."*

Legea din 1848 cu privire la egala îndreptăţire a naţionalităţilor a devenit practic inoperabilă întrucât tot prin lege, statul multi-etnic a fost definit drept stat naţional: *„în Ungaria există o singură naţiune, una şi indivizibilă, naţiunea maghiară şi toţi cetăţenii, indiferent de neamul căreia îi aparţin, sunt membrii acestei naţiuni maghiare, una şi indivizibilă."* [6]

Maghiarizarea forţată a devenit politică programatică sub mai multe guverne consecutive, îndeosebi sub cel al primului ministru baron Dezso Bánffy (1895-1899)[7].

Au urmat şi alte legi prin care puterea ungară încerca să maghiarizeze naţiunile aflate sub jurisdicţia sa, de pildă Legea cu privire la obligativitatea introducerii limbii statului în şcolile confesionale, din 1879, cea din 1891, legată de înfiinţarea grădiniţelor pentru copiii care împlineau trei ani, sau cea din 1893, care a desfiinţat dreptul bisericii de a fixa

[5] Octavian Goga, **Naţionalism dezrobitor. Permanenţa ideii naţionale**, Bucureşti, Albatros, 1998, p.160-161.

[6] Stelian Mândruţ, *„Opinii vizând 'Chestiunea româno-ungară' în Transilvania (1867–1918)",* în **Anuarul Institutului de Istorie Cluj-Napoca**, XXXVI, 1997, p.150.

[7] Tibor Frank, *„Naţiunea, minorităţile naţionale şi naţionalismul în Ungaria secolului al XX-lea"*, în Peter F. Sugar, **Naţionalismul est-european în secolul al XX-lea**, trad. Radu Paraschivescu, Bucureşti, Curtea Veche, 2002, p.184.

salariul învăţătorului comunal.

Aceste legi au fost acompaniate de o serie de măsuri menite să ducă la asimilarea forţată a celorlalte etnii din Transilvania: colonizări în zonele exclusiv româneşti, maghiarizarea numelor de localităţi şi a celor de familie, cucerirea centrelor culturale, economice şi sociale de către elita administrativă şi politică ungară, introducerea limbii oficiale în şcolile celorlalte naţionalităţi, folosirea exclusiv a limbii statului de către autorităţile administrative şi judecătoreşti.

După 1916 baptismul a pătruns în Bucovina, Moldova şi Muntenia. La 1918, comunităţile baptiste din Transilvania şi din vechiul regat se unesc şi în 1921 are loc primul congres baptist la Boteni (Arad). După multe presiuni şi intervenţii din partea Alianţei Mondiale Baptiste, în 1940 baptiştii au fost recunoscuţi în România, dar în 1942 gruparea a fost desfiinţată, pentru ca, după război, în 1948, să reprimească dreptul de organizare şi funcţionare.

Pentru conformitatea mărturiilor, ***sub nici o formă nu se pot acuza baptiştii români de astăzi de interese străine neamului,*** **însă geneza grupării baptiste în Ardeal rămâne pătată istoric prin deturnarea scopului religios de cel politic.**

În prezent, în România funcţionează şi astăzi o comunitate independentă de circa 13.000 de baptişti de etnie maghiară, iar restul de 110.000 baptişti români dispun de 1.500 locaşuri, slujite de 500 pastori.

După anul 1990, prin masive contribuţii financiare din străinătate, s-au ridicat două facultăţi baptiste, la Bucureşti şi Oradea.

Organizează adunări publice în case de cultură şi pe stadioane, iar pentru a atrage tinerii fac „deschiderea” prin

concerte, în cadrul cărora diverse formaţii interpretează piese pop, rock, hip-hop, punk cu versuri creştine.

Au deschise seminarii liceale la Bucureşti, Oradea, Arad, Timişoara, Cluj, Reşiţa şi Sibiu, integrate învăţământului de stat. *Uniunea Bisericilor Creştine Baptiste din România* este afiliată organizaţiilor baptiste internaţionale.

Pentru prozelitism organizează excursii în ţară şi străinătate, în special în America, unde oferă şi locuri de muncă, răspândesc „biblii" şi broşuri gratuite cu vădită propagandă sectară, atrag pe cei naivi prin oferirea de ajutoare în alimente, îmbrăcăminte, încălţăminte.

În ce cred şi în ce nu cred baptiştii?

Ca puncte principale de doctrină, baptiştii absolutizează Biblia ca fiind singura autoritate în materie de credinţă. Deşi susţin că fiecare persoană poate să o citească şi să o interpreteze individual, au trebuit să decidă, *într-un mod arbitrar,* în privinţa unor aspecte insuficient de lămurite în Sfânta Scriptură.

Dacă Biblia ar fi fost suficientă ca singura autoritate în materie de credinţă, atunci baptiştii nu ar fi trebuit să afirme şi să întărească *mărturisiri de credinţă* paralele cu Scriptura.

Crezurile pe care baptiştii au simţit nevoia, de-a lungul timpului, să le afirme punctual, arată legătura acestora cu o anumită **tradiţie** în interpretarea Scripturii.

Problemele apar atunci când, de exemplu cele 27 de puncte ale *Declaraţiei de credinţă baptistă* a lui Helwys din 1611, formulate după principii arminiene, contrazic cele 32 de puncte din *Mărturisirea baptistă* de la Londra, din anul 1689, formulate pe baza predestinării calvine.

Inevitabil, se ridică atunci întrebarea, **pe ce criteriu** Crezurile baptiste din secolul XVII ar fi mai vrednice (adevărate) decât Crezul ortodox din veacul IV?

Iar dacă un baptist crede că poate rosti fără probleme *Simbolul de credinţă ortodox*, ar trebui să ştie că se află în contradicţie, de vreme ce *Mărturisirea baptistă* (Londra, 1689) în capitolul 2.3, despre Fiinţa lui Dumnezeu, redă întocmai erezia romano-catolică ***Filioque***.

Filioque este o erezie trinitară care afirmă că Duhul Sfânt purcede din Tatăl şi din Fiul, contrazicând astfel Scriptura care spune: Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede (Ioan 15.26). Baptiştii, în încercarea lor de a lămuri mai bine Scriptura, au ajuns să o trădeze tocmai în adevărul despre Dumnezeire.

Faptul că baptiştii nu au fost în stare să deosebească dintre Sfânta Treime revelată în Scriptură (la Ioan 15.26) şi Treimea romano-catolică, arată cât de subţirele sunt rădăcinile lor teologice şi istorice şi pe ce *„doctrină despre Trinitate îşi fundamentează întreaga comuniune cu Dumnezeu."* [8]

Mai mult, pe lângă această „legalizare" în afara Bibliei a *crezurilor religioase*, dogmele baptiste se pot schimba în urma unor interpretări ale unor persoane particulare considerate harismatice.

Baptiştii susţin botezul adulţilor ca mărturie publică a credinţei. Ei consideră că o persoană, născută într-o familie creştină, nu este mântuită până când nu face o declaraţie publică în faţa comunităţii, privind *„acceptarea lui Iisus Hristos ca Domn şi Mântuitor personal"*. Termenul *„personal"* are o raţiune foarte precisă, fiind urmărită ideea că mântuirea omului este un act cognitiv, exclusiv între om şi Dumnezeu.

[8] **Mărturisirea de Credinţă Baptistă de la Londra**, din anul 1689, cap. 2.3.

Există „comuniuni închise” de baptişti care se socotesc a fi singurii membri autentici ai cultului şi exclud pe cei din afară, spre deosebire de „comuniunile deschise” de baptişti, care au o viziune mai ecumenistă asupra celorlalţi creştini şi o pondere tot mai dominantă.

O parte dintre baptişti au adoptat spre sfârşitul secolului XIX credinţa (nou apărută atunci) că vor fi răpiţi la ceruri înainte de a doua venire a Mântuitorului. Asemenea tuturor protestanţilor, baptiştii nu cred că pâinea şi vinul se pot preface în Trupul şi Sângele Domnului; în schimb au o ceremonie numită „Cina Domnului” unde gustă simbolic, ca o aducere aminte, din suc de struguri cu pişcoturi.

Sunt împotriva sfintelor icoane, a crucii, a sfintelor moaşte, a cinstirii Maicii Domnului şi a Sfinţilor. Nu recunosc posturile Bisericii. Nu au rugăciuni şi pomeniri pentru cei adormiţi. Nu folosesc obiecte şi nici simboluri liturgice, având o obstinaţie în respingerea oricăror reprezentări de natură religioasă. Singurele permise sunt crucea simplă (afişată însă foarte limitat în casele de adunare) şi peştele (Ichtios) pe care îl afişează ca abţibild pe maşini sau obiecte personale.

Ca unii ce-şi fac din *„naşterea din nou”* un titlu de glorie pentru a arunca mai apoi cu noroi în ceilalţi, unii dintre pastorii sau tele-evangheliştii baptişti rămân de notorietate prin implicarea în scandaluri sexuale şi deturnare de fonduri.[9]

[9] Vezi *www.mirem.ro/pdf/apostazii-baptiste.pdf* şi *www.stopbaptistpredators.org*

SOLA SCRIPTURA. AUTORITATE ŞI DEVIAŢII

Credinţa care stă la baza temeiului protestant *Sola Scriptura (Numai Scriptura)* este aceea că Biblia a fost dată prin inspiraţia lui Dumnezeu şi este *singura* autoritate suficientă şi competentă a toată cunoaşterea, credinţa şi ascultarea. Pentru (neo)protestanţi, Scripturile devin astfel principala raportare nu numai în ceea ce priveşte doctrina, ci mai ales în rezolvarea problemelor de închinare şi de administraţie a grupării.

Pasajul cel mai adesea citat este „*… de mic copil cunoşti Sfintele Scripturi, care pot să te înţelepţească spre mântuire, prin credinţa cea întru Hristos Iisus. Toată Scriptura este insuflată de*

Dumnezeu şi de folos spre învăţătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înţelepţirea cea întru dreptate, astfel ca ***omul lui Dumnezeu*** *să fie* ***desăvârşit*** *şi* ***cu totul destoinic*** *pentru orice lucru bun."* *2 Timotei 3.15-17*

Greşeala interpreţilor protestanţi ai acestui text este extinderea abuzivă a sensului cuvintelor *„desăvârşit"* şi *„cu totul"*. Ele sunt interpretate ca referindu-se la Scriptură, când de fapt se referă la *omul lui Dumnezeu*.[10]

Ne putem întreba însă ce Scriptură invocă Pavel, pe care Timotei ar fi cunoscut-o *„de mic copil"*, căci la vremea aceea, cărţile Noului Testament nu fuseseră nici măcar scrise.

De aceea, toate trimiterile la Scripturi în Noul Testament, cu o singură excepţie *(2 Petru 3.16)*, se referă la profeţiile *Vechiului Testament* privitoare la Mesia. Dacă *Sola Scriptura* ar fi existat pe vremea aceea, atunci Pavel afirmă că numai Vechiul Testament contează, atribuind în acest sens, numai *Septuagintei* autoritatea necesară mântuirii. Iată cum chiar Scriptura contrazice definiţia protestantă formulată la începutul acestui capitol.

În al doilea rând, dacă Pavel ar fi înlăturat învăţătura prin viu grai ca nefiind de folos, atunci ne mirăm de ce el însuşi foloseşte tradiţii orale ne-biblice în exact acelaşi capitol.

Numele lui Iannes şi Iambres nu se găsesc în Vechiul Testament, dar în *2 Timotei 3.8* Pavel se referă la ei ca fiind cei care i s-au împotrivit lui Moise. El preia din tradiţia orală iudaică numele celor doi vrăjitori egipteni legaţi de întâmplările din *Ieşire*, capitolele 7 şi 8. Sau în cazul *Epistolei lui Iuda* (cap. 14.15) care citează din *Cartea lui Enoh* (cap. 1.9).

Astfel, observăm chiar în Biblie cum un fragment dintr-un izvor oral sau un cuvânt scris (Tradiţie) devin

[10] Vezi Mihai Oară, **Cum n-oi mai fi pribeag**, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2009.

biblice prin introducerea în conţinutul revelat al Scripturii.

Vedem aici tocmai ***tăria învăţăturii orale sau scrise care capătă valoare de Scriptură atunci când împreună mărturisesc acelaşi adevăr de credinţă.***

În practică, este Biblia suficientă pentru protestanţi?

Ideologia *Numai Scriptura*, pe care primii reformatori au zămislit-o acum cinci sute de ani, este tocmai piatra care a fărâmiţat protestantismul în zeci de mii de secte.

Protestanţii afirmă adesea că ei *„cred doar în Biblie”*, însă apar anumite contraziceri în legătură cu felul lor de a înţelege credinţa în *Cuvântul lui Dumnezeu*.

Precum vom arăta mai pe larg în capitolul despre *Predanie*, canonul unic şi universal acceptat de Biserica primară al Noului Testament a avut o perioadă de zbatere şi cristalizare de aproape şase sute de ani.

Dacă Scripturile într-adevăr se ***„autentifică singure”*** de ce i-a trebuit Bisericii atât de mult timp pentru a defini ceea ce, potrivit Reformatorilor, este evident de la sine?

De vreme ce Scriptura nu cuprinde în sine numărul de cărţi şi nici nu pomeneşte autorii care trebuie trecuţi la index, însemnă că Părinţii Bisericii primare nu au ţinut cont de principiul *Sola Scriptura* atunci când au alcătuit ceea ce noi numim astăzi canon biblic.

Sola Scriptura este victima propriilor născociri

O altă supoziţie izvorâtă direct din doctrina *Numai Scriptura* este aceea că textul biblic îşi impune singur sensul

celui care îl citeşte.

Dacă Biblia este singura carte necesară mântuirii, de ce scriu protestanţii atât de multe cărţi despre doctrina şi viaţa creştină? Dacă Biblia ar fi fost *„cu totul suficientă"* pentru propria ei înţelegere, de ce nu se mărginesc protestanţii doar la citirea Bibliei? Dacă îşi *„impune singură sensul"*, de ce aceeaşi Biblie produce concluzii şi învăţături contradictorii în diferitele grupări protestante?

Fiecare interpretare a Bibliei pare corectă celui care o afirmă. Aceasta nu înseamnă că este adevărată şi pentru ceilalţi interpreţi. Problema care se pune este cum s-a decis **care interpretare este cea corectă**, cu atât mai mult cu cât şi ereticii şi gnosticii din trecut sau prezent, folosesc textele Scripturii pentru a promova idei total antihristice.

De ce se mai publică comentarii biblice dacă oamenii nu au nevoie de altceva decât de Biblie? De ce se mai dau învăţături suplimentare sau se mai predică, în loc de a se citi doar Biblia la oameni?

Vrafurile de cărţi religioase şi reviste pe care protestanţii le au în bibliotecile personale şi le citesc alături de Biblie, certifică apartenenţa lor la o anumită **tradiţie de tâlcuitori** în ale Scripturii.

În timp, fiecare grup protestant îşi formează implicit o tradiţie proprie, slujind aceleaşi *formule repetitive* în ceea ce priveşte *ritualul* şi *modelul de explicare* al nucleului de credinţă. Nu întâmplător, baptiştii au o învăţătură diferită de, să spunem cea a penticostalilor, deoarece nu dobândesc în mod individual aceeaşi credinţă, ci fiecare este învăţat să creadă în conformitate cu o anumită **linie de interpretare** a Scripturii.

Întrebarea este atunci, nu dacă ne bizuim pe Biblie sau pe tradiţie, ci care este tradiţia pe care o folosim în interpretarea

Bibliei? Care izvor prezintă mai mare credibilitate, Predania Apostolică milenară a Bisericii Ortodoxe, ori una dintre miile de tradiţii moderne protestante care nu au rădăcini dincolo de Reforma veacului al XV-lea?

Atunci când credinciosul protestant vine la adunare, el nu ascultă ore întregi numai citirea Bibliei, ci în cea mai mare parte a timpului ia aminte la pastorul care-i *tâlcuieşte* citatul zilei şi ascultă cântecele pietiste. Aşa că ceea ce este important pentru un protestant nu este „singură Scriptura", ci credinţa pe care el o atribuie *singur Scripturii*.

Problema stă în faptul că interpretările fiecăruia la Biblie determină şi modelează tocmai crezurile fiecărui credincios în parte, însă unde este atunci „reperul", siguranţa că tâlcuirile mele, ale pastorului sau ale grupării, sunt corecte şi dacă **acestea reprezintă de fapt adevărul?**

Spre exemplu, adventiştii de ziua a şaptea, penticostalii şi calvinii pot susţine simultan că îşi au teologia întemeiată „doar pe Scriptură". Astfel, dacă aleg versetele potrivite, pot alcătui numai din Scripturi un argument absolut convingător că ar trebui să ne închinăm cu toţii lui Dumnezeu numai sâmbăta. Dar la fel de argumentat scripturistic, pot hotărî ca zi de închinare duminica. Alegerea dintre cele două raţionamente nu depinde doar de Biblie, ci de interpretarea pe care doresc eu să o consider „credinţă".

La fel se pot fundamenta pro şi contra, numai din Scriptură, învăţătura penticostală despre cele două botezuri, cu apă şi în duh, sau învăţătura calvină despre predestinare, *judecând arbitrar* care pasaje particulare sunt mai importante şi mai semnificative în privinţa aceleiaşi învăţături.

Arbitrar fiindcă nu există o cale de a determina răspunsul exclusiv din Scriptură, pentru că Scriptura însăşi nu ne spune

cărora dintre pasaje să li se acorde o mai mare greutate, ce schemă de interpretare, care citate biblice trebuiesc interpretate literal sau simbolic sau ce doctrină să acceptăm.

Dacă un adventist va considera că este de ajuns pentru cunoaşterea adevărului apropierea de Scriptură cu inima sinceră şi încredere în călăuzirea Duhului Sfânt, ar trebui să rămână uimit când şi colegii lui penticostali sau calvini - care susţin interpretări opuse - vor afirma la fel de sinceri şi încrezători întemeierea lor pe Scriptură.[11]

Similar, o chestiune esenţială de credinţă divide şi *gruparea baptistă*, în prezent inflamată de luptele a două tabere, cea *calvinistă* şi cea *arminiană*, care afirmă de pe poziţii contrare, însă la fel de argumentate biblic, doctrina mântuirii.

Dilema a încercat la un moment dat să fie lămurită prin Adunarea de la Dort (1619) dintre arminieni şi calvini, unde primii au venit cu cinci teze:

- *alegerea pe baza prevederii credinţei,*
- *o ispăşire universală,*
- *depravarea parţială a omului,*
- *harul rezistibil*
- *posibilitatea căderii din har*, faţă de care tabăra calvină a ripostat respingând aceste vederi şi prezentând doctrina calvină corespunzătoare fiecărui punct:
- *depravarea totală,*
- *alegerea necondiţionată,*
- *ispăşirea limitată,*
- *harul irezistibil,*
- *păstrarea sfinţilor,* însă această hotărâre nu a condus la unirea taberelor ci la masacrarea liderilor arminieni şi la un

[11] Vezi Matthew Gallatin, **Însetând după Dumnezeu**, Ed. Egumeniţa, Galaţi, 2005.

permanent conflict doctrinar până astăzi.[12]

Cei care încearcă să fie „total biblici", şi totodată să rămână intermediari celor două poziţii (eventual preluând patru puncte calvine şi unul arminian), conştient sau nu, fac parte dintr-un nou curent numit *„calminianism"*, care propune teza siguranţei mântuirii pe baza preştiinţei divine.

Deşi pare doar o problemă teologică de fineţe sau neesenţială, orice (neo)protestant neignorant întrebat *„cum ne mântuieşte Dumnezeu"* va fi nevoit să adopte una dintre cele două (sau mai nou trei) doctrine. Totuşi, răspunsul la *„cum mă mântuieşte Dumnezeu"* re-defineşte total înţelegerea despre ***Dumnezeire*** *- cine este Dumnezeu care aşa mă mântuieşte* *Matei 8.27* şi ***credinţă*** *- ce trebuie să fac ca să mă mântuiască acest Dumnezeu* *Fapte 16.30*.

Fărâmiţarea doctrinară în punctele esenţiale este evidentă: trei răspunsuri diferite înseamnă trei credinţe diferite în trei dumnezei diferiţi care oferă trei căi mântuitoare. Iată cum *Sola Scriptura* este total nepractică în disputele teologice (neo)protestante privind esenţa credinţei.[13]

Oare Dumnezeu poate fi oricine credem noi că este? Dumnezeu mântuieşte pe cine vrem noi să mântuiască? Adevărul este ceea ce noi considerăm a fi adevărat? Pot crede sincer absolut orice despre Dumnezeu şi mă pot numi cu adevărat creştin?

Dacă orice idee despre Dumnezeu şi orice manifestare de credinţă duce la mântuire, înseamnă că avem o imagine

[12] Conflict de esenţă, în numele căruia s-au ucis oameni, manifestat nu numai în tabăra baptistă, dar şi în cea a evangheliştilor, penticostalilor etc.

[13] Ortodoxia nu este umbrită de astfel de supoziţii de vreme ce are o înţelegere medicală (ca boală) şi nu juridică (ca pedeapsă) asupra păcatului, şi afirmă colaborarea dintre har şi libertatea umană, restaurarea prin *credinţă şi fapte* a firii căzute şi ridicarea ei la nivelul vieţii dumnezeieşti necreate (sinergism ascetic).

pluralistă a adevărului.

Însă aceasta nu mai este creştinism apostolic ci relativism ecumenist, unde şi catolicii, şi protestanţii, şi hinduşii, şi musulmanii, şi mozaicii, toţi se vor mântui după cât au fost de sinceri şi de încrezători în imaginea lor particulară despre Dumnezeu şi adevăr. Sau în funcţie de cât s-au apropiat fiecare cu „inima curată" de Vedele hinduse, de Coranul islamic sau de Cabala iudaică.

Sub un *adevăr relativ*, interpretările biblice devin „credinţă" în măsura în care fiecare crede în mod sincer că sunt autentice. Fiecare devine, condiţionat de înţelegere, cultură sau prejudecăţi, norma propriului adevăr. Scriptura se transformă astfel în literă exterioară sau mijloc de trezire a unor mişcări interne sentimentaliste şi cu totul subiective.

Oare Duhul Sfânt este cel care-i călăuzeşte şi pe adventist, şi pe penticostal, şi pe calvin? Îi este indiferent Duhului dacă prăznuiesc sâmbăta sau duminica, mă botez cu două botezuri sau doar cu unul, şi sunt adeptul predestinării sau al voinţei libere? Oare Dumnezeu este cel care sfărâmă în bucăţi adevărul şi risipeşte cioburile în toate sectele protestante, strecurând jumătăţi de adevăr, bifurcaţii şi idei contradictorii?

Poate oare Duhul Sfânt, Duhul Adevărului, să inspire trei (sau mii) interpretări diferite la aceleaşi faptele şi învăţături ale Fiului? Poate fi Sfânta Treime infestată de nefericita boală a dezbinării şi nu se poate pune de acord asupra adevărurilor de credinţă?

Nu Scriptura şi nici Duhul nu sunt supuse greşelii, ci omul trufaş şi ignorant, încrezut în *subiectivismul* propriei inimi şi prins de *relativismul* propriei minţi.

Răspunsul curat la această problemă îl aflăm privind

unirea şi unicitatea după care unul Hristos a întemeiat *o singură credinţă şi un singur botez* *Efeseni 4.5* în **Biserica cea una**: *„Ca **toţi să fie una**, după cum Tu, Părinte, întru Mine şi Eu întru Tine, aşa şi aceştia în Noi să fie **una**, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis. Şi slava pe care Tu Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, **precum Noi una suntem**: Eu întru ei şi Tu întru Mine, ca ei să fie desăvârşiţi întru **unime.**"* *Ioan 17.21-23*

La fel ca şi Adevărul, Biserica are aceeaşi fire, pe Însuşi Dumnezeu-omul Iisus Hristos, şi căutând doar un singur Adevăr, vom descoperi o singură Biserică apostolică. Căutând mai multe adevăruri, vom descoperi tot atâtea „biserici" întemeiate doar pe ideile personale sau de grup ale unor oameni sinceri şi încrezători.

Scripturile *insuflate de Dumnezeu* *2 Timotei 3.16* nu sunt Hristos ci ele vorbesc despre Hristos. Mântuitorul nu a scris cărţi şi nici nu a spus că ne va trimite o carte din care vom învăţa tot ce trebuie să ştim. În schimb, Hristos a întemeiat Biserica *[ekklesía]* şi a făgăduit prezenţa Lui continuă în Biserică: *„Şi iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârşitul veacului."* *Matei 28.20* alături de *„Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, **Acela vă va învăţa toate.**"* *Ioan 14.26*

De aceea, Biserica este *Trupul lui Hristos* *Coloseni 1.24*, nu Biblia; Hristos este *Capul Bisericii* *Efeseni 1.22*, nu al Bibliei; Biserica este *stâlpul şi temelia adevărului* *1 Timotei 3.15*, nu Biblia; în Biserică *Dumnezeu a rânduit darurile* *1 Corinteni 12.28*, nu prin Biblie; prima dată *în Biserică ucenicii s-au numit creştini* *Fapte 11.26* ca apoi acest fapt să fie consemnat în Biblie , şi tot din Biserică şi către Biserică au început mai apoi scrierea epistolelor biblice, pentru ca nimeni să nu pună mai presus sau să înlocuiască Trupul viu al lui Hristos cu un text de inspiraţie divină.

Scripturile sunt, prin urmare, un martor istoric la viaţa

Bisericii şi la tot ceea ce Dumnezeu a făcut pentru om prin Hristos.

Dacă Hristos este Unul, înseamnă că şi Adevărul este doar unul şi Biserica doar una, căci un Cap poate avea un singur Trup Efeseni 4.3-6. Dacă Hristos *„ieri şi azi şi în veci, este acelaşi"* *Evrei 13.8*, atunci şi Adevărul şi Biserica au fost, sunt şi vor fi *acelaşi* în toate timpurile şi în toate locurile, în cer şi pe pământ.

Această **necontenită prezenţă** *„până la sfârşitul veacului"* a lui Hristos este atributul esenţial de care se bucură doar Adevărul şi doar Biserica întemeiate pe/de Hristos, adică **existenţa neîntreruptă şi permanentă** în istoria lumii şi în viaţa creştinilor.

Considerăm că aceste virtuţi - **unicitate, sfinţenie, o neîntreruptă prezenţă istorică şi negreşelnicie** - sunt îndeplinite doar de Biserica Ortodoxă, aceeaşi în alcătuire şi învăţătură cu Biserica apostolilor şi a primilor creştini.

Întrucât am pomenit mai sus de o normă sigură în interpretarea Scripturilor, pentru Biserica ortodoxă aceasta este *„ceea ce s-a crezut totdeauna, pretutindeni şi de către toţi creştinii"*, adică Predania ca o înţelegere sobornicească şi unitară, care a trecut *neschimbată* testul timpului istoric şi al ispitelor dezbinătoare.

Iar când ***„apostolii şi preoţii, cu toată Biserica, au hotărât"*** *Fapte 15.22* în cele ale credinţei şi organizării, au rămas una ***„adunaţi într-un gând"*** *Fapte 15.25*, uniţi unii cu alţii şi împreună cu Duhul Sfânt - ***„părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă"*** *Fapte 15.28*, dovedind astfel cea mai „învechită" mărturie rămasă până astăzi, despre cum Biserica a înţeles să rămână *una* atunci când despărţea adevărul credinţei de stricata învăţătură eretică: *„nici o proorocie a Scripturii* ***nu se tâlcuieşte***

după socotinţa fiecăruia, *pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci* ***oamenii cei sfinţi ai lui Dumnezeu*** *au grăit, purtaţi fiind de Duhul Sfânt."* *2 Petru 1.20-21*

Lucrarea vie a Sfântului Duh se manifestă în Biserica ce păstrează acelaşi Adevăr de două mii de ani, numind *credinţă dreaptă* doar ceea ce este mântuitor şi în acord cu Adevărul grăit de Hristos, scris Apostoli şi mărturisit de „*oamenii cei sfinţi ai lui Dumnezeu*".

Iar cele „nescrise" ale Scripturii nu se pierd în adevărata Biserică, ci se fac graiuri vii, Predanie, adevăr rostit *gură către gură*, de o egală însemnătate şi autoritate pentru viaţa creştinilor: *„Multe având a vă scrie,* ***n-am voit să le scriu pe hârtie şi cu cerneală,*** *ci nădăjduiesc să vin la voi şi* ***să vorbesc gură către gură,*** *ca bucuria noastră să fie deplină."* *2 Ioan 1.12* sau *„multe lucruri aveam să-ţi scriu; totuşi,* ***nu voiesc să ţi le scriu cu cerneală şi condei,*** *ci nădăjduiesc să te văd în curând, şi atunci vom* ***grăi gură către gură"*** *3 Ioan 1.13-14* sau *„sunt şi* ***multe alte lucruri pe care le-a făcut Iisus*** *şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris. Amin"* *Ioan 21.25*

Autoritatea în Biserică

Există cu privire la acest aspect două distincţii importante. Prima este că Biserica Ortodoxă recunoaşte existenţa şi importanţa Predaniei, în timp ce baptiştii o resping în principiu ca autoritate, cu excepţia cazurilor când o folosesc în interpretarea Scripturii sau o invocă în cazul conflictelor interne ale comunităţii.

A doua deosebire este că ortodocşii apelează la o Predanie de 2000 de ani, moştenită de la apostoli şi de la creştinii

primelor secole (de aceea se ortografiază cu majusculă), pe când baptiştii fac uz de o tradiţie nu mai veche de o sută de ani în România, sau de patru sute de ani în general.

În principiu, doctrina baptistă afirmă că singura autoritate bisericească este comunitatea locală. Toate celelalte organizaţii nu sunt altceva decât asociaţii libere ale unor grupări care se consultă şi conlucrează în scopuri comune.

Această abordare creează un vid de autoritate problematic odată cu apariţia conflictelor sau devierilor. În loc ca hotărârile să fie luate de un Sinod (după modelul biblic arătat de Sfinţii Apostoli în Fapte cap.15), spaţiul public devine terenul luptelor pentru putere, ceea ce se poate vedea clar în conflictele dintre diverşi lideri secondaţi de adepţii lor. Câştigă liderul cel mai popular - cel care predică mai original sau cel care reuşeşte să manevreze mai bine structura de putere a cultului.

În multe cazuri, conflictele nu se sfârşesc cu un câştigător clar, ci cu o nouă rupere. Aceasta explică existenţa sutelor de denominaţiuni neoprotestante în întreaga lume. Numai în Statele Unite există zeci de feluri de baptişti.

Tipicul unei schisme este aproape întotdeauna acelaşi. Un lider are o nouă viziune spirituală, care produce o revoluţie. Alţi lideri, dintre cei care sunt investiţi mai solid în structurile de putere ale denominaţiei se opun şi insistă asupra păstrării tradiţiilor.

Revoluţionarii declară că ei nu se iau după tradiţii, ci numai după *Sola Scriptura*. Rezultatul inevitabil este dezbinarea.

Problema darurilor spirituale

Hristos şi apostolii au făcut semne şi minuni. Din vremea lor şi până astăzi au fost întotdeauna discuţii printre creştini cu privire la actualitatea şi amploarea unor daruri spirituale spectaculoase, ca cel al minunilor, al profeţiei sau al vorbirii în limbi.

Printre neoprotestanţi circulă două teorii: una dintre ele - *cesaţionismul* - afirmă că aceste daruri nu mai sunt actuale, deoarece ele au fost necesare doar la început, pentru a stabili autoritatea apostolilor. Cealaltă teorie este că darurile, semnele şi minunile sunt la fel de intense azi ca şi la început.

Asistăm la reînvierea acestei controverse, în recentul conflict Iosif Ţon vs. Paul Negruţ[14]. Aşa cum am arătat mai sus, în bisericile neoprotestante nu există mecanisme biblice pentru a rezolva problemele de doctrină şi practică. Practic, disensiunile interne există permanent, însă se tolerează reciproc pentru a nu cauza lovituri de imagine grupării. Dar dacă mâine credincioşii baptişti ar cere un răspuns clar şi ferm (celor doi) privind manifestările harismatice ale „străjerilor", predestinarea sau noile forme de organizare, ar trebui să fie pregătiţi de o noi sciziuni în propria organizaţie.

Biserica Ortodoxă nu este cesaţionistă, dar respinge categoric manifestările extatice[15], care duc la spectacole şi circ.

În vieţile sfinţilor cinstiţi de Biserica Ortodoxă găsim nenumărate exemple de minuni, vindecări sau profeţii, dar virtutea pe care aceştia au reuşit să o cultive îndeosebi este **smerenia**. Spre deosebire de protestanţi, care îşi anunţă public

[14] În care primul este „excomunicat" de celălalt în baza încălcării tradiţiei baptiste. Vezi *http://ortho-logia.com/?p=116*

[15] Manifestări căutate şi evidenţiate drept *„probe ale harului"* în grupările harismatice, unde se încadrează şi *Mişcarea Străjerilor*.

darurile, sfinţii ortodoxiei le folosesc într-un mod discret sau ocazional, evitând spectacolul public. În acest sens, ei se aseamănă mai degrabă cu Hristos, care de multe ori le-a cerut celor vindecaţi de El să nu spună altora.

În Biserica Ortodoxă supranaturalul este acceptat şi aşteptat. Există însă un fel de supranatural care nu duce la spectacol şi senzaţional. Fiecare liturghie, în care pâinea şi vinul devin Trupul şi Sângele lui Hristos, este o minune în care dumnezeiescul atinge sfera lumii naturale. Fiecare Taină este o primire a lui Dumnezeu. Prin Botez, omul este în chip negrăit născut din nou. Prin Spovedanie, credinciosul primeşte în chip tainic iertarea păcatelor.

Ce este Biserica?

I-am întrebat de multe ori pe neoprotestanţi: *„Dacă voi toţi credeţi sincer în Scriptură şi **numai** în Scriptură, de ce există atât de multe culte neoprotestante? Nu este Scriptura aceeaşi pentru toate?”* Răspunsul tipic era: *„Denominaţiile nu contează. Adevărata biserică este invizibilă, formată din credincioşii de pretutindeni.”*

Aceasta este teoria pe care o auzim de la neoprotestanţi, dar practica lor este alta. Dacă denominaţiile nu contează şi toate sunt acceptabile atunci care este scopul grupărilor rebele? Ce urmăreşte Dumnezeu prin înmulţirea denominaţiunilor pe baza conflictelor doctrinare? Să ajungă fiecare creştin să aibă denominaţiunea sa, la „purtător”? Oare aşa Dumnezeu vrea să ne arate mai lămurit adevărul? Care adevăr, căci cu fiecare bifurcaţie, adevărul devine tot mai diluat şi mai „invizibil”.[16]

[16] A se vedea multitudinea acestor împărţiri ale adevărului în cadrul unei singure grupări, la *www.mirem.ro/pdf/bifurcatiile-adevarului.pdf*

Sau denominaţiile contează şi atunci rămâne întrebarea, pe ce criteriu una dintre sutele de fracţiuni neoprotestante este mai bună decât celelalte?

Desigur, fiecare credincios neoprotestant crede că propria lui denominaţie se apropie cel mai mult de *perfecta ascultare* a Scripturii. Înseamnă că un protestant vede toate celelalte grupări din jur ca fiind „imperfecte" în ascultarea de Scriptură şi „diluate" în mărturisirea de credinţă. Dar la fel de bine, cel „perfect" este considerat de credincioşii celorlalte grupări „imperfect". Dacă aceeaşi Biblie îi lasă în „împuţinare" pe toţi, unde este atunci adevărul „perfect" şi credinţa „nediluată"?

Tensiunea dintre teoria şi practica grupărilor neoprotestante este evidentă. Ele cred într-o biserică universală şi invizibilă, dar în practică, fiecare denominaţie se manifestă ca şi când ea ar fi adevărata biserică, cu o jurisdicţie universală, care poate să accepte sau să excludă membri ai altor grupări rivale.

Ciclul de viaţă al schismelor neoprotestante

Multe grupări neoprotestante încep cu o revoluţie, dar după câteva generaţii se instituţionalizează, devenind seci şi ne-inspirate. Unele adunări evoluează spre un liberalism în care biserica se aseamănă tot mai mult cu organizaţiile societăţii laice.

Acest liberalism se manifestă prin re-evaluarea unor dogme (ca de exemplu Naşterea lui Hristos dintr-o Fecioară), prin schimbarea unor rânduieli (pastori femei) sau prin acceptarea unor stiluri de viaţă alternative (pastori

homosexuali), primirea altor interpretări ale Scripturii, atitudini spirituale ori practici religioase asemănătoare *gnosticismului* şi *montanismului* antic.

Se accentuează în diferite grade **importanţa schimbării şi a trăirilor interioare ale individului sau a experienţelor subiective şi „revelaţionale" ale acestuia**, cu sau fără invocarea autorităţii unor scrieri considerate inspirate alături de Scriptură.

Unele grupuri de credincioşi, în căutarea unor experienţe pe care nu le mai regăsesc, descoperă manifestările spectaculoase ale darurilor spirituale. Încep atunci mişcări harismatice, la care membrii mai conservatori se opun.

În lipsa harului dat de Hristos ucenicilor săi, transmis prin continuitatea apostolică în învăţătura neschimbată în Biserica cea una, aceste grupări care s-au rupt din trupul Bisericii *Ioan 15.6* nu mai pot evolua decât transformându-se permanent, fărâmiţându-se iarăşi şi iarăşi, după un model devenit clasic.[17]

[17] A se vedea reprezentarea grafică de la *www.ortho-logia.com/?p=116*.

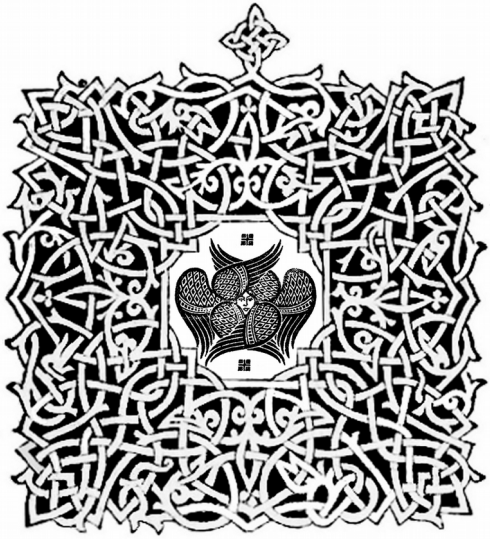

MÂNTUIREA DOAR PRIN CREDINŢĂ

Secolul al XII-lea este perioada în care teologul romano-catolic Anselm de Canterbury (+1109) formulează o nouă concepţie asupra mântuirii, foarte atrăgătoare prin simplitate şi logică, rezumată astfel:

Omul a adus o ofensă infinită unui Dumnezeu infinit. Această ofensă nu putea fi înlăturată prin mijloacele finite ale omului, de aceea are drept consecinţă (necesitate) o pedeapsă infinită într-un iad veşnic.

Dumnezeu îi iubeşte pe oameni, dar Justiţia (dreptatea legalistă) nu îngăduia un simplu act de iertare. Cumva Dumnezeu trebuia să reconcilieze dragostea Lui cu această „justiţie". Soluţia a fost moartea pe cruce a lui Hristos.

Moartea lui Iisus Hristos a satisfăcut onoarea lui Dumnezeu

jignită de oameni prin păcat. Iisus, fiind om, a reprezentat legal pe oameni în satisfacerea onoarei divine, dar fiind şi Dumnezeu, moartea Lui a avut eficacitatea pe care nu o putea avea nici o moarte de om simplu.

Fiind Dumnezeu, jertfa lui Hristos are o valoare infinită de răscumpărare, de care El însuşi nu are nevoie, fiind cu totul drept şi lipsit de păcat. Mânia lui Dumnezeu Tatăl este satisfăcută de această pedeapsă a Fiului.

Printr-un act de transfer, Dumnezeu le atribuie credincioşilor acest exces de neprihănire câştigat de Hristos. Ei sunt astfel absolviţi de vina păcatului lor, pentru că plata infinită a păcatului a fost efectuată de Hristos.

În ceea ce priveşte mântuirea, tendinţa raţionalistă a romano-catolicismului a dus în cele din urmă la cristalizarea în Protestantism a unei concepţii pur juridice a mântuirii, în care întregul univers este o mare sală de judecată în care oamenii trăiesc pentru a fi testaţi.

Ei pot încheia un fel de contract cu Dumnezeu, primind absolvirea imediată a păcatelor; pot refuza şi uneori pot călca acest contract, ceea ce duce în mod inevitabil la pierderea mântuirii şi la osânda iadului.

Întreaga taină a mântuirii este astfel explicată în termeni juridici, uşor de înţeles de către oameni. Adâncimea Scripturii şi învăţăturile rostite vreme de două mii de ani de Părinţii Bisericii Răsăritene au fost înlocuite cu o nouă concepţie seducătoare prin logica, limbajul şi „corectitudinea" ei.

Dumnezeu e înfăţişat ca un cavaler medieval a cărui strădanie neobosită urmăreşte obţinerea satisfacţiei pentru onoarea jignită.

În lucrarea mântuirii, Dumnezeu e preocupat de „repararea" onoarei Sale, ceea ce a dus în teologia protestantă

la credinţa într-un Dumnezeu necruţător, care se răzbună cu sete împotriva păcatului omenesc, prin moarea Fiului Său.

Astfel, după jertfa lui Hristos concepută legalist, un Dumnezeu cu onoarea satisfăcută şi cu setea de răzbunare adăpată, va scoate automat oamenii de sub vina păcatului, fără a produce o modificare în starea naturii lor. Logosul s-a făcut Om numai pentru a putea reprezenta legal pe oameni înaintea unui tribunal cosmic.

Însă, ca orice încercare logică de a produce un model de mântuire legalistă, conceptul protestant ajunge să sufere de adânci neconcordanţe şi să contrazică flagrant Scriptura.

Ne poate mântui o jertfă exterioară şi o iertare declarativă?

Protestanţii spun „doar prin credinţă, fără fapte". Însă o mare problemă a mântuirii legaliste este că Judecătorul **nu îi face drepţi** (neprihăniţi) pe cei pe care-i iartă, ci doar îi declară ca fiind drepţi. Nu mai putem vorbi de transformare lăuntrică, căci ar trebui să acceptăm necesitatea faptelor.

Luther ar explica astfel: atunci când propriul păcat este atribuit lui Hristos pe Cruce, iar meritele lui Hristos sunt atribuite lui Luther în faţa tribunalului divin, Judecătorul îl găseşte fără păcat pentru că Dumnezeu nu-l vede de fapt pe Luther, ci doar acoperit cu meritele lui Hristos, aşa cum zăpada acoperă un morman de gunoi.

Problema acestei înţelegeri este că starea de păcătoşenie rămâne iar meritele în baza cărora protestanţii câştigă îndreptăţirea sunt exterioare, extrinseci, fără vreun efort (merit) sau o schimbare lăuntrică. Harul nu mai este o „putere" dată de Dumnezeu spre întărire, ci doar o hotărâre

divină într-un tribunal cosmic.

Consecinţa logică a unei mântuiri exterioare este imaginea unui Dumnezeu care declară drept pe cel păcătos Romani 4.5 fără să îl şi facă în acelaşi timp drept cu adevărat, adică la un Dumnezeu nedrept: *„Cel ce justifică pe vinovat şi osândeşte pe cel nevinovat sunt amândoi o scârbă înaintea Domnului”* *Proverbe 17.15*, citat după Biblia Cornilescu.

Dar dacă Dumnezeu îl îndreptăţeşte pe păcătos, fără să-l facă drept, acel dumnezeu devine automat o scârbă înaintea Domnului, ceea ce, desigur, este absurd.

Este biblică formularea „numai prin credinţă”?

Expresia *„numai prin credinţă” (Sola Fide)* apare o singură dată în Scriptură: *„Dacă, într-adevăr, împliniţi legea împărătească, potrivit Scripturii: "Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi", bine faceţi; Iar de căutaţi la faţa omului, faceţi păcat şi legea vă osândeşte ca pe nişte călcători de lege.*

Pentru că cine va păzi toată legea, dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat faţă de toate poruncile. Căci Cel ce a zis: "Să nu săvârşeşti adulter", a zis şi: "Să nu ucizi". Şi dacă nu săvârşeşti adulter, dar ucizi, te-ai făcut călcător de lege. Aşa să grăiţi şi aşa să lucraţi, ca unii care veţi fi judecaţi prin legea libertăţii. Căci judecata este fără milă pentru cel care n-a făcut milă. Şi mila biruieşte în faţa judecăţii.

Ce folos, fraţii mei, dacă zice cineva că are credinţă, iar fapte nu are? Oare credinţa poate să-l mântuiască?

Avraam, părintele nostru, au nu din fapte s-a îndreptat, când a pus pe Isaac, fiul său, pe jertfelnic? Vezi că, credinţa lucra împreună cu faptele lui şi din fapte credinţa s-a desăvârşit? Şi s-a împlinit Scriptura care zice: «Şi a crezut Avraam lui Dumnezeu şi i

s-a socotit lui ca dreptate» şi «a fost numit prieten al lui Dumnezeu». Vedeţi dar că ***din fapte este îndreptat*** *omul, iar nu* ***numai din credinţă.*** *La fel şi Rahav, desfrânata, au nu din fapte s-a îndreptat când a primit pe cei trimişi şi i-a scos afară, pe altă cale? Căci precum trupul fără suflet mort este, astfel şi* ***credinţa fără de fapte, moartă este.*** *"* Iacov 2.8-14 şi 21-26, , însă aici, în mod ironic, înţelegerea protestantă despre *„mântuirea doar prin credinţă"* este negată total, de vreme ce Apostolul Iacov mărturiseşte limpede şi ortodox, că *„din fapte credinţa s-a desăvârşit"* şi că ***„din fapte*** *este îndreptat omul, iar nu numai din credinţă".*

Nu degeaba Luther a rupt din Biblie această epistolă a Apostolului Iacov căci ca o piatră de poticnire loveşte întrebarea: *Oare credinţa poate să-l mântuiască?,* desigur nu. Credinţa singură nu poate mântui ci doar împreună cu faptele.

Cornilescu adaugă de la sine *"credinţa aceasta"* vrând să dreagă sensul original cum că faptele ar urma de la sine, involuntar, credinţei autentice pur protestante. De fapt Ap. Iacov întreabă retoric "poate credinţa lui să îl mântuiască?", iar răspunsul negativ este dat nemântuitoarei credinţe lipsite de fapte, unei credinţe singulare şi exclusiviste.

Vom fi judecaţi după credinţă sau după fapte?

„Dar după învârtoşarea ta şi după inima ta nepocăită, îţi aduni mânie în ziua mâniei şi a arătării dreptei judecăţi a lui Dumnezeu, ***Care va răsplăti fiecăruia după faptele lui****: Viaţă veşnică celor ce, prin stăruinţă în faptă bună, caută mărire, cinste şi nestricăciune … Fiindcă nu cei ce aud legea sunt* ***drepţi [díkaioi]*** *la Dumnezeu, ci* ***cei ce împlinesc legea*** *[Cornilescu adaugă „aceasta"]* ***vor fi îndreptaţi [dikaiothésontai].*** *"* Romani 2.5-7,13

Apostolul Pavel învaţă din nou ortodox, că vom fi

judecaţi după faptele noastre, că Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele lui, că viaţa veşnică depinde de stăruinţa în bine, şi mai mult, cei care împlinesc Legea lui Hristos vor fi îndreptaţi (*neprihăniţi* după Cornilescu).

„În zilele lui Irod, împăratul Iudeii, era un preot, numit Zaharia, din ceata lui Abia. Nevasta lui era din fetele lui Aaron, şi se chema Elisaveta. Amândoi erau ***neprihăniţi [díkaioi]*** *înaintea lui Dumnezeu, şi* ***păzeau fără pată [dikaiómasin] toate poruncile*** *şi* ***toate rânduielile*** *Domnului”* *Luca 1.5-6*, citat după varianta Cornilescu.

Cum de Zaharia şi Elisabeta erau *neprihăniţi* înaintea lui Dumnezeu? Păzind fără prihană toate poruncile şi toate rânduielile Domnului. Iată cum Scriptura ne spune cum şi faptele ne pot face drepţi *(neprihăniţi)* înaintea lui Dumnezeu, contrazicând astfel toată teologia protestantă a *mântuirii doar prin credinţă.*

Ce să fac ca să am viaţa veşnică?

„Bunule Învăţător, ce să fac ca să am viaţa veşnică? … ***De vrei să intri în viaţă, păzeşte poruncile*** *… Zis-a Lui tânărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipseşte? Iisus i-a zis:* ***Dacă voieşti să fii desăvârşit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor şi vei avea comoară în cer; după aceea, vino şi urmează-Mi****. Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuţii.”* *Matei 19.16-22*

Din nou, Iisus mărturiseşte ortodox, căci întrebat direct cum se câştigă viaţa veşnică, El cere numai împlinirea poruncilor şi milostenie, adică fapte, şi nu pune accentul pe credinţă. *Sola Fide* neagă cuvântul Mântuitorului când spune că nu pot coexista faptele cu credinţa în planul mântuirii.

Fariseii îşi justificau în baza faptelor exterioare, credinţa, aidoma tânărului de mai sus, care păzea cu stricteţe spre perfecţiune Legea pentru a-L îndatora pe Dumnezeu să-l răsplătească cu bunătăţile cereşti (mântuirea) şi pământeşti (avuţiile), obligându-L pe Dumnezeu (în baza Legământului Legii) să-şi respecte "legal şi cuviincios" partea de înţelegere, contractul.

Împotriva acestor ticăloase "fapte fariseice" se ridică cuvântul lui Hristos prin Noua Lege care trece de la literă la duh, de la renunţarea la desfătări şi bogăţii exterioare la dragoste pusă în faptă reală, concretă, faţă de Dumnezeu şi aproapele.

Protestanţii confundă atunci când combat la nivel teologic faptele fariseilor sub Legea Veche cu faptele iubirii, sau faptele credinţei din Legea Nouă.

Asemenea fariserilor, protestanţii "cred", sau mai bine spus se "îndreptăţesc numai prin credinţă" pentru a-i cere mai apoi lui Dumnezeu să-i socotească drepţi şi neprihăniţi: *"Căci zic vouă: Că de nu va prisosi dreptatea (neprihănirea) voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în împărăţia cerurilor"* *Matei 5.20*

La Judecata de Apoi, fariserii se vor justifica prin fapte, protestanţii numai prin credinţă, însă şi unii şi alţii vor fi judecaţi la fel de drastic în autosuficienţa lor de către Apostolul Pavel (Romani 3) şi Iacov (Iacov 2.8-14 şi 21-26).

Mântuirea lui Zaheu: fapte şi pocăinţă

„Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor şi, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Şi a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci şi acesta este fiu al lui Avraam."
Luca 19.8-9

Când spune Iisus că s-a făcut mântuire casei lui Zaheu? Numai după ce Zaheu face faptele vrednice de pocăinţă: *„dau săracilor"* şi *„întorc împătrit"*, adică face fapte mai presus de Lege (nu era obligat să întoarcă împătrit) din iubire de Dumnezeu şi de oameni. Parabola nu vorbeşte deloc despre credinţă, ci despre *faptele* care i-au deschis cu adevărat drumul către mântuire.

Zaheu nu rosteşte vreo formulă protestantă pentru dobândirea neprihănirii, ci *„i se face mântuire"* tocmai pentru că leapădă **prin faptă** din inima sa averea lumească pentru a-l putea primi pe diamantul Hristos, începând astfel preschimbarea lăuntrică în omul cel nou.

Şi să mai observăm un lucru esenţial - faptele lui Zaheu se răsfrâng, mijlocesc mântuirea şi asupra întregii lui familii, ceea ce întăreşte *participarea comunitară* şi rugăciunea de mijlocire a Bisericii la Hristos, nicidecum varianta protestantă a declaraţiilor de predare orale, izolate şi „personale".

Zaheul evangheliei este ortodox fiindcă dobândeşte mântuirea lucrând până la sfârşitul vieţii făgăduinţa de a împlini faptele iubirii.

Neconcordanţe biblice şi contraziceri în doctrina protestantă

Noutăţile doctrinare aduse de liderii protestanţi au devenit în timp adevărate „dogme" ale credinţei şi totodată chei de control pentru interpretările Scripturii, dar mai cu seamă aduc excluderea de la mântuire celor care nu le mărturisesc.

În polemica protestantă, citatele din Evanghelia după Ioan (*3.16, 36; 5.24; 6.29; 20.23)* sunt folosite abuziv deoarece Apostolul vorbeşte despre o credinţă pe termen lung, nu o simplă credinţă în existenţa lui Dumnezeu, ci că trebuie să rămânem fermi în credinţă, să lucrăm credinţa, să avem credincioşie: *"Că oricine face rele urăşte Lumina şi nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească. Dar cel care lucrează adevărul vine la Lumină,* ***ca să se arate faptele lui, că în Dumnezeu sunt săvârşite"*** Ioan 3.20-21, cu atât mai mult cu cât păzirea poruncilor nu înseamnă doar credinţă, ci şi participarea cu fapte la actul de credinţă, pentru mântuire suntem chemaţi să împlinim poruncile: *"Şi orice cerem, primim de la El, pentru că păzim poruncile Lui şi cele plăcute înaintea Lui facem. Şi* ***aceasta este porunca Lui, ca să credem întru numele lui Iisus Hristos, Fiul Său, şi să ne iubim unul pe altul, precum ne-a dat poruncă.*** *Cel ce păzeşte poruncile Lui rămâne în Dumnezeu şi Dumnezeu în el; şi prin aceasta cunoaştem că El rămâne în noi, din Duhul pe care ni L-a dat."* *1 Ioan 3.22-24*

În tot Noul Testament ni se vorbeşte despre o îndreptăţire fără faptele Legii celei Vechi, totodată cu faptul că vom fi judecaţi în baza faptelor: Matei 3.10, Matei 5.22, Matei 7.16-27, Matei 7.19, Matei 10.22, Matei 16.27, Matei 18.8-9, Matei 25.14-30, Matei 25.31-46, Luca 3.9, Luca 14.13-14, Luca

21.24-36, Ioan 5.26-29, Romani 1.18, Romani 2.5-13, 1 Corinteni 3.8-9, 2 Corniteni 5.10, 1 Tesaloniceni 3.12-13, 1 Tesaloniceni 5.23, 2 Tesaloniceni 1.7-12, Evrei 6.7-8, 1 Petru 1.17, 1 Petru 4.13, 2 Petru 3.10-14, Iuda 6-16, Iuda 20-21, Apocalipsa 2.5, Apocalipsa 2.23, Apocalipsa 20.11-13, Apocalipsa 21.8, Apocalipsa 22.12, astfel încât faptele devin vitale în planul mântuirii şi nu un adaos nesemnificativ la credinţă.

Sola Scriptura, Sola Fide, Sola Gratia, au fost născocite din dorinţa de a introduce o cale nouă şi exclusivistă a mântuirii[18], dar mai ales de a fundamenta protestantismul pe o nouă bază de învăţături teologice anti-catolice.

Fisurile în temelia doctrinară au arătat şubrezenia „dogmatică" şi falsitatea „solelor" odată cu apariţia primelor disidenţe protestante care s-au desprins şi ramificat necontenit până astăzi, în căutarea asiduă a unei formulări de credinţă cât mai apropiată de perfecţiunea biblică.

Cât de mult au reuşit să se dezbine întru sine în căutarea unei mărturisiri curate, vom arăta în continuare.

Rolul pocăinţei în credinţa mântuitoare

Lupta acerbă din interiorul grupărilor protestante privind rolul pocăinţei în credinţă a generat două curente divergente - *Lordship Salvation* contra *Free Grace Theology*.

Primii consideră că pocăinţa însoţeşte în mod firesc credinţa mântuitoare şi fără pocăinţă credinţa însăşi este

[18] Soteriologie exclusivistă doar pentru ortodocşi şi romano-catolici, căci aceştia sunt singurii care nu se pot „încadra" în noile norme fără a se lepăda de moştenirea Predaniei şi a tezaurului patristic.

moartă. În opoziţie, cea de-a doua partidă consideră că *îndreptăţirea* este numai prin credinţă, şi atunci pocăinţa nu poate avea nici un rol în mântuire, căci a lega credinţa de pocăinţă înseamnă a introduce fapte în doctrina *Sola Fide*.

Spre exemplu, pilda de la *Luca 18* arată cum vameşul prin pocăinţă a avut o credinţă vie, pe când fariseul, fără pocăinţă, a avut o credinţă moartă, deci 1-0 pentru prima grupare. Însă ceilalţi vin cu alte zece citate biblice care par a contrazice această pildă, aşa că până la urmă, nici unii şi nici alţii nu pot câştiga acest război al interpretărilor individualiste, ci doar stau pe o temelie de nisip şi se învârt în jurul unui mare vid doctrinar, chinuiţi în jurul interpretărilor literale sau simbolice, fără a se lămuri cum vor căpăta mântuirea în propria teologie.

Cum s-a spus şi în capitolul despre *Sola Scriptura*, nu contează mărturia Scripturii, ci importanţa şi tâlcuirea pe care unii sau alţii o atribuie diverselor citate biblice.

Odată mântuit, totdeauna mântuit

Odată mântuit, totdeauna mântuit - OSAS în engleză, afirmă că un protestant, care printr-un act de acceptare a lui Hristos a fost mântuit, nu-şi mai poate pierde în nici un fel mântuirea.

În principiu, o teorie pentru care nu se poate concepe un test care să o nege este considerată o simplă speculaţie. De exemplu afirmaţia *„un credincios baptist nu păcătuieşte”* poate fi infirmată sau confirmată prin observaţii sau deducţii teologice.

Conflictul apare cu adevărat atunci când în faţa unui contraexemplu de baptist care s-a lepădat de credinţă, apar şi diferitele interpretări teologice ale acestui principiu.

Astfel, unii spun că persoana căzută nu a avut niciodată o credinţă adevărată, altfel nu şi-ar fi pierdut-o. Însă ajung să submineze siguranţa celor care „cred" că sunt mântuiţi, dar la fel de bine pot trăi într-o iluzie a mântuirii până la „proba" contrarie.

Tabăra opusă vorbeşte de o mântuire pe care astăzi o pot avea şi mâine o pot pierde, însă indirect condiţionează de fapte primirea sau pierderea *„mântuirii doar prin credinţă"*.

După cum am arătat, în jurul aceluiaşi gol doctrinar se învârt şi adepţii teoriilor *calvine* şi *arminiene,* aceştia nereuşind să se înţeleagă dacă *predestinarea* sau *importanţa faptelor* le determină mântuirea. Să vedem ce zice Scriptura:

„Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele Meu; iar cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui." *Matei 10.22* Faptul că astăzi am crezut nu este o garanţie că şi mâine voi rămâne în credinţă. Dacă nu voi *răbda până la sfârşit*, îmi voi pierde negreşit mântuirea, de mă voi lepăda de Hristos în ultima zi a vieţii mele.

„Căci eu ştiu aceasta, că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi îngrozitori, care nu vor cruţa turma. Şi dintre voi înşivă se vor ridica bărbaţi, grăind învăţături răstălmăcite, ca să tragă pe ucenici după ei. Drept aceea, privegheaţi." *Fapte 20.29-31* Apostolul spune clar cum unii care au crezut în Hristos se vor ridica pentru a răspândi erezii. Iar dacă baptiştii se consideră urmaşii apostolilor, să ia aminte la „lupii îngrozitori" care s-au ridicat şi se vor mai ridica dintre ai lor pentru a-i amăgi cu „învăţături răstălmăcite", *„altfel degeaba aţi crezut"* *1 Corinteni 15.2* şi *„aţi primit în zadar harul lui Dumnezeu."* *2 Corinteni 6.1*

„Dar Duhul grăieşte lămurit că, în vremurile cele de apoi, unii se vor lepăda de credinţă, luând aminte la duhurile cele înşelătoare şi la învăţăturile dracilor." *1 Timotei 4.1* Da, chiar Duhul grăieşte că

unii dintre cei care astăzi au credinţă, vor ajunge să se lepede de ea şi să cadă în grea apostazie. Scriptura este limpede: mântuirea nu este pe viaţă iar credinţa se poate lesne pierde, *„de aceea, cel căruia i se pare că stă neclintit să ia seama să nu cadă."* *1 Corinteni 10.12*

Împărăţia de o mie de ani

Hiliasmul[19] este teoria potrivit căreia Hristos va veni înainte de sfârşitul lumii şi va întemeia pe pământ o împărăţie în care va domni cu dreptii o mie de ani. Conceptul a fost vehiculat în cercurile neoprotestante încă de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi a ajuns să provoace disensiuni teologice sub două forme.

Astfel, *hiliaştii moderaţi* cred că va veni un timp în care creştinismul va avea o putere de stăpânire peste lume, ideile creştine vor schimba total viaţa pe pământ şi instituţiile umane. Toate acestea se vor petrece sub conducerea lui Hristos cel nevăzut din cer, printr-o domnie „spirituală". Dar dacă desăvârşirea lumii şi a istoriei, în genere, are loc înainte de venirea lui Hristos, pentru ce se mai aşteaptă venirea lui Hristos?

Tabăra *hiliaştilor stricţi* învaţă că mileniul începe cu venirea lui Hristos, cu învierea şi prefacerea credincioşilor, cu restabilirea comunităţii transfigurate pe pământ. Hristos revenit va exercita o stăpânire împărătească pe pământ. Însă venirea lui Hristos şi învierea de obşte nu înseamnă sfârşitul istoriei şi al acestei lumi, o nouă lume? Unde ar mai fi deci loc pentru o împărăţie intermediară? Ce mai aduce în plus împărăţia care urmează mileniului? Nu se slăbeşte astfel

[19] Vezi *www.crestinortodox.ro/diverse/hiliasmul-incoerentele-69265.html*

nădejdea în împărăţia finală?

Nu poate exista un răspuns comun de vreme ce au apărut noi grupări ale *hiliaştilor stricţi* care înfăţişează deosebit cum vor petrece în timpul celor 1000 de ani, respectiv în cer sau pe pământ.

După unii, aceste evenimente se vor petrece în cer, unde sfinţii vor judeca pe nelegiuiţi; în tot acest timp, pământul va fi pustiu, nelocuit. După alţii, dimpotrivă, pământul binecuvântat va deveni locul împărăţiei de o mie de ani, în care Hristos va domni împreună cu drepţii, care vor fi părtaşi unei depline fericiri trupeşti.

Se mai vorbeşte despre întoarcerea în Canaan a lui Israel din diaspora, de unde va exercita stăpânirea sub regele mesianic şi va păşi din nou în fruntea întregii creştinătăţi.

Falsitatea acestor învăţături constă în interpretarea eronată a Scripturii (vezi modificarea adusă de Cornilescu bibliei), precum şi în însemnătatea literală sau simbolică pe care cele două tabere o acordă subiectiv aceloraşi pasaje din Apocalipsă.

Extravaganţe biblice

Am amintit mai sus despre problema *cesaţionismului*, în care se atestă prezenţa „darurilor spirituale" - profeţii, vorbiri în limbi, urlete, râs necontrolat, stări de transă – daruri care se manifestă la limita excentricului în unele adunări protestante, în timp ce grupările din „opoziţie" le contestă valabilitatea, atribuindu-le chiar unor influenţe demonice.

Atât timp cât nici unii, nici alţii nu pot avea o raportare la o bază teologică şi doctrinară ancorată în creştinismul apostolic, orice este permis, orice este justificabil.

Drept urmare firească a relativismului doctrinar, au apărut noi formaţiuni religioase care au dus până la extrem libertatea interpretărilor biblice.

Vorbim aici de atribuirea de roluri clericale femeilor sau de „bisericile" homosexualilor şi lesbienelor, unde pastori oficiază „cununia" dintre doi bărbaţi sau dintre două femei, practici care au dezbinat şi vor sfărâma tot mai mult comunitatea protestantă.

Singurul lucru pe care protestanţii „libertinii" îl au în comun cu protestanţii „tradiţionalişti" este, cum era de aşteptat, raportarea la aceleaşi principii dogmatice: *Sola Fide, Sola Scriptura, Sola Gratia.*

Este întristător să vedem cum argumentele homosexualilor „creştini" se fundamentează pe acelaşi rădăcini din care s-au născut acum două-trei sute de ani şi grupările baptiste, evangheliste, adventiste, penticostale, iehoviste etc. Şi atunci ne întrebăm, odată cu Hristos – *„Poate pomul rău [cu rădăcina otrăvită] să facă roade bune?"* *Matei 7.18*, iar dacă nu, atunci *„orice pom care nu face roadă bună se taie şi se aruncă în foc."* *Matei 7.19*

Unde se va opri această liberalizare a Scripturii? Cine va stăvili această relativizare a Cuvântului lui Dumnezeu? Până când vom mai privi la putreziciunea roadelor şi nu la otrava rădăcinii?

Oare acest „război" al împărţirilor teologice şi continua fărâmiţare din interiorul protestantismului se va opri vreodată? Îşi vor da seama că înarmarea cu citate pentru a *„combate scripturistic"* nu va putea niciodată stăvili înfiinţarea viitoarelor „biserici" ale cuplurilor pluraliste care vor oficia „cununii" dintre doi bărbaţi şi trei femei, „uniri religioase"

dintre om şi animal, sau vor „consfinţi iubirea” dintre tată şi fiică/fiice sau mamă şi fiu/fii?

Cu siguranţă nu va trece mult timp până vom afla răspunsul.

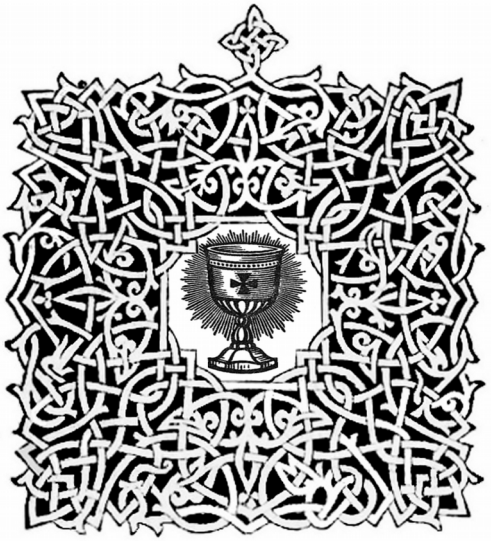

DESPRE BOTEZ ŞI EUHARISTIE

Iertarea păcatelor prin botez este o învăţătură inacceptabilă din perspectiva protestantă. Din moment ce mântuirea vine numai prin credinţă şi fără fapte, logica presupune că botezul nu poate aduce iertare păcatelor de vreme ce poate fi considerat o faptă. Iar când mântuirea este posibilă fără fapte, atunci botezul nu poate fi mai mult decât o ceremonie exterioară fără nici un efect. Aşadar, dacă se poate demonstra biblic învăţătura regenerării baptismale, atunci *Sola Fide* trebuie neapărat respinsă.[20]

Cel care spune că o persoană trebuie să ajungă la vârsta responsabilităţii înainte de a fi botezat, face harul lui

[20] Demonstraţie exemplară făcută de teologul luteran Oscar Cullmann (+1999) în monumentala sa lucrare *Botezul în Noul Testament,* care poate fi citită la *www.mirem.ro/pdf/cullmann-botez.pdf*

Dumnezeu dependent de inteligenţa omului, pierzând sensul de dar al dragostei lui Dumnezeu.

„Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi." *Marcu 16.16*

Pe baza interpretării literale a versetului de mai sus, pentru (neo)protestanţi, experienţa *„naşterii din nou"* este un act intelectual, conştient, ce ţine strict de mărturisirea orală a unei formule de credinţă.

Cum pruncii nu au facultatea intelectuală încă pe deplin dezvoltată, nu sunt „capabili" să se *„nască din nou"* şi nici să creadă *„cum se cuvine"*, nici să rostească *„formula pocăinţei"*, atunci botezarea lor este inutilă şi chiar oprită.

Astfel, mântuirea „doar prin credinţă" capătă aspectul juridic al consensului, al acceptării, al asentimentului mintal, asentiment care trebuie dat în mod explicit, altfel credinciosul nu poate fi sigur dacă a fost sau nu mântuit. În felul acesta, copiii protestanţi sunt presaţi să aibă „o întoarcere la Dumnezeu" sau „o criză", altminteri acest acord nu este în mod clar „semnat".

Un acord juridic presupune un accept precis în timp, moment din care devine valabil. Una din două: un individ fie a „semnat", fie „nu a semnat". Problema este că mulţi dintre cei care au „semnat" printr-un acord mintal, se dovedesc a fi departe de Dumnezeu. Care este explicaţia? Sunt aceştia cu adevărat mântuiţi? Unii protestanţi răspund în mod răspicat: *„Da, pentru că singura condiţie a mântuirii este credinţa în jertfa Domnului Isus"*. În felul acesta apare un nou tip de *mântuire* care condiţionează lucrarea harului indiferent de fapte, o mântuire exterioară, limitată şi accesibilă doar printr-un acord mintal.

De aceea în (neo)protestantism, Botezul propriu-zis nu

iartă păcatele, ci doar are un rol simbolic, de „confirmare" a credinţei mărturisite anterior înaintea lui Dumnezeu. Aspectul juridic implică apoi aderarea strict individuală la contractul mântuirii. Chiar dacă un copil creşte într-o familie sau comunitate protestantă, practic este pierdut atâta timp cât nu a semnat acel acord virtual cu Hristos. Însă tocmai aici apar marile probleme teologice.

Ce se întâmplă însă cu acei copii care au murit înainte de vârsta „discernământului"?[21] *Sau ce se întâmplă cu acele persoane care au un grad redus de înţelegere mentală (handicap)?* Sunt aceste categorii speciale de oameni pierdute pentru veşnicie doar pentru că sunt „nişte boţuri de carne" fără capacitatea intelectuală de a „crede" şi de a „mărturisi"?

Devine clar cum demnitatea umană este degradată iar mântuirea este aici serios limitată de „regula" *Sola Fide*, deoarece nu toţi pământenii pot fi salvaţi printr-un astfel de „contract" cu Dumnezeu.

Neavând un temei scripturistic, neoprotestanţii speculează spunând că aceşti copii/persoane cu dizabilităţi intelectuale sunt *automat mântuiţi*. Dacă ar fi adevărat acest lucru, înseamnă că teologia protestantă se contrazice, oferindune încă o cale către ceruri, cea prin „credinţă involuntară şi inconştientă", paralelă faţă de cea „prin credinţă".

Iar dacă cineva spune că se poate mântui şi prin „necredinţă", doar prin simplul fapt că s-a născut într-o familie protestantă sau că nu are păcate (Biblia spune că are: Facere 3, Psalmi 50.6, Romani 3.10-12,23; 5.12-19; 8.19-23, Iacov 3.2, 1 Ioan 1.8), înseamnă că a rătăcit Scriptura şi

[21] Vârstă care este stabilită arbitrar (deci nebiblic) de fiecare grupare neoprotestantă în parte, uneori cu diferenţe majore de zeci de ani. Sunt unele grupări care administrează botezul la vârsta de 33 ani.

vorbeşte de un alt Hristos.

Observăm că acest concept *„mântuire automată”*, pe lângă faptul că se opune cuvântului biblic, este folosit abuziv, ca „soluţie extremă”, ori de câte ori *Sola Fide* se împotmoleşte şi nu mai poate „funcţiona”, nu mai poate oferi iertare şi mântuire, ci osândă sufletelor (neo)protestante aflate în situaţiile speciale ale realităţii vieţii.

Există însă şi protestanţi care susţin că aceşti copii/persoane cu dizabilităţi sunt pierdute, însă cad în cealaltă extremă, alegând să respecte cu cinism până la capăt necruţătoarea „regulă” a mântuirii *doar prin credinţă.*

Deşi nu atât de explicit, practic aceştia le spun propriilor copii: *„Dacă supravieţuiţi până la vârsta de 10-15 ani şi ajungeţi să „semnaţi” legământul cu Dumnezeu, vă veţi mântui. Altfel, dacă muriţi înainte de vreme sau vă naşteţi cu dizabilităţi, vă veţi osândi cu toţii la iad cu dracii, pentru că nu sunteţi capabili să „credeţi”, iar „regula” după care se dă mântuirea nu este valabilă şi pentru voi. Pur şi simplu, Hristosul baptist nu vă poate mântui.”* Cruzimea de care dă dovadă credinţa raţionalismului protestant este evidentă.

Dacă mântuirea este cognitivă, asociată cu un moment precis în timp, practic este „deţinută” la purtător tot restul vieţii. Într-un fel, mântuirea protestantă este ca o ştampilă pe paşaport. Dacă am ştampila, pot intra în cer. Dacă nu o am, merg în iad. Hristos este „biletul de intrare în cer”. Dar poate un credincios mântuit să piardă această „viză” de intrare?

Iarăşi *Sola Fide* se împotmoleşte şi încep speculaţiile, atât timp cât diverşi neoprotestanţi au diferite răspunsuri la această întrebare.

Unii afirmă că mântuirea poate fi câştigată şi pierdută. Dar aceasta creează o situaţie paradoxală, în care ieri am fost

mântuit, astăzi nu mai sunt mântuit, iar mâine pot fi din nou mântuit.

Alţii cred că, odată câştigată, mântuirea nu se mai poate pierde (OSAS). Dar aceasta nu înseamnă reîntoarcerea la infailibilitatea papală? Este absurd să credem că cel care se dezice în mod conştient de Hristos poate moşteni Împărăţia cerurilor.

Vedem cum această variantă, în care Hristos face totul, noi trebuie doar să respectăm formula, doar să „credem", nu reuşeşte decât să ridice noi contradicţii doctrinare, la care protestantismul nu poate găsi un răspuns comun.

Toate aceste bifurcaţii ale adevărului şi împotmoliri teologice arată clar o nedesăvârşire a învăţăturilor protestante, ca şi cum Duhul Sfânt nu le-ar fi revelat total, ci incomplet şi fragmentat, calea către mântuire.

Este botezul protestant biblic?

Am văzut cum interpretarea protestantă a Scripturii formează o dogmă din ordinea aşezării cuvintelor în citatul: *„cel ce va crede (1) şi se va boteza (2) se va mântui (3)* Marcu 16.16, atribuind sintagmei *„va crede"* întâietate esenţială şi valoare intelectuală (cognitivă), prin actul de mărturisire orală care trebuie neapărat să preceadă (fiindcă este scris înainte) actul *„se va boteza"* pentru a dobândi efectul *„se va mântui"*.

Orice altă interpretare sau ritual care nu se încadrează în această „schemă", în acest „algoritm", este considerat nebiblic şi deci nemântuitor.

Să vedem atunci cât de „biblic" este următorul citat din Biblia Cornilescu: *„Duceţi-vă şi faceţi ucenici din toate neamurile, **botezându**-i (1) în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh,*

*şi **învăţaţi-i** (2) să păzească tot ce v-am poruncit. Şi iată că **Eu sunt cu voi** (3) în toate zilele, până la sfârşitul veacului. Amin”* Matei 28.19-20

Aşadar, cum se vor face ucenici (creştini) dintre neamuri? - botezându-i şi apoi învăţându-i. Oare Evanghelia de la Matei anulează Evanghelia lui Marcu, scriind „botezându-i” înaintea „învăţaţi-i” şi la urmă de tot ”îndreptăţindu-i”? A greşit evanghelistul Matei sau Marcu, şi atunci se contrazice Scriptura pe sine? Să nu fie, ci Scriptura respinge clar, de la un capăt la altul, *mântuirea doar prin credinţă* şi condiţionările arbitrare şi raţionaliste ale protestanţilor privind botezul.

Sau următorul citat tot din Cornilescu:

*”Nu ştiţi că cei nedrepţi nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu? Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii, nici hoţii, nici cei lacomi, nici beţivii, nici defăimătorii, nici hrăpăreţii nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu. Şi aşa eraţi unii din voi! **Dar aţi fost spălaţi**(1), **aţi fost sfinţiţi**(2), **aţi fost socotiţi neprihăniţi**(3) **în Numele Domnului Isus Hristos şi prin Duhul Dumnezeului nostru.** ”* 1 Corinteni 6.9-11

Aici îndreptăţirea este folosită la timpul trecut, dar mai ales Apostolul Pavel pune la începutul şirului ”spălarea” cu referire la botez (Fapte 22.16, 1 Cor. 1.14-17, 12-13) şi ”îndreptăţirea” la urmă, de parcă ar vrea să joace o festă protestanţilor spunând că mântuirea/îndreptăţirea noastră începe cu botezul.

Oare lucrarea de mântuire începe şi se termină doar prin credinţă şi numai prin credinţă, din momentul acceptării lui Isus ca mântuitor personal ? Să vedem ce zice Biblia:

*”Să ne apropiem cu o inimă curată, cu credinţă deplină, cu inimile stropite şi curăţite de un cuget rău şi **cu trupul spălat cu o apă curată.**”* Romani 10.22, adică intrarea în Sfânta Sfintelor şi

şederea înaintea Tronului Slavei se face cu inima curăţită de cuget rău prin "apă curată", adică prin botez[22]: *"Icoana aceasta închipuitoare vă **mântuieşte acum pe voi, şi anume botezul, care nu este o curăţire de întinăciunile trupeşti, ci mărturia unui cuget curat înaintea lui Dumnezeu,** prin învierea lui Isus Hristos"* *1 Petru 3.21*

Deşi citatele Sf. Pavel - Petru se complementează, unii contra-argumentează aici zicând că mulţimea citatelor biblice care respectă ordinea *crez-botez-mântuire* este mai numeroasă şi deci ar avea o „tărie" mai mare în faţa unor textuleţe singulare şi izolate.

Soluţia acestei probleme a fost dată de Luther care a rupt din Scriptură Epistola lui Iacov şi a batjocorit-o numindu-o „epistolă de paie", fiindcă în capitolul 2.17-26 Apostolul nimiceşte pur şi simplu mincinoasa dogmă *Sola Fide* care stă la baza Protestantismului. Aşa că alegerea celor care îşi justifică doctrina după numărul de citate este doar una: ori *toată Scriptura*, ori *nici o Scriptură*.

Să vedem ce spune mai departe Scriptura despre făgăduinţa mântuirii prin botez, tot din Biblia Cornilescu: *„Pocăiţi-vă, le-a zis Petru, şi **fiecare din voi** să fie **botezat** în Numele lui Isus Hristos, **spre iertarea păcatelor voastre;** apoi veţi primi darul Sfântului Duh, căci **făgăduinţa aceasta** este pentru voi, **pentru copiii voştri, şi pentru toţi** cei ce sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul, Dumnezeul nostru."* *Fapte 2.38-39*

Citatul pare doar că respectă „ordinea", însă contrazice în două mari puncte doctrina protestantă, căci partea finală vine

[22] Cele două citate tot din Cornilescu, comparativ cu textul ortodox: *"Iar această mântuire prin apă închipuia botezul, care vă mântuieşte astăzi şi pe voi, nu ca ştergere a necurăţiei trupului, ci ca deschiderea cugetului bun către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Hristos."*

ca un tunet şi zdrobeşte întregul eşafod al *mântuirii protestante*, afirmând în primul rând **iertarea păcatelor prin botez** (deci nu prin credinţă), dar mai ales aduce **făgăduinţa şi darul mântuirii copiilor**, tocmai celor despre care Sola Fide spune că nu pot crede, nu se pot boteza şi nu se pot mântui.

Suntem puşi aici în faţa unei alegeri: sau este valabilă *mântuirea doar prin credinţă*, şi atunci Scriptura greşeşte când făgăduieşte mântuirea copiilor care, nu-i aşa, nu pot „crede" din cauza minţii fragede, sau Scriptura are dreptate deschizând porţile raiului *„pruncilor şi pentru toţi"* care primesc botezul, şi atunci *mântuirea doar prin credinţă* protestantă este cea mai crudă limitare a jertfei pe Cruce a lui Hristos.

Despre Botezul ortodox

Noţiunea „botez" invocată în dezbaterile dintre ortodocşi şi neoprotestanţi este relativă atât timp cât nu se definesc noţiunile care stau la baza argumentelor celor două părţi, cele despre Biserică, mântuire, har, credinţă şi Hristos.

Deşi vocabularul este identic, însemnătatea, înţelesurile esenţiale ale cuvintelor sunt total diferite. Dacă pentru un ortodox, botezul Bisericii, în general, şi al pruncilor, în mod special, este întru totul scripturistic, cu rădăcini adânci şi continuitate încă din istoria Bisericii primare, pentru un baptist argumentaţia este total respinsă, tocmai pentru că „îmbrăcămintea" noţiunilor teologice are un cu totul alt înţeles.

Singurul lucru asupra căruia divergenţele se pot acorda este nerecunoaşterea valabilităţii „botezului" din tabăra

opusă.[23]

Viaţa Bisericii este înţeleasă în Ortodoxie ca un Trup adăpat de Sfintele Taine, în care fiecare membru, ca ramurile copacului sau mlădiţele viţei, este chemat să participe la viaţa obştească, la *firea întregului*. Taina învie, restaurează chipul, dă iertare de păcate, este terapia sufletului cuprins (înlănţuit) de moarte. Taina este manifestarea şi comunicarea harului dumnezeiesc în Trupul unităţii bisericeşti, prin elemente materiale concrete (pâine, vin, apă, untdelemn) care se sfinţesc şi se transfigurează. Este vorba de Adevăr şi Viaţă ca *har peste har*[24], harisme „întrupate" în chip minunat în realitatea noastră naturală şi istorică.[25]

Nu există Taine ca simple forme rituale sau simboluri, ca elemente magice sau mecanice ce produc cauze şi efecte, ca recompense sau reglementări juridice.

De pildă Botezul, ca Taină primară a intrării în Biserică, nu ar avea fire, lucrare şi dăinuire dacă nu i-ar fi premers Întruparea, Botezul, moartea pe Cruce şi Învierea lui Hristos. Ca naştere *în şi din Trupul Bisericii*, noul botezat devine *om înnoit*, o mlădiţă ce se naturalizează, capătă firea şi seva întregului.

La fel şi Euharistia ca întreg[26], este tocmai Naşterea, Cina cea de Taină, moartea pe Cruce şi Învierea lui Hristos. Nu ca aduceri aminte sau comemorări (update), ci ca participare

---

[23] Nici botezul unui adult ortodox nu este recunoscut de către neoprotestanţi şi nici botezul unui prunc baptist de către ortodocşi. Diferenţele ţin, precum vom vedea, de esenţa teologică şi nu de interpretarea unor versete biblice.

[24] *„Şi din plinătatea Lui noi toţi am luat, şi har peste har."* Ioan 1.16

[25] *„Darurile sunt felurite, dar acelaşi Duh."* 1 Corinteni 12.4

[26] Văzută în deplinătatea sa dumnezeiesc-omenească, ca mărgăritar al Liturghiei cereşti-pământeşti, ca miel de jertfă în Facere şi ca Mielul cel junghiat în Apocalipsă, ca *„Cel ce aduci şi Cel ce Te aduci, Cel ce primeşti şi Cel ce Te împarţi, Hristoase Dumnezeul nostru".*

(aducere-jertfă) conştientă şi activă, la *a fi* părtaş acestor sfinte *evenimente înveşnicite*, la trăirea adevărată în Împărăţia Cerurilor încă de aici, în Biserica de pe pământ.

A crede şi a mărturisi, pentru creştinul ortodox, înseamnă participarea prin Botez la moartea şi Învierea reală a lui Hristos - *„toţi câţi în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat"* *Romani 6.3* - afundându-ne în apă, ca într-un mormânt, ne îngropăm în mod real cu Hristos, iar odată cu ieşirea a suprafaţă, înviem împreună cu El - *„ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morţi, prin slava Tatălui"* *Romani 6-4*; în numele Sfintei Treimi, în firea noastră se produce o transformare şi o reînnoire reală, murim duhovniceşte faţă de păcat, devenim neputincioşi în a-l mai săvârşi şi ne „pecetluim" lăuntric şi desăvârşit cu Hristos, *„umblând întru înnoirea vieţii."* *Romani 6-4*

Re-facerea omului

Botezul este lucrarea lui Dumnezeu de restaurare a omului la firea cea dintâi. Aşa cum creaţia din nefiinţă este o lucrare exclusivă a voinţei lui Dumnezeu, în acelaşi fel şi Botezul, ca naştere „remodelatoare", zămisleşte din nou fiinţa din „nefiinţă", noua făptură trăgându-şi acum **numele şi firea** nu din *„carne şi sângiuri"* ci din *„naşterea cea din Hristos"*.

Aşa cum nimeni nu poate influenţa naşterea sa naturală, fiind un dar dumnezeiesc, aşa şi în cazul Botezului, omul primeşte „fiinţa şi existenţa" pentru intrarea în Împărăţie, ca un dat, ca o pre-înviere asupra căreia nu poate contribui cu vreun adaos. Înainte de a voi stă a iubi. „Libertatea" voinţei este mistuită în iubirea Tatălui, care zideşte mai întâi Omul bun, îl *înfrăţeşte cu Fiul Său*, îl *întrarmează cu armele Duhului* şi

apoi îi lasă lucrarea liberă a voinţei de a intra sau nu în Împărăţie, ale cărei porţi îi sunt acum deschise.

Îndreptarea firii noului botezat însemnează cum *voinţa omului vechi* este omorâtă şi înlocuită de *bună-voinţa omului înnoit*, cum ştiinţa cea veche este omorâtă şi înlocuită de bună-ştiinţa cea nouă, cum pofta cea veche este nimicită şi înlocuită de dorul de Împărăţie. Pentru prunci mai ales, este zestrea, talantul pe care-l dă Dumnezeu creaturii Sale pentru a putea deosebi şi alege *din fire* binele, înainte de a cunoaşte ispita: *„Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi."* *Ioan 15.16*

Toţi purtăm *„chipul şi asemănarea"* *Facere 1.26* împărătească (hristică) în noi, chiar dacă alegem sau nu să fim ai lui Hristos. La fel, toţi vom învia în Ziua cea de apoi, chiar dacă vom dori sau nu să participăm la noua viaţă.

În adevăratul Botez al lui Hristos toţi suntem aleşi, toţi suntem egali, toţi suntem în unime, fie robi sau liberi, bărbaţi sau femei, iudei sau elini, prunci sau bătrâni, nimeni nu este lăsat de Mântuitor pe dinafară. Împărăţia Cerurilor este pentru tot omul, indiferent cât de mic ar fi el.

Botez şi mântuire

Pentru protestanţi, botezul nu este reînnoirea omului după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, sălăşluirea şi întipărirea nestricăcioasă a chipului lui Hristos, ci o simplă manifestare exterioară, de apartenenţă la sectă.

În Biserica primară, numai Apostolii erau cei care săvârşeau botezul şi numai Apostolii au transmis harul Duhului Sfânt ucenicilor şi Bisericii prin punerea mâinilor. Din această pricină, lipsindu-le peste 1500 de ani de apostolică rânduială, de continuitate şi har apostolic, baptiştii dimpreună

cu tot protestantismul, nu au botezul valid[27].

Pentru Ortodoxie, credinţa nu este o cunoaştere raţională a lui Dumnezeu, căci ar fi cu neputinţă o înţelegere deplină a celor nevăzute. Dacă adulţii întrec în iscusinţa minţii pe prunci, atunci şi pruncii sunt de neîntrecut în iubirea curată a inimii, căci *„adevărat grăiesc vouă: Cine nu va primi împărăţia lui Dumnezeu ca un prunc, nu va intra în ea."* *Luca 18.16* Atunci, cunoaşterea lui Dumnezeu stă în minte sau în inimă, credinţa în Hristos se mărturiseşte doar cu gura sau şi cu inima? Ce este mai de preţ, credinţa minţii sau cunoaşterea prin iubire a inimii - *„de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt"* *1 Corinteni 13.2* După mărturisirea Scripturii - *„cred, Doamne, ajută necredinţei mele"* *Marcu 9.24* - mai spune cineva că poate înţelege cele Dumnezeieşti şi crede deplin în Hristos?

Nu, şi de aceea Biserica botează pruncii înainte ca aceştia să poată „înţelege" şi „cunoaşte" după măsura celor mari, fiindcă nu voieşte să-i lipsească de mântuire, după cuvintele Scripturii: *„Adevărat, adevărat zic ţie: De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu."* *Ioan 3.5*

Pruncul îşi cunoaşte Ziditorul mai bine decât pe a sa maică, întrucât „cunoaşterea" pruncească se face prin puterile sufleteşti, prin inimă, duhovniceşte, prin acea *străvedere* mult mai adâncă şi neînşelătoare decât cea raţională şi trupească.

Pruncul vede Îngerul, aude chemarea, încuviinţează primirea, simte harul şi cunoaşte lămurit pe Hristos în Botez

[27] De aceea primirea tuturor (neo)protestanţilor în Biserica Ortodoxă se face prin mărturisirea scrisă şi verbală a Crezului apostolic şi săvârşirea întregii rânduieli a botezului ortodox de către preot prin cele trei afundări.

prin ochiul, urechea, gura sufletului său curat.[28] Comunicarea şi comuniunea inimii sale cu inima Hristosului este atât de lăuntrică, de tainică, de şoptită, încât doar sfinţii care au vorbit cu Mântuitorul înveşmântaţi în lumină, pot da mărturie asupra acestor minuni dumnezeieşti.

Botezul Bisericii nimiceşte **păcatul strămoşesc**, ca stricăciune şi moarte, al celor vârstnici şi nevârstnici, de vreme ce altoirea în Trup, renaşterea, schimbarea firii înseamnă înaintarea, sporirea virtuţilor către arvuna vieţii viitoare, a celei de veci.

De vreme ce Dumnezeu voieşte şi lucrează la mântuirea omului de la naştere până la moarte, şi a omenirii de la Facere la Apocalipsă, a întocmit cele două mari Taine necesare mântuirii (Botezul şi Euharistia) iertătoare de păcate şi accesibile tuturor: *„Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi."* *Ioan 6.53*

Jertfă şi Euharistie

După înţelegerea protestantă, Sfânta Liturghie nu poate fi Jertfa Mântuitorului sau o repetare a acesteia, pentru că *„El a făcut aceasta **o dată pentru totdeauna**, aducându-Se jertfă pe Sine însuşi"* *Evrei 7.27*, deci este desăvârşită şi încheiată pe Golgota. Ceea ce s-a întâmplat *„o dată pentru totdeauna"* nu se mai poate *decât comemora simbolic*, orice altceva împuţinând unicitatea şi

[28] Teodoret al Cirului, *Înlăturarea plăsmuirilor eretice*, 5,18 PG 83, 512AB: *„Căci numai dacă acest lucru [iertarea păcatelor] ar fi propriu Botezului, înseamnă că atunci când botezăm pe prunci nu săvârşim nimic, pentru că ei nu au gustat deloc păcatul. Însă nu numai vindecarea de păcatul strămoşesc este propriu Tainei, căci Botezul este şi însoţirea bunătăţilor ce vor să vină",* adică haina cea de nuntă, înnoirea firii, ruperea patimilor.

desăvârşirea operei mântuitoare a Domnului. Chiar Iisus, răstignit, înaintea morţii rosteşte *„s-a isprăvit."* *Ioan 19.30*

În ortodoxie, noţiunea de „Jertfă" are o însemnătate mult mai largă decât cea atribuită de înţelegerea protestantă.

„Pentru aceea, dator era întru toate să Se asemene fraţilor, ca să fie milostiv şi credincios ***arhiereu*** *în cele către Dumnezeu,* ***pentru curăţirea păcatelor poporului.***" *Evrei 2.17*

Între preoţii Testamentului Vechi, cel mai înalt era arhiereul, care aducea *o singură dată pe an*, în Sfânta Sfintelor, o jertfă de sânge, stropind acoperământul chivotului pentru ispăşirea păcatelor întregii obşti a poporului.[29]

Era vorba de jertfa din Ziua Împăcării *(Yom Kippur)*, simbolizând *reînnoirea legământului* şi împăcarea întregului popor cu Dumnezeu, zi în care Moise a primit cea de-a doua pereche de Table ale Legii, iar israeliţii au fost iertaţi de păcatul închinării la viţelul de aur.

Preoţia, jertfa şi legământul între Dumnezeu şi oameni, formează un întreg şi are o continuitate. Iisus **restabileşte preoţia** *după rânduiala lui Melchisedec* *Evrei 5,6,7*, ***reînnoieşte Legământul*** *Evrei 7.12* cu un Nou Legământ, pecetluit prin sângele Mielului de la Cina cea de Taină Matei 26.28 şi cel vărsat pe Crucea Golgotei, restabilind legătura cu Dumnezeu prin **noua Sa jertfă**, *„căci fără vărsare de sânge nu se dă iertare."* *Evrei 9.22*

Hristos aduce şi Se aduce, jertfeşte şi Se jertfeşte, întru tăria puterii Sale arhiereşti. Jertfa Sa pe Cruce este irepetabilă, însă este vie, veşnică şi netrecătoare, un permanent acum, o temelie pe care se sprijină toate celelalte taine.[30]

---

[29] Pr. Dumitru Stăniloae, **Iisus Hristos sau restaurarea omului,** Ed. Omniscop, Craiova, 1993, p.242 şi urm.

[30] În acest sens şi Botezul este o taină irepetabilă, pentru că o dată putem muri şi învia împreună cu adevăratul Hristos, în virtutea Jertfei Sale celei vii şi actuale. De aceea Botezul este doar unul, în Biserica cea una, pentru că una a fost şi jertfa

Însă Jertfirea nu se termină odată cu moartea jertfei, ci continuă cu închinarea ei, aducerea înaintea lui Dumnezeu. Dacă Hristos ar fi vrut să spună pe cruce că „s-a sfârşit" planul mântuirii odată cu moartea Sa, ce rost ar fi avut atunci Învierea, Înălţarea şi Şederea Sa de-a dreapta Tatălui? Evident, toate acesta sunt o continuare a Jertfei celei una.

De aceea, jertfa iudaică de *Yom Kippur* doar se exsanghina şi nu se mânca, ci se mistuia în foc, pentru că doar Unul Hristos a fost în stare să o împlinească cu adevărat, în trupul Său, aducând în permanenta veşnicie mijlocirea şi împăcarea omului cu Dumnezeu.

„Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu care a şezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri, ***slujitor Altarului*** *şi Cortului celui adevărat, pe care l-a aşezat Dumnezeu şi nu omul."* *Evrei 8.1-2*

Jertfa mântuitoare nu este statică şi nu se termină pe Golgota, ci vedem cum Iisus cel răstignit şi înviat intră în Sfânta Sfintelor din Templul Ceresc ca Arhiereu, înfiinţând noul neam, unind cu Sine seminţia creştină, şi rămâne aici *slujind Altarului* până la a Doua Venire.

După Epistola către Evrei, Iisus, ca adevăratul Arhiereu, a intrat în Sfânta Sfintelor, adică în cer, cu sângele Său vărsat pe Golgota, aşa cum intra arhiereul Testamentului Vechi cu sângele de ţap în Sfânta Sfintelor a Templului din Ierusalim.

Dar cine intră în cer intră în veşnicie. Numai în baza acestei permanente actualităţi a jertfei Sale, este Iisus arhiereu în veci. El se află, cât încă mai este de mântuit un om pe pământ, în starea de *voinţă mântuitoare* şi de *iubire pătimitoare* în care se afla când a adus jertfa pe Golgota. Deci Iisus suferă chiar după Înălţare, pentru păcatele noastre, topindu-le prin

---

pe Cruce şi unul a fost şi Mântuitorul care s-a jertfit.

această suferinţă până ce ne eliberează de povara lor.[31]

Şi pe tronul dumnezeiesc, în stare de slavă, Iisus e Mielul care apare *„ca înjunghiat”* *Apocalipsa 5.6*. Mântuirea lumii se lucrează, în toată continuitatea ei, nu prin poruncă împărătească, ci prin Mielul care, deşi a învins moartea, rămâne înjunghiat.[32]

Jertfa adusă o singură dată, în sensul de a nu fi înlocuită cu o alta, precum jertfele Legii Vechi, se continuă în *Cortul cel adevărat* prin mijlocire până la a Doua Venire: *„Tot aşa şi Hristos, după ce a fost adus o dată jertfă, ca să ridice păcatele multora, a doua oară fără de păcat Se va arăta celor ce cu stăruinţă Îl aşteaptă spre mântuire.”* *Evrei 9.28*

În acest sens, Hristos, deşi nu mai moare în chip pământesc, păstrează permanent starea de jertfă, de predare totală Tatălui, pentru ca să ne unească pe toţi în ea. Nu o unire declarativă sau exterioară, simbolică sau legalistă ci o unire care ne transformă total şi lăuntric, care merge până la schimbarea firii noastre: *„cine este în Hristos este o făptură nouă.”* *2 Corinteni 5.17*

Şi pentru ca această unire să ne fie cât mai lăuntrică, ca Trupul jertfit pe Cruce al lui Hristos să devină trupul nostru şi Sângele jertfit al lui Hristos să fie sângele nostru, El, Arhiereul, ni s-a dat ca Hrană (Mielul) în Taina Dumnezeieştii Euharistii. Împărtăşania este o taină repetabilă şi fundamentată pe cuvintele lui Hristos la Cina cea de Taină, ca noul *Pesach*. De aceea jertfa iudaică de Paşte se mănâncă, prefigurând jertfa Liturghiei în care creştinii vor mânca nu simbolic ci cu adevărat din Mielul cel junghiat.

Apostolul Pavel aminteşte continua săvârşire a acestei

[31] Idem, pp.366-367.
[32] Ibidem, p.371.

Taine în sânul Bisericii. Ritualul Cinei (a Sfintei Liturghii) constă într-o continuă „pomenire" şi „vestire" a morţii lui Hristos „până când va veni"*1 Corinteni 11.23-26*. Evangheliştii se referă la această „mâncare şi băutură" a Trupului şi Sângelui lui Hristos ca jertfă, medicament al nemuririi, hrănire a Trupului Bisericii şi rămânere în unimea credinţei (Matei 26.26-29, Marcu 14.22-25, Luca 22.17-20, Ioan 6.53-55).

Şi jertfa Răstignirii (împlinirea *Yom Kippur*) şi jertfa Cinei (împlinirea *Pesach*) este o singură jertfire a aceluiaşi Hristos. Însă jertfa liturgică nu este o simplă comemorate a Răstignirii, ci actualizarea reală a evenimentului înveşnicit, o împărtăşire nu din Trupul mort al lui Hristos, ci din Trupul cel înviat: *„Şi luând pâinea, mulţumind, a frânt şi le-a dat lor, zicând: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi;* ***aceasta să faceţi spre pomenirea Mea."*** *Luca 22.19*

Hristos se oferă până la sfârşitul veacurilor în stare de jertfă, iar trupurile celor care gustă din trupul Mielului junghiat devin astfel noul Israel, noua seminţie, adică Biserica.

Şi dacă (neo)protestanţii de astăzi se întreabă, la fel ca iudeii, *„cum poate*[33] *Acesta să ne dea trupul Lui să-l mâncăm?"* să ia aminte la răspunsul dat de Hristos: *„Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veţi mânca trupul Fiului Omului şi nu veţi bea sângele Lui, nu veţi avea viaţă în voi. Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Trupul este adevărată mâncare şi sângele Meu, adevărată băutură. Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el."* *Ioan 6.52-56* Tocmai pentru că Hristos nu vorbea „simbolic", cei necredincioşi, chiar dintre ucenici, s-au

[33] De fapt, ceea ce Hristos nu „poate" în Protestantism (să mântuiască pe prunci, să fie cu adevărat Trup şi Sânge în Împărtăşanie, să ia Chip în Icoană etc.) se împlineşte total şi desăvârşit în Ortodoxie.

smintit şi au plecat de la Dânsul [Ioan 6.66].

Şi pentru a birui necredinţa iudeilor şi a (neo)protestanţilor, Hristos a pregătit din timp sufletele viitorilor creştini pentru a primi *înmulţirea jertfei,* prefăcând în chip minunat apa în vin la nunta din Cana şi săturând mii de bărbaţi, femei şi copii, cu doar câteva pâini.

Şi tot de atunci, de peste două mii de ani, Hristos preface vinul în Sânge şi pâinea în Trup spre a hrăni mlădiţele Bisericii, şi cu îmbelşugare tuturor a ajuns, şi nenumărate *„coşuri cu fărâmituri au rămas”*. Aici este marea deosebire, căci sângele întru care protestanţii cred că sunt curăţiţi, le este exterior, simbolic, virtual, pe când ortodocşilor le este viu şi sfinţitor, în inimile care pulsează Sângele jertfit şi cu adevărat dumnezeiesc.

Nunta Mirelui, la care toţi suntem chemaţi a prânzi, este tocmai Sfânta Liturghie, *Cina cea de Taină* prin care se redăruieşte Trupul şi Sângele făgăduit, se reînnoieşte Legământul, se reface, se adapă şi se întăreşte unitatea Trupului, adică Biserica.

Dar mai ales, ne uneşte cu Jertfa cea din ceruri, ne aduce în Sfânta Sfintelor, precum Hristos a adus propria umanitate de-a dreapta Sfintei Treimi.

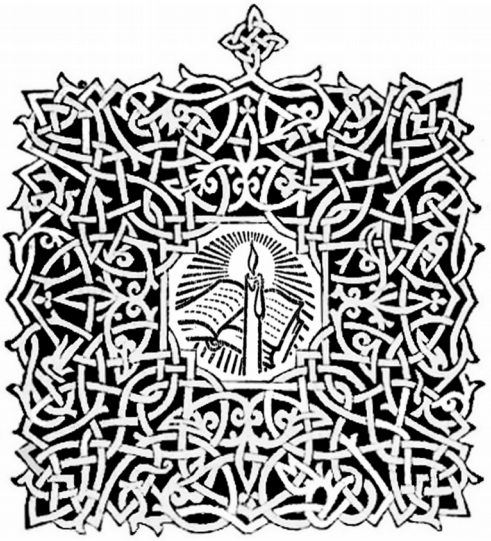

DEFORMAREA SCRIPTURII

Biblia după Cornilescu

Dumitru Cornilescu s-a născut din părinţi creştini ortodocşi, în comuna Slasoma, judeţul Mehedinţi, la data de 4 aprilie 1891. Tatăl său era învăţător iar mama casnică. Amândoi bunicii lui fuseseră preoţi.

Dumitru urmează şcoala primară în comuna natală, sub îndrumarea tatălui său. După terminarea şcolii primare, pleacă la Bucureşti pentru a urma cursurile Seminarului Teologic Ortodox, intenţionând să continue tradiţia preoţească din familia sa.

În această perioadă, în loc să se aplece asupra bogatei literaturi creştine a Bisericii Ortodoxe, tânărul Cornilescu

intră în contact cu cărţi neoprotestante şi începe să devină mai întâi curios, apoi atras de creştinismul simplificat şi denaturat prezentat în acestea.

După terminarea seminarului, urmează cursurile Institutului Teologic Ortodox din Bucureşti. Deja credinţa sa era impregnată de ideile neoprotestante, după mintea lui, Biserica Ortodoxă având nevoie de nişte treziri religioase asemănătoare celor din America secolului 19.

Devine tot mai încredinţat de ideea - aşa cum avea să relateze mai târziu, după ruperea de dreapta credinţă - conform căreia creştinii ortodocşi din ziua de astăzi sunt cu toţii într-o stare duhovnicească decăzută, necesare pentru îndreptare fiind scrierea unor cărţi simple, într-un limbaj accesibil tuturor. Îşi însuşeşte tot mai multe idei protestante şi clădeşte, pornind de la ele, o mântuire proprie, individuală şi raţionalistă, separată de Trupul lui Hristos şi de părtăşia cu Sfinţii lui Dumnezeu.

Între anii 1912-1916 frecventează biserica *„Cuibul cu barză”* din Bucureşti, unde preotul Tudor Popescu începuse să propovăduiască idei religioase protestante. Prin *noutatea* oferită, Tudor Popescu devine un model pentru studentul Cornilescu, inclusiv sub aspectul rostirii predicilor.

Iată cum definea cunoscutul filosof şi gazetar Nae Ionescu, activitatea din acea perioadă a lui Cornilescu:

„De trei ani se continuă stăruitor, la *Cuibul cu barză*, acţiunea evanghelizatoare, eminamente neortodoxă, a preotului T. Popescu şi D. Cornilescu, prin predici şi prin cărţi pe a căror copertă sfânta cruce este încălecată de coroana bizantină a unei regine de sânge englez.”

Tudor Popescu începuse să elimine pasaje din Sfânta Liturghie, potrivit cu ideile lui de „înnoire” a Bisericii. De pildă, nu mai spunea în cadrul slujbei *„Prea Sfântă Născătoare*

de Dumnezeu, miluieşte-ne pre noi" şi nici *„Pentru rugăciunile sfinţilor părinţilor noştri..."*

Aceasta este perioada în care Cornilescu începe să traducă în limba română scrieri protestante considerate de el utile pentru trezirea religioasă a românilor ortodocşi.

De la această activitate până la ideea *necesităţii* unei noi traduceri a Sfintei Scripturi, nu a fost decât un pas. Cu o falsitate remarcabilă, Cornilescu avea să povestească ulterior cum şi-a dat el seama că românii nu se pot întoarce la Dumnezeu din cauză că limba română folosită în Sfânta Scriptură era una greoaie.

Relatările protestante care îl prezintă pe Cornilescu ca pe un mare teolog conţin afirmaţia absolut eronată că în acea perioadă, Bibliile româneşti erau scrise cu caractere chirilice!

Imediat după absolvire începe *„traducerea"* Bibliei. Este susţinut în această acţiune de prinţesa Rallu Calimachi, de religie protestantă, adeptă şi ea a unei noi traduceri moderne a Scripturilor. Ea îi oferă găzduire în castelul ei de la Stânceşti, judeţul Botoşani, unde Cornilescu realizează, timp de patru ani, noua sa operă, ajutându-se de traducerile protestante în limbile engleză, franceză şi germană.

Dincolo de erorile de traducere, pe care le vom prezenta mai jos - cauzate de necunoaşterea suficientă a limbilor biblice (ebraica, greaca veche şi aramaica), dar şi influenţat de ideile reformiste - Cornilescu preia din versiunile amintite împărţirea protestant-masoretică pe cărţi a Sfintelor Scripturi, eliminând cărţile deutero-canonice de la sfârşitul Vechiului Testament.

Astfel, în 1920, el publică la Bucureşti *Cartea Psalmilor sau Psaltirea Împăratului David*, un an mai târziu văzând lumina tiparului întreaga Scriptură în versiunea Cornilescu.

Traducerea Cornilescu conţine numeroase greşeli intenţionate sau nu, fapt care conduce la pierderea adâncimii de înţelesuri din versiunea bibiliei originală.

De asemenea, Cornilescu nu este constant în privinţa unor cifre din Vechiul Testament. La *2 Împăraţi 8.26*, Ahazia are 22 de ani, iar la *2 Cronici 22.2*, are 42 de ani. Există şi alte neconcordanţe.

Din cauza falsificărilor grosolane, noua traducere nu a întârziat să producă reacţii. Aşa cum am menţionat mai sus, simplificarea şi modernizarea exprimării s-au făcut în dauna înţelesurilor autentice.

În vara anului 1923, Dumitru Cornilescu şi Tudor Popescu îşi petrec concediul împreună, la Blankenburg, în Germania, unde Cornilescu mai fusese în prealabil cu un alt prilej. Cunoscuse acolo un pastor protestant, Moderson, care organiza în fiecare vară cursuri „biblice". De altfel, acest Moderson făcea şi el parte dintr-o disidenţă şi ţinea aceste cursuri *biblice* pentru a-şi propovădui ideile personale. Între Moderson şi Tudor Popescu se leagă o oarecare prietenie, părintele Popescu alunecând astfel şi mai lesne pe panta rătăcirii sectare.

Pentru atenuarea disputelor iscate de traducerea sa, Patriarhul Miron Cristea îi recomandă lui Cornilescu să plece pentru o vreme din ţară. Cornilescu îi urmează sfatul şi pleacă în Elveţia, unde va rămâne până la sfârşitul vieţii (care a survenit în anul 1975), susţinut fiind de prinţesa Calimachi şi rupt complet de dreapta învăţătură creştină.

Astăzi, protestanţii şi neoprotestanţii din România îl prezintă pe Dumitru Cornilescu ca pe o mare personalitate – *„un mare teolog ortodox care s-a întors la Dumnezeu prin citirea Bibliei într-o limbă accesibilă"*, un al doilea Luther de România.

Relatările lor conţin, pe lângă informaţii eronate (Cornilescu a fost ba preot, ba călugăr ortodox), şi afirmaţii tendenţioase de genul *„Cornilescu s-a pocăit şi a fost dat afară din Biserica Ortodoxă”*. Cititorului i se dă de înţeles că în Biserica Ortodoxă nu sunt permise pocăinţa şi întoarcerea la Dumnezeu!

În ceea ce priveşte calitatea de „teolog” a lui Dumitru Cornilescu, trebuie spus că nu orice posesor al unei licenţe în Teologie este şi *theologos*. Numai cel ce cunoaşte pe Dumnezeu în adevăr este în măsură să vorbească drept despre El.

După părerea părintelui Ilie Cleopa, prezentată în cartea *Pelerinul român* de părintele Gheorghe Băbuţ, Dumitru Cornilescu a fost o persoană ce a căutat să profite financiar de ajutorul sectanţilor, traducerea sa nefiind decât o făcătură bună doar pentru a sminti ortodocşii.

Sfânta Scriptură. Adevăr şi mistificare

Moise este întâiul om care primeşte chemarea de a se face *„grăitor din partea lui Dumnezeu”* *Ieşirea 4.16* spre a bine-vesti iudeilor şi neamurilor tainele Facerii, Poruncile şi toate cele trebuincioase mântuirii. Mai apoi, în Horeb, acelaşi iudeu gângav primeşte porunca de a scrie totul într-o carte: *„Atunci a zis Domnul către Moise: «Scrie acestea în carte spre pomenire»”* *Ieşirea 17.14*, împământenind cuvântul rostit (predania) în cuvânt scris (scriptură) şi punând astfel începutul a ceea ce numim noi astăzi Vechiul Testament.

Douăsprezece secole mai târziu, binevestitorii Învierii reînnoiesc iarăşi cuvântul grăit în scriere sfântă[34], lăsând *noului neam ales*, creştinilor, un bogat tezaur de cuvinte, slove

[34] Evangheliştii Marcu şi Luca nu au fost ucenici direcţi ai Mântuitorului, însă şi-au alcătuit scrierile preluând istorisirile care circulau în acea vreme **prin viu grai**.

şi fapte, o memorie vie şi neştearsă, scrisă pe trupuri de mucenici.

În a doua jumătate a secolului III î.H., eruditul Ptolemeu al II-lea Filadelful adună în Alexandria învăţaţi evrei pentru a lucra la traducerea din ebraica veche în greacă a întregului canon al Vechiului Testament.[35] După tradiţie, cei 72 au lucrat separat, dar insuflaţi fiind de Duhul Sfânt, în final versiunile lor s-au dovedit identice. Numită de atunci **Septuaginta (LXX)**, a căpătat astfel o mare autoritate fiind considerată, după versiunea ebraică veche, cea de-a doua reproducere canonică a Vechiului Testament.

Atunci când Apostolii au citat Scripturile evreieşti în propriile lor scrieri, izvorul dominant l-a constituit *Septuaginta [versiunea celor şaptezeci]*. Dat fiind faptul că Evanghelia s-a răspândit cu precădere printre evreii elenişti şi neamuri, este evident că Septuaginta a devenit primul capitol din Biblia Bisericii primare.

În secolul I d.H., atât filozoful Filon de Alexandria cât şi istoricul Iosif Flaviu, învăţaţi iudei care cunoşteau bine ebraica, declară Septuaginta drept versiunea fidelă a Scripturii.

Cu peste şase sute de ani mai târziu, în secolul IV, Fericitul Ieronim avea să traducă Scriptura în limba latină, versiune cunoscută sub numele de **Vulgata**. Considerată controversată chiar de contemporanii săi, printre care şi Fericitul Augustin, cărţile din Vechiul Testament ale Vulgatei încep cu traducerea după Septuaginta şi se încheie cu cea după

[35] *Scrisoarea lui Aristeas către Philocrates*, cea mai veche mărturie cunoscută despre originea Septuagintei, descrie cum Ptolemeu a luat legătura cu marele preot Eleazar, din Ierusalim, şi i-a cerut să îi trimită traducători. Din fiecare din cele 12 triburi ale lui Israel au fost aleşi câte 6 traducători, ajungându-se astfel la numărul larg acceptat de 72. Iniţial a fost tradusă doar Tora (primele cinci cărţi), dar ulterior, acestei colecţii i-au fost adăugate şi celelalte traduceri.

textul ebraic vechi.

După Conciliul Vatican II, publicaţiile romano-catolice, inclusiv Biblia catolică şi textele liturgice, au început să folosească traducerea şi numărătoarea din aşa-numitul *Text masoretic*.[36]

Până la Învierea lui Hristos, evreii folosesc Septuaginta fără rezerve, însă respingerea ei categorică se manifestă odată cu apariţia primelor comunităţi creştine. Ulterior, la începutul secolului VIII d.H., intră în scenă o castă de învăţaţi iudei numiţi *masoreţi [ebr. masora = tradiţie],* cu rolul de a rescrie în ebraica nouă textul Vechiului Testament. Acest demers se dorea a fi şi o reacţie la afirmaţiile creştinilor cum că Scripturile Vechiului Testament aparţin Bisericii. Imediat după ce conţinutul a fost modelat, autorităţile iudaice au decis să ardă orice text anterior, atât din Palestina, Babilon, cât şi din diaspora.

Până în anul 900, când apare ultima versiune de **Text masoretic (TM)** realizată de Ben Aşer şi Ben Neftali, **autorităţile iudaice vor distruge cam toate manuscrisele originale ale Vechiului Testament**, mai puţin Septuaginta, care se afla la loc sigur.

Există multiple neconcordanţe de traducere între LXX şi TM. Textele sună diferit în multe locuri, Septuaginta având un ton mult mai hristologic, ce a fost evitat în mod deliberat când masoreţii au întocmit canonul lor părtinitor, la aproape 12 secole distanţă de Septuaginta. Este de înţeles de ce creştinii, mai ales cei din Răsărit, au devenit bănuitori când versiunea masoretică a început să cenzureze textul profeţiilor mesianice, fapt ce a dus la consacrarea Septuagintei în cultul

[36] Papa Pius XII, la 3 septembrie 1943 legiferează prin *Divino Afflante Spiritu* introducerea în cult şi a altor traduceri biblice din alte surse decât Vulgata.

bisericii.[37]

Odată cu descoperirea Manuscriselor de la Marea Moartă pe la mijlocul secolului XX, au fost recuperate multe exemplare ale Vechiului Testament ebraic din vremea Mântuitorului şi a Apostolilor, şi chiar mai vechi. Pe baza acestor descoperiri, bibliştii din ultima jumătate de secol au pus în evidenţă o asemănare notabilă între Septuaginta şi conţinutul textelor evreieşti pre-masoretice.

Într-o recenzie a mai multor filologi de renume, Hershel Shanks, fondatorul *Societăţii Arheologice Biblice* şi editorul *Revistei de Arheologie Biblică*, notează faptul că *„multe texte ebraice [care sunt disponibile] constituie textul de bază pentru traducerile din Septuaginta".*[38] Mai departe, el precizează că *„texte, cum ar fi 4QSama, arată că traducerile din Septuaginta sunt într-adevăr de încredere"* şi *„…acordă o autoritate nouă traducerilor greceşti în faţa textului masoretic".* Citându-l pe Frank Moore Cross (un coautor al cărţii recenzate), Shanks continuă *„Putem doar spera să găsim o mai mare apropiere între tradiţia Septuagintei din greaca veche şi 4QSama decât a fost descoperită până în prezent în fragmentele noastre".*

Spre deosebire de Septuaginta, Textul Masoretic nu conţine următoarele texte - I Ezdra, pasajul din II Ezdra

---

[37] Este celebru textul din Septuaginta: *„Iată, Fecioara va lua în pântece şi va naşte fiu şi vor chema numele Lui Emanuel."* Isaia 7.14, asupra căruia s-a intervenit în TM, introducându-se în loc de *„fecioară" [ebr. talita]* un termen neutru, *„fată" [ebr. alma]* cu un conţinut sărac, ce nu mai exprimă realitatea Naşterii celei mai presus de fire a Mântuitorului. Alte exemple: *„Nici vei da pe cel cuvios al Tău sa vadă stricăciune"* Psalmi 15.10 , iar Textul masoretic : *„Nu vei da pe* ***sfinţii*** *Tăi [la plural] să vadă mormântul."* Psalmi 16.10 Nu întâmplător, astăzi se impune agresiv de către Consiliul Mondial al Bisericilor, prin *Societăţile Biblice*, traducerea masoretică a Vechiului Testament.

[38] Hershel Shanks, **4QSama - The Difficult Life of a Dead Sea Scroll**, Biblical Archaeology Review, Vol 33 No 3, May/June 2007, pp. 66-70.

(intitulat în TM simplu Ezra) şi cunoscut sub numele *Rugăciunea lui Manase*, Tobit, Iudita, fragmente din Estera, Înţelepciunea lui Solomon, Înţelepciunea lui Isus, fiul lui Sirah (Ecleziasticul), Baruh, Epistola lui Ieremia, aşa-numita *adăugare la Daniel* (Cântarea celor trei tineri, Susana şi Istoria omorârii balaurului şi a sfărâmării lui Bel), Psalmul 151 şi toate cele patru cărţi ale Macabeilor, iar Psalmii sunt număraţi şi împărţiţi diferit.

Când în secolul al XVI-lea, Martin Luther traduce Biblia în germană, face greşeala de a folosi *Textul masoretic* pentru scrierea Vechiul Testament, lăsând astfel urmaşilor săi o „Sola Scriptura" deformată, incompletă, cu influenţe iudaizante şi interpretări personale, total lipsită de umbrirea Duhului Sfânt.

Ciuntirea Protoevangheliilor[39]

*„Duşmănie voi pune între tine şi între femeie, între sămânţa ta şi sămânţa ei; **Acesta** îţi va zdrobi capul, iar tu îi vei înţepa călcâiul."* *Facere 3.15*

„Acesta" [autós], adică Iisus Hristos, schimbă radical întregul înţeles, aducând mesajului un caracter profetic clar, fiind legat de vestirea de peste veacuri de la 1 Ioan 3.8.

Varianta masoretică (ebraică) preluată de Cornilescu, traduce: *„**aceasta** [ea] îţi va zdrobi capul…"*, pierzând cu totul latura mesianică a textului.

Aceeaşi cenzură se constată şi asupra pasajului: *„nu numai cu pâine trăieşte omul, ci **cu tot Cuvântul [epí pantí rhémati]** care iese din gura Domnului"* *Deuteronom 8.3*, care în varianta protestantă devine: *„ci cu tot ceea ce iese din gura lui Dumnezeu"*,

[39] S-a preferat în continuare transliterarea cu caractere latine, mai accesibilă celor care nu sunt obişnuiţi cu grafia elină.

lipsa termenului ***cuvântul [rhéma]*** tăind orice legătură semantică şi profetică cu ***lógos*** - Logosul Întrupat - Iisus Hristos.

Şi pentru a fi totul limpede, textul de mai sus se regăseşte şi la *Matei 4.4*, unde dialogul dintre Hristos şi diavolul este redat întocmai după Biblia ortodoxă Septuaginta şi nu după Textul masoretic îmbrăţişat de Cornilescu.

Într-un alt loc în Septuaginta: *„Jertfă şi prinos n-ai voit, dar* ***trup mi-ai întocmit*** *[thysían kaí prosphorán ouk ethélesas,* ***sóma dé katertíso moi]”*** *Psalmi 39.7*, traducerea masoretică preluată de Cornilescu prezintă denaturări majore: *„Tu nu doreşti nici jertfă, nici dar de mâncare,* ***ci mi-ai străpuns urechile.”*** *Psalmi 40.6* Cenzurarea profeţiei mesianice (pomenită de Pavel la *Evrei 10.5-9),* nu este doar evidentă, ci şi lipsită de orice logică.

Cu adevărat, iudaismul rabinic, descendent al fariseilor din vremea lui Iisus, nu ar avea nici un interes în a dezvălui protestanţilor faptul că Sărbătoarea Luminilor, *Hanukkah*[40], instituită în 1 Macabei 4.40-61, este de fapt o profeţie împlinită de Iisus la Ioan 8.12, când Însuşi mărturiseşte: *„Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieţi”.*

Lumina candelei Shamash[41] din Menorah este Iisus, Hristos este lumina nestinsă la care se referă iudeii în cartea Macabeilor, cu ocazia sărbătorii de curăţire şi re-dedicare a Templului.

---

[40] *Hanukkah* înseamnă în limba ebraică *dedicaţie* şi comemorează timp de opt zile victoria evreilor Macabees, conduşi de către Judah Macabeul, împotriva grecilor-sirieni în anul 165 î.H.

[41] De aceea stă pe braţul mai înalt şi se aprinde mai întâi, ca apoi de la Shamash să se aprindă luminile celorlalte opt braţe, preînchipuind înălţimea care luminează toată creaţia, Iisus Hristos împlinind această rânduială de pe înălţimile Taborului la Schimbarea la Faţă.

Şi dacă protestanţii au ales a lepăda o carte profetică din Canonul biblic (ca cea a Macabeilor), înseamnă că au o Scriptură incompletă şi au căzut în capcana întinsă de rabini, nemaiputând astfel asculta de glasul lui Hristos peste veacuri: *„Oile Mele ascultă glasul Meu şi Eu le cunosc pe ele, şi ele vin după Mine."* *Ioan 10.27*

Chipurile cioplite, chipul fiarei

Simpla cunoaştere a termenilor biblici autentici, în greacă sau ebraică, este suficientă pentru a arăta deosebirile esenţiale dintre termenii *icoană* şi *idol/chip cioplit* folosiţi în Sfânta Scriptură.

Dacă în Septuaginta, textul ortodox zice: *„Să se ruşineze toţi cei ce se închină **chipurilor cioplite [toís glyptoís]** şi se laudă cu **idolii [toís eídolois]** lor"* *Psalmi 96.7*, Biblia lui Cornilescu notează: *„Sunt ruşinaţi toţi cei care slujesc **icoanelor,** şi cari şi se fălesc cu idolii"* *Psalmi 97.7*

Confruntând cele de mai sus cu cea de-a doua poruncă din Decalog: *„Să nu-ţi faci **chip cioplit [eídolon]** şi nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, şi din câte sunt pe pământ, jos, şi din câte sunt în apele de sub pământ!"* *Ieşirea 20.4* vedem că prin cuvântul ***idol [ebr. pesel / gr. eídolon]*** este desemnată orice reprezentare a unei zeităţi păgâne, diferită de Dumnezeul lui Israel, iar ***chip cioplit [ebr. 'elil / gr. glyptós]*** se referă strict la cioplirea sau gravura propriu-zisă a idolului.

Totodată, Vechiul Testament nu interzice recunoaşterea unei lucrări a lui Dumnezeu în simbolurile sacre, ci identificarea lor cu Dumnezeu însuşi, spre a feri poporul Israel de a confunda Dumnezeirea cu natura într-un mod panteist-

idolatru.[42]

Conform poruncii Legii vechi, cinstirea adusă lui Dumnezeu cunoaşte forme exterioare, ca de pildă aprinderea candelelor şi arderea tămâii înaintea chipurilor şi obiectelor sfinte (Ieşirea 27.20-21, 30.1-8; Leviticul 24.2-4).

Mai mult, reprezentările sacre în sine nu erau interzise, ci chiar poruncite, aşa cum se poate clar vedea în Ieşirea 25.17-22, respectiv III Regi 6.18, 27-29. În ambele cazuri este vorba de Heruvimi (*„care sunt în cer, sus"* – cf. Ieşirea 20.4), sau de ornamentaţii simbolice: *„sculpturi în formă de castraveţi şi flori de trandafiri îmbobociţi"* şi *„chipuri de copaci, de finici şi de flori îmbobocite"* (*„care sunt pe pământ, jos"* – cf. Ieşirea 20.4).

Se naşte atunci întrebarea legitimă - erau sau nu iudeii idolatri dacă tămâiau, aprindeau sfeşnice şi se închinau Chivotului sfânt, adică şi celor *„doi heruvimi de deasupra chivotului legii [de unde] Mă voi descoperi ţie şi îţi voi grăi de toate câte am a porunci prin tine fiilor lui Israel"* *Ieşirea 25.22*? Dacă nu, atunci nici ortodocşii nu pot fi acuzaţi de idolatrie dacă tămâiază, aprind lumânări şi îngenunchează înaintea altarului care poartă Trupul şi Sângele lui Hristos.[43]

---

[42] Tocmai pentru a nu se mai închina la făpturi precum păgânii, de a nu cinsti zidirea în locul Ziditorului, s-a dat *neamului ales* porunca jertfei şi a mistuirii de dobitoace cornute, pentru a-i vindeca de nebunia cinstirii „viţelului de aur", meteahnă pe care iudeii o moşteniseră din Egipt.

[43] Materia poate şi este sfinţită prin harul dumnezeiesc, acesta ar fi mesajul fundamental al apărătorilor icoanei. Teologia iudaică admitea valoarea simbolurilor sacre, înţelese ca semne vizibile ale manifestării puterii lui Iahveh - după cum vedem în cazul unor elemente de cult ca mielul pascal, toiagul lui Aaron, Cortul sfânt, chivotul Legii. În fond, ceea ce înţeleg protestanţii este filtrat de o atitudine similară gnosticismului, după care lumea ar fi rea în sine, mântuirea neputând fi obţinută decât în afara ei. Aşadar respingerea icoanei e proprie celor ce resping în general orice fel de comunicare a lui Hristos cu noi, prin harul energiilor necreate.

În Psalmul 98.5 (99.5 la Cornilescu), se porunceşte: *„Înălţaţi pe Domnul Dumnezeul nostru şi vă **închinaţi [proskyneíte]** înaintea aşternutului picioarelor Lui, căci este Sfânt!”.*

Să observăm că aici cuvântul *„închinare”* este acelaşi cu cel folosit în *Ieşire 20.5*, unde ni se porunceşte să nu ne închinăm la idoli. Ce este atunci *„aşternutul picioarelor Lui”?*

În *I Paralipomena 28.8*, David foloseşte această expresie referindu-se la Chivotul Legământului. Psalmul 98 începe cu imaginea Domnului care *„şade pe heruvimi”* şi sfârşeşte cu îndemnul de a ne închina pe muntele Lui cel Sfânt - ceea ce întăreşte faptul că în acest context se referă la Chivotul Legământului.

Această frază reapare în Psalmul 131.7 (132.7 la Cornilescu), unde este precedată de: *„Iată am auzit de chivotul legii; în Efrata l-am găsit, în ţarina lui Iaar. Intra-vom în locaşurile Lui, **închina-ne-vom [proskynésomen]** la locul unde au stat picioarele Lui”* şi este urmată de chemarea *„Scoală-Te Doamne, întru odihna Ta, Tu şi Chivotul sfinţirii Tale!”*

Este interesant că această expresie este folosită în slujba din Biserică referitor la Cruce, şi legătura nu este întâmplătoare - pentru că pe Chivot, între heruvimi, se afla capacul ispăşirii, peste care era stropit sângele jertfelor pentru păcatele poporului (Ieşire 25.22, Levitic 16.15).

Negreşit, Legea veche nu opreşte cinstirea chipurilor şi a obiectelor sfinte[44], după cum susţin astăzi cultele neoprotestante.

Esenţial este aici faptul că Ziditorul cerului şi al

[44] Să nu uităm că profanarea de către regele Belşaţar a vaselor sfinte folosite în Templul din Ierusalim i-a atras acestuia judecata lui Dumnezeu şi o moarte grabnică (Daniel 5.1-30).

pământului, Cel care grăia fără de chip din mijlocul focului - *„în ziua aceea, când Domnul v-a grăit din mijlocul focului, de pe muntele Horeb, n-aţi văzut nici un chip“* *Deuteronom 4.15*, nu putea fi circumscris vreunei asemănări fiindcă nu luase încă trup de om.

Însă Vechiul se preschimbă, se înnoieşte odată cu Evanghelia după Ioan când spune: *„Fiul cel Unul-Născut, Care este în sânul Tatălui, **Acela L-a făcut cunoscut.**”* *Ioan 1.18* Însuşi Iisus Hristos, Dumnezeul noii porunci, cea a iubirii, se descoperă şi ia acum chipului pământesc, mărturisind latura „vizibilă” a Dumnezeirii: *„Cel ce Mă vede pe Mine vede pe Cel ce M-a trimis pe Mine.”* *Ioan 12:45*

În teologia ortodoxă, temeiul icoanei este realitatea Întrupării Fiului: *„Şi Cuvântul trup S-a făcut”* *Ioan 1.14* şi numai de aceea, a doua persoană din Sfânta Treime poate fi reprezentată, pentru că Dumnezeu a luat faţă omenească pentru vecie. Icoana este deci o consecinţă a Întrupării, căci *„chipul lui Dumnezeu cel nevăzut”* *Coloseni 1.15*, este un mod de comunicare a lui Hristos cu noi, cei aflaţi în lumea materială.

Protestanţii au înţeles eronat cum că Biserica Ortodoxă ar substitui icoana persoanei, adică ar spune că icoana lui Hristos este Hristos, nicidecum, pentru că aceasta ar fi idolatrie.

Icoana mărturiseşte la „vedere” ceea ce Scriptura mărturiseşte la „auzire”. Pentru că şi *auzirea*, care a dus mai târziu la fixarea cuvântului în Scripturi, şi *vederea*, care a condus la pictarea icoanei, se întemeiază pe Întruparea Cuvântului lui Dumnezeu.

Nici Icoana (lemnul) şi nici Scriptura (hârtia) nu mântuiesc prin sine, însă se bucură *în mod egal* de acelaşi respect din partea creştinilor ortodocşi deoarece au exact acelaşi rol, acela de a înălţa mintea şi sufletul către cunoaşterea

şi unirea cu singurul Mântuitor, Iisus Hristos. *Icoana* poartă *Chipul* precum *Scriptura* poartă *Cuvântul*. Sărutul şi reverenţa pe care protestanţii le dau Bibliei au aceeaşi însemnătate cu a ortodocşilor care sărută Icoana.

În Biserica primară - cea a catacombelor - icoana a fost zugrăvită îndeosebi sub forma simbolurilor - peştele, ancora, pâinea, mielul, viţa de vie, porumbelul, arca, bunul păstor, pomul vieţii, şi mai ales Sfânta Cruce, simbolistică ce propovăduia Întruparea lui Hristos şi restaurarea firii omeneşti.

Icoanele pot fi găsite nu numai în catacombele creştine, ci şi în cele evreieşti din aceeaşi perioadă. Putem vedea, de exemplu, icoane evreieşti din sinagogă alături de icoanele creştine din biserica de alături, descoperite la Dura-Europos, un oraş distrus de persieni în mijlocul secolului al treilea, ceea ce aruncă o lumină asupra înţelegerii iudaice, dar mai ales a creştinilor primelor secole asupra chipurilor sfinte şi a icoanelor.[45]

Un ultim argument sectar împotriva icoanei este desprins din traducerea greşită a următorului pasaj din Apocalipsă: „*Şi i s-a dat ei să insufle duh* ***chipului [té eikóni]*** *fiarei, ca chipul fiarei să şi grăiască şi să omoare pe toţi câţi nu se vor închina* ***chipului [té eikóni]*** *fiarei*” *Apocalipsa 13.15*, pe care Cornilescu îl traduce: „*I s-a dat putere să dea suflare* ***icoanei fiarei,*** *ca* ***icoana fiarei*** *să vorbească şi să fie omorâţi toţi cei ce nu se vor închina* ***icoanei fiarei.***”

A pune egalitate între icoana lui Hristos din Biserică şi „*icoana fiarei*” din Apocalipsă deschide un drum înşelător şi primejdios în înţelegerea lucrărilor lui Antihrist în cele de pe

[45] Vezi catalogul cu aceste descoperiri arheologice la *www.mirem.ro/pdf/arheologia-icoanei.pdf*

urmă zile.

Este de aşteptat ca Fiara să imite, să mimeze chipul cel bun al lui Hristos, ca sub asemănarea exterioară a celor sfinte - *„cu coarne asemenea mielului”* - să-i *„amăgească pe cei ce locuiesc pe pământ”*.

În râvna sa de a transforma icoanele în idoli, Cornilescu pierde aici mesajul profetic al Evanghelistului Ioan, deoarece *„icoana fiarei”* nu este un portret desenat, ci are o „fire” deosebită, este însufleţită, are duh, grăieşte şi omoară *„pe toţi câţi nu se vor închina”*, adică este *„vie”* şi influenţează într-un fel demonic pe cei ce vin dinaintea sa.

Am văzut cum traducerea protestantă a capitolelor de mai sus este tendenţioasă, forţând textul *doar* în anumite locuri spre a justifica iconoclasmul. Ca peste tot, Cornilescu traduce nu după sfintele cuvinte ale Scripturii, ci urmăreşte a altera înţelesurile pornind de la o doctrină personală.

Tabelul de mai jos demontează argumentele sectare chiar pe baza Bibliei lor, arătând cum acelaşi cuvânt - *chip [eikón]* - este tradus într-un fel în Apocalipsă *(ca icoană)*, şi în alt fel atunci când apare în alte locuri unde **nu are o conotaţie negativă** *(ca înfăţişare, chip)*.

Aceeaşi intenţionată neconcordanţă apare şi în Vechiul Testament pentru *chip cioplit [glyptós]* - în Psalmi tradus ca *icoană* iar în rest tradus corect *(chip cioplit)*, respectiv pentru *idol [eídolon]* - tâlcuit la Numerii şi Isaia ca *icoană*, iar în rest transcris corect *(idol)*.

O demonstraţie de traducere preferenţială o dă Cornilescu atunci când scrie: *„toate **icoanele dumnezeilor [tá agálmata]** lui ... sunt sfărâmate la pământ”* *Isaia 21.9*, pentru ca tot la Isaia, să redea acelaşi *ágalma – statuie, obiect de închinare,* prin: *„atunci vor întreba pe **idoli [kaí tá agálmata]** şi pe vrăjitori.”* *Isaia 19.3*

Scriptura ortodoxă oferă traducerea corectă şi uniformă, atât la Isaia, cât şi în capitolul nepreluat de Biblia protestantă: *„ca să nu uite poruncile Domnului şi să nu rătăcească cu cugetele, văzând **chipuri** de aur şi de argint **[agálmata** hrysá kaí argyrá] ”* [2] *Macabei 2.2*

Acelaşi vocabular părtinitor este folosit de Cornilescu când traduce: *„Sunt ruşinaţi, toţi cei ce slujesc **icoanelor [toís glyptoís],** şi cari se fălesc cu idolii [toís eidólois]”* [Psalmi 97.7], pentru ca în restul Psalmilor şi tot Vechiul Testament să prefere aceluiaşi *glyptoís - cioplire, scrijelire* - varianta corectă: *slujeau chipurilor lor cioplite* [2 Regi 17.41], *I-au stârnit gelozia cu idolii lor* [Psalmi 78.58], *au slujit idolilor lor* [Psalmi 106.36], *pe cari i-au jertfit idolilor din Canaan* [Psalmi 106.38], *tămâie chipurilor idoleşti* [Osea 11.2], *nici cinstea mea idolilor* [Isaia 42.8], *cei ce se încred în idoli ciopliţi* [Isaia 42.17], *M-au mâniat ei cu chipurile lor cioplite* [Ieremia 8.19], *rămâne de ruşine cu chipul lui cioplit* [Ieremia 10.14].

SCRIPTURA ORTODOXĂ (LXX+BYZ) gr.	***BIBLIA CORNILESCU (CNS)***
*după **chipul [eikóna]** şi după asemănarea Noastră* [Facere 1.26]	după ***chipul*** Nostru, după asemănarea Noastră
*după **chipul lui Dumnezeu [kat' eikóna Theoú]** l-a făcut* [Facere1.27, 5.1, 9.6]	l-a făcut după ***chipul lui Dumnezeu***
*toţi **idolii lor** cei turnaţi **[tá eídola** tá honeutá]* [Numerii33.52]	toate ***icoanele*** turnate
*se închină **chipurilor cioplite [toís glyptoís]** şi se laudă cu **idolii [toís eidólois]*** [Psalmi 96.7]	care slujesc ***icoanelor** şi* cari se fălesc *cu **idolii*** [Psalmi 97.7]
*Samariei şi idolilor **[toís heiropoiétois]** ei, tot aşa voi face şi Ierusalimului şi **chipurilor [toís eidólois]** lui* [Isaia 10.11]	Samariei şi ***idolilor*** ei, nu voi face şi Ierusalimului şi ***icoanelor*** lui?

chipurilor cioplite de idoli [tois glyptoís] Osea 11.2	*chipurilor idoleşti*
Toate chipurile ei cele cioplite [ta glyptá] vor fi doborâte ... toate chipurile ei de idoli [ta eídola] le voi face una cu pământul Miheia 1.7	Toate *chipurile* ei *cioplite* vor fi sfărâmate ... şi-i voi pustii toţi *idolii*
La ce slujeşte un chip cioplit [glyptón] ... Un chip turnat [hóneuma] ... făurind idoli [eídola] fără glas? Avacum 2.18	La ce ar putea folosi un *chip cioplit* ... un *chip turnat* ... făureşte numai nişte *idoli* muţi?
al cui e chipul [eikón] acesta Marcu 12.16, Matei 22.20	*Chipul* acesta
să fie asemenea chipului [symmórphous tes eikónos] Fiului Său Romani 8.29	să fie asemenea *chipului* Fiului Său
fugiţi de închinarea la idoli [tés eidololatrías] 1 Corinteni 10.14	fugiţi de *închinarea la idoli*
jertfit pentru idol [hóti eidolón] e ceva ... idolul [hóti eídolóthytón] este ceva? 1 Corinteni 10.19	jertfit *idolilor* e ceva ... *un idol* este ceva?
chipul [tén eikóna] celui ceresc 1Corinteni 15.49	*chipul* Celui ceresc
Care este chipul [eikón] lui Dumnezeu 2 Corinteni 4.4	care este *chipul* lui Dumnezeu
acesta este chipul [eikón] lui Dumnezeu celui nevăzut Coloseni 1.15	*chipul* Dumnezeului celui nevăzut
după chipul [eikóna] Celui ce l-a zidit Coloseni 3.10	după *chipul* Celui care l-a făcut
însuşi chipul [tén eikóna] lucrurilor Evrei 10.1	*înfăţişarea* adevărată a lucrurilor
păziţi-vă de idoli [tón eidólon] 1 Ioan 5.21	păziţi-vă de *idoli*
*să facă un **chip [eikóna]** fiarei* Apocalipsa 13.14	*să facă **o icoană** fiarei*
*să insufle duh **chipului [té eikóni]** fiarei* Apocalipsa 13.15	*să dea suflare **icoanei** fiarei*

închinători la idoli [kaí eidololátrais] *Apocalipsa 21.8, 22.15*	*închinători la idoli*

Acelaşi „efect Cornilescu” se observă în tabelul de mai sus, când traduce *eídolois - idoli* într-un fel la Isaia: *„nu voi face şi Ierusalimului şi* ***icoanelor [toís eidólois]*** *lui”* *Isaia 10.11* şi în cu totul alt mod la Psalmi: *„cari se fălesc cu* ***idolii [toís eidólois]”*** *Psalmi 97.7* şi în rest: *Levitic 19.4, Numerii 25.2, Deuteronom 32.21, 1 Samuel 31.9, 1 Regi 11.8, 1 Regi 11.33, 2 Regi 17.12, 1 Cronici 10.9, Osea 14.8, Isaia 1.29, Ieremia 14.22, Ezechiel 6.13, 23.39, 37.23.*

Orice ochi neavizat poate constata, din comparaţiile de până acum, modificările aduse de Cornilescu textului autentic, din dorinţa acestuia de a argumenta „bibic” teologia protestantă împotriva icoanelor.

Dacă ar fi fost constant propriei traduceri, de exemplu *eikóna = glyptoís = ágalma = eídolon = icoană*, Cornilescu ar fi trebuit să traducă uniform de la Facere până la Apocalipsă, însă aşa s-ar fi dat uşor de gol în intenţiile lui de „convertire” a înţelesurilor biblice.

Vina lui Cornilescu nu stă în modificarea unei traduceri biblice română-ortodoxă, ci dezlănţuirea cu care adaugă, elimină sau deformează, după cum crede de cuviinţă, însăşi cuvintele inspirate, pergamentele originale scrise de mâna Apostolilor şi Evangheliştilor în greaca veche. De aceea am fost nevoiţi să apelăm la izvoare, la limba autentică a scrierilor, pentru a arăta, comparativ, diferenţele dintre manuscrisele Apostolilor şi „bibliile” din care au ajuns să citească protestanţii astăzi.

Cu adevărat, protestanţii români ar fi avut mari probleme să numească icoanele idoli dacă autorul Bibliei lor ar fi fost

consecvent în propriile citate:

„Căci pe aceia, pe cari i-a cunoscut mai dinainte, i-a şi hotărât mai dinainte să fie asemenea ***icoanei [tes eikónos]*** *Fiului Său”* *Romani 8.29* sau

„El [Fiul] este ***icoana [eikón]*** *Dumnezeului celui nevăzut, cel întâi născut din toată zidirea”* *Coloseni 1.15* sau *„Şi după cum am purtat* ***icoana [tén eikóna]*** *celui pământesc, tot aşa vom purta şi* ***icoana [tén eikóna]*** *Celui ceresc”* *1 Corinteni 15.49* sau

„Şi v-aţi îmbrăcat cu omul cel nou, care se înnoieşte spre cunoştinţă, după ***icoana [eikóna]*** *Celui ce l-a făcut”* *Coloseni 3.10* sau

„A căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia [diavolul], ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este ***icoana [eikón]*** *lui Dumnezeu”* *2 Corinteni 4.4*, ultimul verset fiind cu adevărat profetic.

Este bine de ştiut că Biblia King James 1611/1769 - KJV - versiunea în limba engleză a Scripturii, preferă traducerea lui *eídolon* cu *idol*, respectiv *eikóna* cu *image*, **de la început până la sfârşit**, cu deosebirile de rigoare dintre *glyptós* **-** *chip cioplit - graven image*, *chip turnat - molten image, chipul lui Dumnezeu - image of God şi chipul fiarei - image of the beast.* Cuvântul *icon - icoană* nu apare nicăieri, nici în versiunea engleză, nici în cea ortodox-românească.

Şi dacă trebuie să argumentăm până la capăt, cuvântul icoană-icon-icone-ikone nu apare nici în traducerile ulterioare protestant-engleze sau protestant-americane (ERV 1885, LEW 1896, RSV 1952, NAS 1977, NKJ 1982, NRS 1989, NAU 1995), protestant-franceze (DRB 1885, LSG 1910, FJB 1973, NEG 1975, TOB 1988, BFC 1997) sau protestant-germane (Luther 1545, ELO 1905, LUD 1912, SCH 1951, ELB 1993, MNT 1998, ZUR 2007), şi cum era de aşteptat, image (engl.), image (fran.) şi bild (germ.) traduc consecvent acelaşi cuvânt de la

Facere la Apocalipsă.

Termenul *eikóna - chip* trebuie folosit cu multă grijă, mai ales în Apocalipsă, când se vorbeşte de *chipul fiarei - **eikóna tó therío*** *Apocalipsa 13.14* pentru a nu se suprapune peste înţelesul din Facere, când se vorbeşte despre *chipul lui Dumnezeu - **kat' eikóna Theoú*** *Facere 1.27, 5.1, 9.6* şi mai apoi chemării de a deveni *„asemenea **chipului [tes eikónos] Fiului Său.**"* *Romani 8.29*

Lupta finală, eshatologică dintre *chipul lui Dumnezeu* şi *chipul fiarei* contrapune minunat începutul făpturilor şi a zidirii lui Adam din *Facere* cu sfârşitul lumii şi învierea omenirii din *Apocalipsă*.

Versetele strâng veacurile, ca o punte, arătând începutul şi sfârşitul creaţiei, alfa şi omega existenţei, şi nu au nici o legătură cu iconoclasmul.

În cazul ultimei cărţi a Scripturii, tâlcul cuvintelor este dat de context, unde Apostolul Ioan descrie biruinţa Mielului odată cu judecata şi osânda celor **închinători la idoli** - ***eidololátrais*** *Apocalipsa 21.8, 22.15*, şi nu a celor care au cinstit sfintele icoanele - ***eikonolátrais***, adică biruinţa acelora care au păstrat neîntinat chipul lui Dumnezeu - ***eikóna Theoú*** - întru dânşii, prin neînchinarea la zeii păgâni, la chipul fiarei şi la idolii inimii.

Ultimul Adam

În Biblia ortodoxă, Iisus Hristos este pomenit şi ca ***„ultimul Adam" [ho éschatos Adám]*** în: *„Precum şi este scris: «Făcutu-s-a omul cel dintâi, Adam, cu suflet viu; iar Adam cel de pe urmă cu duh dătător de viaţă»"* *1 Corinteni 15.45*

Cornilescu traduce eronat şi spune *„**Al doilea Adam** a fost făcut cu duh dătător de viaţă"*, şi nu Ultimul, cum indică

termenul în limba greacă.

Naşterea de sus

În Evanghelia după Ioan este redat dialogul Domnului Iisus cu Nicodim. Mântuitorul îi spune: *„Dacă nu **se naşte cineva de sus [tis gennethé ánothen]**, nu poate să vadă împărăţia lui Dumnezeu.”* *Ioan 3.3*

Cornilescu, traducând de fapt după versiunile protestante în engleză şi franceză ale Bibliei (neoprotestanţii îl laudă totuşi ca pe un erudit al limbilor vechi), scrie *„dacă nu se naşte cineva **din nou...**”*, pentru a face potrivirea cu doctrina neoprotestantă a *naşterii din nou* a creştinului, în urma unei rugăciuni spontane, care marchează totodată şi încheierea mântuirii. Adevărul este în textul original grecesc - ***gennethé ánothen*** - ce înseamnă ***„să se nască de sus”.*** De altfel, la versetul 4, unde Nicodim întreabă cum poate să se nască un om bătrân, Cornilescu adaugă de la sine *„...din nou”*.

Succesiunea apostolică

În Scriptura ortodoxă - traducerea ÎPS Bartolomeu Anania - se poate citi: *„Dar Iisus are o preoţie netrecătoare prin aceea că El rămâne în veac”* *Evrei 7.24*, pe când în traducerea Cornilescu scrie: *„Dar El, fiindcă rămâne „în veac”, are **o preoţie, care nu poate trece de la unul la altul**”*.

Cele întemeiate de Hristos (Biserică, Preoţie, Împărtăşanie) capătă implicit atributele dumnezeieşti ale Făcătorului: sfinţenie, har, veşnicie. Atâta timp cât Întemeietorul este veşnic *(rămâne în veac)* însemnează că şi preoţia Sa este veşnică, adică *netrecătoare*. Citatul denaturat este

folosit de protestanţi pentru a justifica necredinţa lor faţă de succesiunea apostolică.

Şi cum poate harul preoţiei (darul hirotoniei) trece de la mai-marii preoţilor prin punerea mâinilor, este arătat aici: *„Nu fi nepăsător faţă de harul care este întru tine, care ţi s-a dat prin proorocie, **cu punerea mâinilor mai-marilor preoţilor [metá epithéseos tón heirón toú presbyteríou]**”* *1 Timotei 4.14*, unde ***mai-marii preoţilor [tó presbytérion]*** este un termen generic pentru *„colegiul preoţilor”*, în care se includ şi episcopii menţionaţi la 3, 2 şi următoarele. Mai mult, din *2 Timotei 1.6* reiese că la hirotonia lui Timotei a participat însuşi Pavel: *„Din această pricină, îţi amintesc să aprinzi şi mai mult din nou harul lui Dumnezeu, care este în tine, **prin punerea mâinilor mele.**”*

Vedem în citatul de mai jos cum Apostolii Pavel şi Barnaba întemeiază - ca peste tot - Biserici locale (vezi şi Tit 1.5), şi cum (doar ei ca apostoli) transmit *prin hirotonie* harul preoţiei. De remarcat este faptul că preoţii acestei cetăţi nu au fost aleşi de popor, ci desemnaţi direct de cei doi apostoli şi hirotoniţi prin punerea mâinilor: *„Şi **hirotonindu-le preoţi [heirotonésantes dé autoís presbytérous]** în fiecare biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredinţat pe ei Domnului în Care crezuseră”* *Fapte 14.23* comparativ cu Cornilescu: *„**Au rânduit** presbiteri în fiecare biserică...”*

După cuvintele de mai sus, în afara Bibliei sunt protestanţii, deoarece „pastorii” lor primesc această denumire şi întâietate în adunare în urma terminării unei facultăţi sau a unor studii biblice, nicidecum prin primirea Harului Duhului Sfânt în urma punerii mâinilor Apostolilor, după cum învaţă Scriptura.[46]

---

[46] Pentru autenticitatea descrierii, menţionăm că există în comunităţile protestante un obicei de „punere a mâinilor” (inclusiv din partea femeilor) peste

Şi pentru ca nu cumva cineva să creadă că punerea mâinilor Apostolilor este doar un simplu gest ritualic, un simbol, Scriptura ne mărturiseşte, prin ochii unui necredincios, transmiterea (darul) Duhului Sfânt prin hirotonie:

*„Şi Simon văzând că **prin punerea mâinilor apostolilor se dă Duhul Sfânt**, le-a adus bani, zicând: Daţi-mi şi mie puterea aceasta, ca acela pe care voi pune mâinile să primească Duhul Sfânt."* *Fapte 8.18-19*

Biserica este „trup", pentru că Hristos îi este cap şi este „plinătate" pentru că Duhul o umple de îndumnezeire. De aceea *unde este Biserica acolo este Duhul lui Dumnezeu, şi unde este Duhul, acolo este şi Biserica.* Aşa cum cineva aprinzând o lumină din altă lumină are tot timpul cu sine lumina cea dintâi, tot aşa, prin hirotonia făcută de Apostoli asupra ucenicilor lor şi apoi şirului necontenit de episcopi care au urmat, harul „cel dăruit" al Duhului Sfânt străbate generaţiile şi luminează pe toţi cu aceeaşi lumină şi cu acelaşi har de la început.

Prima împărtăşire a Duhului Sfânt s-a făcut Bisericii-Trup, reprezentată de soborul Apostolilor, cărora le-a dăruit şi puterea preoţească. Dându-le toată puterea[47], printre alte bunuri adaugă şi pe acela de a nu mai fi dezbinaţi prin deosebirea voilor în judecata spre bine, ci sa fie toţi una, uniţi în adevărul cel unul, aşa încât prin unirea Duhului Sfânt să se facă toţi un trup şi un duh. De aceea zice: *„Şi slava pe care Tu*

---

capetele unora, însă are o simplă valoare artistică, de vreme ce peste capetele primilor reformatori nu şi-a pus în mod real nici un Apostol mâinile. Neprimind harul trimis prin Apostoli (de care-i despart peste 1500 ani) nu au nici ce „transmite" mai departe celorlalţi „fraţi".

[47] *Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate şi cărora le veţi ţine, vor fi ţinute.* Ioan 20.22-23

Mi-ai dat-o, le-am dat-o lor, ca să fie una, precum Noi una suntem." *Ioan 17.22*

Aici slava este Duhul Sfânt dat tuturor Apostolilor ca putere preoţească, prezenţă dovedită de Biserică prin rămânerea în unitate. Dezbinarea semnifică pentru ortodocşi pierderea Duhului Sfânt al unităţii. Este ultima lucrare pe care Mântuitorul o face veşnică pentru Biserică, înainte de a se înălţa la cer.

Predania apostolică[48]

O altă schimbare a textului care porneşte din doctrina părtinitoare a lui Cornilescu este interpretarea selectivă a cuvântului care apare în Noul Testament cu referire la Predanie: *„Deci, dar, fraţilor, staţi neclintiţi şi ţineţi* ***predaniile [tás paradóseis]*** *pe care le-aţi învăţat, fie prin cuvânt, fie prin epistola noastră"* *2 Tesaloniceni 2.15*, sau altfel formulat: *păstraţi predaniile aşa cum vi le-am transmis eu/noi, Apostolii,* însemnând transmiterea **mai întâi orală** *(„fie prin cuvânt")* **şi apoi scrisă** *(„fie prin epistola noastră")* a învăţăturilor doctrinare, morale şi liturgice, pe care Biserica le-a adunat apoi în canonul Noului Testament.

Citatul devine în traducerea lui Cornilescu: *„Aşadar, fraţilor, rămâneţi tari şi ţineţi* ***învăţăturile*** *pe care le-aţi primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră"*, însă, din păcate, se diminuează grav înţelesul.

În primul rând, *„învăţăturile primite prin viu grai"* nu înseamnă doar simple îndemnuri orale pierdute în negura vremii, ci un întreg tezaur de mărturii, minuni, fapte de

[48] Un material mult mai bogat despre Predanie se poate citi la *www.teologie.net/data/pdf/PP-referat-scriptura-traditia.pdf*

credinţă şi rânduieli pe care Apostolii l-au lăsat moştenire noilor creştini şi care au fost păstrate prin întipărirea lor imediată în chiar practica, organizarea şi viaţa Bisericii primare. Aşa a ajuns la noi necoruptă *învăţătura nescrisă* a Apostolilor, prin slujbele Bisericii, cuvintele mărturisitorilor şi jertfa martirilor.

În al doilea rând, Apostolul Pavel acordă aceeaşi valoare învăţăturilor prin viu grai şi celor epistolare, scrise, şi *doar împreună*, nu punând una în defavoarea celeilalte, ne îndeamnă să le ţinem. Exact aici apare problema protestanţilor, în faptul că nu pot demonstra că au această moştenire a învăţăturii *„prin viu grai"* decât numai dacă plagiază izvoarele ortodoxe sau, cum încearcă aici Cornilescu, să prefacă „secat" acest izvor oral de credinţă al Bisericii primare în favoarea celui scris, doar a Scripturilor.

De aici apare şi acea dezbinare a grupărilor protestante, acea zbatere în găsirea „purităţii biblice" pe care nu o vor afla vreodată, deoarece nu mai pot *auzi glasul izvorului* „prin viu grai", pe care l-au lepădat odată cu tot ce a însemnat moştenirea Bisericii.

De aceea Apostolii şi Evangheliştii se referă la două feluri diferite de predanie: predaniile oamenilor şi predaniile care vin de la Apostoli. Creştinilor li se porunceşte să le păstreze pe acestea din urmă, fie ele scrise sau prin viu grai.

Astfel, o deosebire esenţială o face Scriptura când, folosind acelaşi cuvânt într-un alt context, povăţuieşte împotriva *tradiţiilor şi datinilor omeneşti*[49] zicând: *„Căci lăsând*

[49] Şi la **Matei 15.2-6** *(spălarea mâinilor şi Corban),* **Marcu 7.3-13** *(spălarea paharelor şi a urcioarelor şi a vaselor de aramă şi a paturilor),* **Coloseni 2.8** *(deşarta înşelăciune din datina omenească),* reguli care ţin de o anumită igienă şi nu de mântuire.

porunca lui Dumnezeu, ţineţi ***datina oamenilor [tén parádosin tón anthrópon]****: spălarea urcioarelor şi a paharelor şi altele ca acestea multe, pe care le faceţi"* [Marcu 7.8], mustrând ipocrizia iudeilor şi a celor care pun litera mai presus de Duh, calcă mila şi iubirea judecând şi osândind pe ceilalţi după nişte rânduieli pur omeneşti şi nemântuitoare.

De aceea când Biserica ortodoxă vorbeşte despre Sfânta Predanie, are drept temelie doar îndemnurile apostolice de a păstra neschimbat **tezaurul de învăţături revelate prin viu grai** şi transmis până în zilele noastre:

„Fraţilor, vă laud că în toate vă aduceţi aminte de mine şi ţineţi ***predaniile [tás paradóseis]*** *cum vi le-am dat; Căci eu de la Domnul am primit ceea ce v-am dat şi vouă"* [1 Corinteni 11.2]

„Cele ce aţi ***învăţat*** *şi aţi* ***primit*** *şi aţi* ***auzit*** *şi aţi* ***văzut*** *la mine, acestea să le* ***faceţi****, şi Dumnezeul păcii va fi cu voi."* [Filipeni 4.9]

„Fraţilor, vă poruncim în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriţi de orice frate care umblă fără rânduială şi nu după ***predania [tén paradósin]*** *pe care aţi primit-o de la* ***noi****."* [2 Tesaloniceni 3.6]

Apărătorii principiului *Numai Scriptura* interpretează aceste versete astfel: în timp ce Cuvântul lui Dumnezeu era în curs de „scriere" mesajul apostolic se transmitea pe cale orală. Totuşi, o dată ce Scripturile au fost desăvârşite, nu a mai fost nevoie de predania orală pentru că Scripturile aveau să fie suficiente.

Cum vom arăta în continuare, gruparea epistolelor şi a evangheliilor în canonul Noului Testament se întinde pe o perioadă de aproape şase sute de ani. Oare cum ştiau creştinii de pretutindeni ai secolelor II – V, care nu aveau un canon complet al Noului Testament, că *„Dumnezeu este iubire"* [1 Ioan 4.8]? Nu din *predania orală*? Şi dacă s-a întâmplat aşa, oare au

lepădat-o ca pe o „datină omenească” imediat după ce canonul a numărat douăzeci şi şapte de cărţi?

Dacă predania prin viu grai este complet înlocuită de cuvântul scris, aşa cum susţin protestanţii, de ce le-a mai **scris** Pavel tesalonicenilor să păstreze predania primită **prin viu grai** de la „noi”, adică de la Apostoli?

Cum s-a născut Sfânta Predanie?

În primul rând, de la Facerea lumii şi până la Apocalipsă, vedem cum Biserica lui Dumnezeu călăuzeşte omenirea spre mântuire mai întâi prin cuvântul rostit, apoi prin cel scris. De la Adam şi până la Avraam au trecut 3387 de ani, şi cu 430 de ani de robie a israeliţilor în Egipt fac 3817 ani, răstimp în care oamenii lui Dumnezeu, generaţie după generaţie, au fost povăţuiţi pe calea mântuirii numai prin Sfânta Predanie, adică învăţătura despre Dumnezeu însuşită prin viu grai. Numai de la Moise şi până la venirea Mântuitorului, vreme de 1700 ani, neamul ales a fost povăţuit după Scripturi, adică după învăţătura scrisă.

În al doilea rând, întreaga învăţătură a lui Hristos nu este şi nu poate fi limitată doar la textul Scripturii.[50] Călăuzirea lui Dumnezeu prin graiul Sfintei Predanii este regăsită şi în timpul propovăduirii Mântuitorului Iisus Hristos care, timp de trei ani şi jumătate cât a vestit Evanghelia - Cuvântul cel Viu, nu a scris nimic. Şi Biserica întemeiată de Hristos, până la anul 44, când Sfântul Marcu a scris Evanghelia, a lucrat mântuirea credincioşilor prin Sfânta Predanie.

Mai mult, scrierea Noului Testament s-a încheiat în jurul

[50] *„Dar sunt şi alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus şi care, dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărţile ce s-ar fi scris.”* Ioan 21.25

anului 90, iar adunarea epistolelor şi recunoaşterea celor 27 de cărţi ale canonul biblic începe cu secolul IV - Canonul 85 al Sfinţilor Apostoli[51], Canonul 60 al Sinodului local din Laodiceea (343)[52], Canonul 2 al Sfântului Atanasie cel Mare (+373)[53], Canonul Sfântului Grigorie Teologul (+390), Canonul Sfântului Amfilohie de Iconium (+395)[54], Canonul 24 al Sinodului local din Cartagina (419), Canonul 2 al Sinodului Trulan sau Sinodul V-VI Sobornicesc de la Constantinopol (692) - şi se statorniceşte abia în secolul VII.

Dacă ar trebui să aplicăm normele *„Sola Scriptura"* primilor creştini, ar însemna să-i osândim la iad ca nefiind biblici, de vreme ce nu exista o Biblie unitară ci doar epistole dispersate în toată lumea, iar credinţa se răspândea doar prin cuvântul rostit.

Deşi nu se făceau pe atunci studii biblice şi nici nu se răspândeau Biblii, creştinii cunoşteau şi trăiau Cuvântul lui Dumnezeu, chiar dacă primiseră/citeau în Biserică o singură epistolă apostolică, căci *„stăruiau în învăţătura apostolilor şi în **împărtăşire**, în **frângerea pâinii** şi în rugăciuni"* *Fapte 2.42*, adică aveau nu cunoaşterea pe dinafară, ci pe cea dinlăuntru a Scripturii, aveau cunoaşterea-viaţă izvorâtă din împărtăşirea

---

[51] Unde nu se stabileşte canonul cărţilor Sfintei Scripturi ci se recomandă credincioşilor cărţile care pot fi citite cu folos, pentru a se evita citirea cărţilor apocrife pomenite anterior în Canonul 60 Apostolic.

[52] Unde se confirmă toate cărţile Noului Testament, afară de Apocalipsă, care în Frigia nu era încă cunoscută.

[53] Despre cărţile canonice, Sfântul zice că acestea pe calea Predaniei au ajuns în Biserică până în vremea sa, în calitate de Scriptură inspirată de Dumnezeu, ca izvoare ale mântuirii deoarece numai printr-însele se vesteşte învăţătura dreptei credinţe.

[54] Unde în *Scrisoarea către Seleuc* pomeneşte de *„Canonul cel preanemincinos, adică adevărat"*, reprezentând cea mai vie dovadă cu privire la adevăratele Scripturi din Biserica Ortodoxă.

cu Trupul şi Sângele Mântuitorului.

„Şi, când a stat împreună cu ei la masă, luând El pâinea, a binecuvântat şi, frângând, le-a dat lor. ***Şi s-au deschis ochii lor şi L-au cunoscut****; şi El s-a făcut nevăzut de ei. Şi au zis unul către altul: Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale şi când ne tâlcuia Scripturile?"* *Luca 24.30-32*

Numai în Împărtăşanie ajungem într-adevăr să fim întru Hristos: *„Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu rămâne întru Mine şi Eu întru el."* *Ioan 6.56* În timp ce inimile ucenicilor ardeau când Hristos le explica Scripturile, ei tot nu L-au cunoscut. Abia la ***frângerea pâinii*** ochii lor s-au deschis ***„şi L-au cunoscut"*** cu adevărat.

Noul Testament nu detaliază despre ritualuri şi organizarea Bisericii[55], pentru că Biserica deja exista pe când cărţile Noului Testament au fost terminate de scris. După cum Luca evanghelistul preînchipuie, aşa liturghia străveche urmează modelul biblic: citirea şi explicarea Scripturilor imediat urmată de frângerea Pâinii Euharistice şi împărtăşirea cu Cel Înviat.

Canoanele de mai sus descriu istoric cum din Biserică a izvorât Cuvântul scris şi nu invers - *„pentru ca înţelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să se facă cunoscută acum,* ***prin Biserică"*** *Efeseni 3.10*, de unde au moştenit apoi şi protestanţii de astăzi Bibliile cu care combat ortodoxia.

Insuflarea Scripturii a venit de la Dumnezeu însă, indiscutabil istoric, pergamentele biblice au fost strânse, păstrate, copiate şi autorizate mai apoi de Părinţii primelor veacuri în Biserică. Dacă Părinţii ar fi avut o teologie greşită,

[55] Ritualurile şi organizarea Bisericii au fost întemeiate mai înainte, tocmai pe mărturia cuvântului apostolic rostit, a Predaniei. De aceea cuvântul scris, Scriptura, a apărut mai apoi, ca o completare la ceea ce deja se făcea şi se mărturisea în Biserică.

coruptă, cu siguranţă ar fi ales cărţi greşite (ca evangheliile apocrife ale lui Toma, Iuda etc.), însă simpla acceptare de către protestanţi a canonului biblic de 27 cărţi ale Noului Testament însemnează implicit şi acceptarea autorităţii Bisericii care l-a întocmit.

Dacă Scriptura Noului a fost scrisă de la început în greacă, dacă în secolul II încep traducerile în siriacă, în secolul IV în latină, în secolul V avem traducerea în gotică, în secolul IX în slavonă şi în secolul XV în română, înseamnă că naşterea lui Luther nu a adus absolut nimic nou pentru neamurile ortodoxe, Scriptura fiind cunoscută şi tâlcuită cu mult înaintea lui.[56] Iar dacă unii mărturisesc o Biserică a lui Hristos nevăzută, moartă în timp şi înviată după Reformă, înseamnă că au ajuns să creadă cuvântul omului în locul lui Dumnezeu, Care făgăduieşte că nici *„porţile iadului nu vor birui”* *Matei 16.18* Biserica Lui.

Aşadar, Sfânta Predanie, ca învăţătură revelată prin viu grai, este izvorul ambelor Testamente - al celui Vechi şi al celui Nou - **având aceeaşi autoritate, însemnătate şi mărturisind de-a lungul timpului acelaşi adevăr de credinţă ca şi Sfânta Scriptură.**

Sfânta Scriptură este Sfânta Predanie scrisă, pentru aceea adevărata Scriptură nu exclude Sfânta Predanie şi nici adevărata Predanie nu contrazice Sfânta Scriptură, amândouă având acelaşi rost şi împlinind aceeaşi lucrare a Bisericii de la *Facere* la *Apocalipsă*: de a mărturisi dreapta credinţă şi de a povăţui către mântuire sufletul omenesc.

---

[56] Creştinismul nu este religia unei cărţi, idolatria literei, căci Hristos nu a trebuit să aştepte 1450 de ani tiparniţa lui Guttenberg pentru a face cunoscută lumii întregi, Învierea.

Cine ne tâlcuieşte nouă Scriptura?

Biblia nu se interpretează prin ea însăşi sau în particular, după cum spun protestanţii, ci prin gurile mucenicilor, ale sfinţilor lui Dumnezeu care au apărat credinţa şi au pătimit pentru Biserică: *„Nici o proorocie a Scripturii nu se tâlcuieşte după socotinţa fiecăruia; pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci* ***oamenii cei sfinţi ai lui Dumnezeu au grăit, purtaţi fiind de Duhul Sfânt.”*** *2 Petru 1.20-21*

Cine ne învaţă cum să aplicăm învăţătura Scripturii în Biserică?

Doar *Scriptura* dimpreună cu *Predania* - când prima învaţă să ne botezăm, iar cealaltă şi cum să o facem (lepădările, Crezul, cele trei afundări); când Scriptura ne îndeamnă să ne împărtăşim, iar Predania ne arată când, unde şi cum să o facem (Sfânta Liturghie); când Scriptura ne îndeamnă să ne spovedim, iar Predania ne arată şi cum să o facem (post, îndreptar, canoane); când Scriptura ne îndeamnă să facem semnul Sfintei Cruci[57], iar Predania ne arată şi cum să o facem, *şi aşa arată cu toate Tainele şi Slujbele, cu Învăţătura şi Rânduiala Bisericii.*[58]

De aceea Ortodoxia înseamnă un singur Creştinism, o singură Biserică, un singur Botez, un singur Crez, o singură Scriptură dintotdeauna şi peste tot locul.

Mai multe denominaţiuni baptiste conflictuale, puzderia de grupări protestante şi neoprotestante care se contrazic în

[57] *„S-a însemnat peste noi lumina feţei Tale, Doamne.”* Psalmul 4.6

[58] Bogăţie a Bisericii arătată şi dăruită întreit prin ***Hristos Cuvântul*** (Scriptura), ***Hristos Chipul*** (Icoana) şi ***Hristos Trupul*** (Împărtăşania).

interpretarea aceleiaşi Biblii, arată un singur lucru: pierderea Duhului care ţine laolaltă, *în unire şi unicitate,* cele întemeiate de Hristos Iisus.

Mântuirea

În primul rând, cea mai gravă greşeală apare la traducerea cuvintelor Apostolului Pavel cu privire la mântuire: *„Căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi,* ***cei ce ne mântuim [toís dé sozoménois],*** *este puterea lui Dumnezeu."* *1 Corinteni 1.18* devine: *„dar pentru noi,* ***cari suntem pe calea mântuirii,*** *este puterea lui Dumnezeu."*

La fel şi citatul: *„Pentru că suntem lui Dumnezeu bună mireasmă a lui Hristos între* ***cei ce se mântuiesc [en toís sozoménois]*** *şi între cei ce pier"* *2 Corinteni 2.15*, devine *„cei ce* ***sunt pe calea mântuirii*** *şi printre cei care sunt pe calea pierzării."*

În timp ce în traducerea ortodoxă, „mântuirea" are un sens ce implică o priveghere, o luptă pe parcursul întregii vieţi, în traducerea lui Cornilescu citim despre creştini că *„sunt mântuiţi"* sau *„sunt deja pe calea mântuirii"*- în spiritul învăţăturii protestante conform căreia mântuirea este încheiată, are o dată calendaristică precisă în viaţa credinciosului şi este sigură.

Înţelesul cel adevărat al mântuirii îl dă chiar Hristos când spune: *„Şi I-a zis cineva: Doamne, puţini sunt, oare,* ***cei ce se mântuiesc [olígoi hoi sozómenoi]****? Iar El le-a zis:* ***Nevoiţi-vă [agonízesthe]*** *să intraţi prin poarta cea strâmtă, că mulţi, zic vouă,* ***vor căuta să intre şi nu vor putea.*** *"* *Luca 13.23-24*

În zadar Cornilescu modifică pasajul: *„Doamne, oare puţini sunt cei ce* ***sunt pe calea mântuirii****?"* căci răspunsul: *„Nevoiţi-vă să intraţi... vor căuta să intre şi nu vor putea"* elimină

orice idee de mântuire exterioară, raţională, automată, extrem de sigură, fără vreo conlucrare - prin nevoinţa, lupta şi osteneala faptelor - din partea celui ce caută *poarta cea strâmtă*. Lui Iuda nu i-a folosit virtutea de Apostol, faptul că a primit credinţa în Hristos, că a vorbit cu Hristos, dacă nu s-a luptat şi nu s-a ostenit pentru a învinge patima iubirii de arginţi.

De aceea Scriptura ne vorbeşte despre o *mântuire* ***[hoi sozómenoi]*** care trece prin *nevoinţă* ***[agonízesthe],*** de o mântuire care cere o continuă înfrânare a trupului[59], de o mântuire care se poate strica şi pierde dacă *faptele* nu mai oglindesc *credinţa*: *„Iar* ***tot cel ce se nevoieşte, de toate se înfrânează [pás dé ho agonizómenos pánta engrateúetai].*** *Şi aceia adică ca să ia cunună stricăcioasă, iar noi nestricăcioasă. Eu drept aceea aşa alerg, nu ca cum nu aş şti; aşa dau război, nu ca cum aş fi bătând văzduhul. Ci* ***îmi chinuiesc trupul meu [hypopiázo mou tó sóma]*** *şi îl supun robiei; ca nu cumva altora propovăduind, însumi să mă fac netrebnic."* *1 Corinteni 9.25-27*

În originalul grecesc, creştinii ***se mântuiesc [en toís sozoménois]*** în cadrul unui proces duhovnicesc prin care sufletele lor sunt încă supuse ispitirii, au nădejdea, nu siguranţa mântuirii, conform Apostolului: *„Dar una fac: uitând cele ce sunt în urma mea, şi tinzând către cele dinainte,* ***alerg la ţintă [katá skopón dióko],*** *la răsplata chemării de sus, a lui Dumnezeu, întru Hristos Iisus."* *Filipeni 3.13,14* Traducerea eronată folosită de Cornilescu conduce în mod inevitabil la o contradicţie faţă de cuvintele Sfântului Pavel, prin care arată că nu este mântuit şi că încă aleargă după cunună.

Aceeaşi înţelegere ortodoxă despre mântuire se regăseşte

[59] De fapt, pe acest pasaj al Scripturii se întemeiază toată asceza ortodoxă privind paza minţii, postul, metaniile, privegherea, tot arsenalul duhovnicesc necesar sufletului să „înrobească" pornirile pătimaşe ale trupului.

şi la Apostolul Petru: *„Şi de vreme ce **dreptul abia se mântuieşte [ho díkaios mólis sózetai],** cel necredincios şi păcătos unde se va arăta?”* *1 Petru 4.18* în opoziţie cu interpretarea protestantă care încearcă din nou diluarea textului: *„Şi dacă cel neprihănit **scapă cu greu,** ce se va face cel nelegiuit şi cel păcătos?”*

Să urmărim cum o simplă adăugire la cuvântul lui Dumnezeu îl face pe Apostolul Iacov să „spună” altceva decât crede: *„Fraţii mei, ce-i foloseşte cuiva să spună că are credinţă, dacă n-are fapte? Poate oare **credinţa aceasta** să-l mântuiască?”* *Iacov 2.14*, unde Cornilescu adăugă cuvântul *„aceasta”* pentru a schimba întregul răspuns al întrebării Apostolului, în speranţa de a face textul biblic să justifice *mântuirea doar prin credinţă*, fără fapte. Citatul corect din Scriptura ortodoxă este: *„Ce folos, fraţii mei, dacă zice cineva că are credinţă, iar fapte nu are? **Oare credinţa poate să-l mântuiască [mé dýnatai he pístis sósai autón]?”***

Unul-Născut

*„Căci pe care mai înainte i-a cunoscut, mai înainte i-a şi hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca El să fie **întâi născut între mulţi fraţi [protótokon en polloís adelfoís]”*** *Romani 8.29* devine în Biblia lui Cornilescu *„...întâi născut dintre **mai** mulţi fraţi”*

Fiul este născut din Tatăl înaintea oricărei zidiri, a oricărei făpturi. Atributul **Unul-Născut** ***[monogenoús]*** din *„Şi Cuvântul S-a făcut trup şi S-a sălăşluit între noi şi am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har şi de adevăr”* *Ioan 1.14* indică unitatea Fiului în raport cu Sfânta Treime, ca singur născut din Tatăl, pe când acela de **Întâi-Născut**

[protótokon] din textul de la *Romani* indică anterioritatea naşterii Fiului în raport cu facerea lumii.

Acest verset luminează, o dată mai mult, sensul exact al textului *„Şi a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut, şi L-a înfăşat şi L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei.”* *Luca 2.7* În limbajul biblic - după cum bine arată ÎPS Bartolomeu Anania - termenul „întâi-născut” nu implică în mod necesar existenţa unor fraţi mai mici, ci se referă exclusiv la prescripţiile Legii Vechi care-i acordau primului născut de parte bărbătească o demnitate aparte şi o chemare specială, chiar sub incidenţa sacralităţii (cf. *Ieşire 13.2, 13.14*). Este şi motivul pentru care pruncul Iisus este dus la templu, după cum se arată în continuare la *Luca 2.22-23*.

Fiii lui Dumnezeu din Biserica-Trup alcătuiesc o familie duhovnicească în care Iisus Hristos devine *„Întâiul-Născut între mulţi fraţi”*, frăţietate ce izvorăşte din Botez şi împărtăşirea cu Trupul şi Sângele Său. Sensul duhovnicesc e cât se poate de clar, însă din păcate, diminuat de traducerea protestantă.

Ca atare, expresia de faţă se cere tâlcuită nu numai din unghi legal-juridic, ci şi duhovnicesc, aşa cum o face apostolul Pavel spunând: *„Care este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, mai Întâi Născut decât toată zidirea”* *Coloseni 1.15* unde vorbeşte de Fiul născut din Tatăl înainte de facerea lumii. Este uşor de înţeles că, după cum Fiul Tatălui nu poate avea alţi „fraţi” în Treime, nici Iisus, Fiul Mariei, nu poate avea trupeşte alţi fraţi mai mici aici pe pământ.[60]

[60] Nu întâmplător răstălmăcirile sectare au fost abil exploatate de gnosticii moderni (dacă vreţi printr-o evoluţie a ereziei) prin crearea aşa-zisei „descendenţe trupeşti” a hristosului lui Dan Brown.

Veşmintele preoţeşti

*„Când vei veni, adu-mi **felonul [tón phailónen]** pe care l-am lăsat în Troada, la Carp, precum şi cărţile, mai ales pergamentele”* [2 Timotei 4.13] devine în traducerea protestantă *„Când vei veni, adu-mi **mantaua** pe care…”* Oare de o simplă manta de ploaie se îngrijeşte Apostolul, sau de un veşmânt liturgic numit ***felon [phailónes]***, pe care-l folosea osebit în timpul *frângerii pâinii*, precum a rămas în portul preoţilor din Biserica Ortodoxă până astăzi?

Treptele sacerdotale

*„Pavel şi Timotei, robi ai lui Hristos Iisus, tuturor sfinţilor întru Hristos Iisus, celor ce sunt în Filipi, **împreună cu episcopii şi diaconii [sýn episkópois kaí diakónois]”*** [Filipeni 1.1] iar în traducerea protestantă apare *„… împreună cu **supraveghetorii** şi diaconii”*

În cazul de faţă, cuvântul ***episcopi [epískopos - care priveşte peste, protector]*** îi desemnează pe preoţii de vază (prezbiterii hirotoniţi în treapta preoţiei) care aveau menirea de a conduce comunitatea - *„Vă îndemn deci, înainte de toate, să faceţi cereri, rugăciuni, mijlociri, mulţumiri, pentru toţi oamenii”* [1Timotei 2, 1]; din rândul lor vor fi recrutaţi episcopii propriu-zişi, pe măsură ce apostolii vor simţi nevoia unor succesori direcţi. Acesta este primul text care atestă limpede existenţa celor două trepte harice în Biserica primară: preoţi şi diaconi.

Miile de ani

Când vorbim despre „o mie de ani” ortodocşii şi

neoprotestanţii se referă la lucruri diferite. Folosim acelaşi termen, dar nu cu acelaşi înţeles. De aici se nasc o serie de confuzii regretabile.

„Fericit şi sfânt este cel ce are parte de învierea cea dintâi. Peste aceştia moartea cea de a doua nu are putere, ci vor fi preoţi ai lui Dumnezeu şi ai lui Hristos şi vor împărăţi cu El ***o mie de ani [hília éte].”*** *Apocalipsa 20.6*

Ca în tot cuprinsul Apocalipsei, există cifre şi numere cu valoare simbolică, prin care se exprimă cantităţi sau raporturi determinate. Numărul 1000 simbolizează o perioadă foarte lungă de timp, pe care numai Dumnezeu o cunoaşte şi hotărăşte.

Există versiuni ale Bibliei care folosesc în acest text, în mod alternatv, ambele exprimări (“o mie de ani” şi “mii de ani”). De exemplu, Biblia-traducerea ecumenică (TOB) şi Biblia Anania traduc “o mie de ani” în versetele 2 şi 4, dar şi “miile de ani” în versetele 3, 5 şi 6 din Apocalipsa. Până în anul 1979 versiunile sinodale ortodoxe traduc termenul ***hília éte*** prin *o mie de ani.*

Această anomalie, care a favorizat teza milenaristă, provine de la traducerea greşită a originalului, unde se vorbeşte doar despre *ta hilia eti* (mii de ani).

Interpretarea ortodoxă - având în vedere o riguroasă traducere - este justificată de folosirea în textul original grecesc, versetele 2, 5, 6 şi 7 a expresiei ***hília éte - mii de ani***, un neutru plural care nu mai lasă loc la îndoieli.

O analiză gramaticală a acestei expresii se impune, pentru a limpezi lucrurile.

Textul original nu a folosit nici expresia o *hiliasmos-ou* (o mie, în sens aritmetic), tradusă prin hiliasm ca valoare numerică, nici expresia *i hilia-ados* (mişcarea hiliastă), tradusă

prin hiliasm luat ca ideologie, nici expresia *i hilietis-eos* (împărăţia hiliastă, de 1000 de ani), tradusă prin mileniu, sau parcursul de 1000 de ani, ci expresia *ta hilia eti* (mii de ani), tradusă de teologi ca Împărăţia harului cea veşnică şi nemărginită, şi anunţată de Sfânta Scriptură ca Împărăţia cerurilor.

Răstălmăcirea intenţionată s-a făcut pentru a justifica „biblic" vechiul *hiliasm*, mai noul *milenarism*, precum şi întreaga *„teologie apocaliptică"* despre *răpire*.[61]

★

Dacă ***„toată Scriptura** este insuflată de Dumnezeu"* *2 Timotei 3.16*, care este acel **„tot"**, sau ce vom mai socoti atunci **„scriptură",** oare scrierile incomplete, cu adăugiri sau lipsuri ce urmăresc anumite doctrine, cu influenţe străine de cuvântul lui Hristos?

Prorocii cenzurate, cuvinte-cheie tendenţios traduse, toate acestea depărtează, din păcate, toate grupările protestante româneşti care au primit Biblia Cornilescu, de împlinirea a toate cele scrise, după cuvântul Mântuitorului: *„Şi le-a zis: Acestea sunt cuvintele pe care le-am grăit către voi fiind încă împreună cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în Legea lui Moise, în Prooroci şi în Psalmi"* *Luca 24.44*

În concluzie, deosebirile de mai sus vor să arate un singur lucru, acela că pentru (neo)protestantism Scriptura este **interpretabilă** de către oricine şi oricum. *Libertatea* citirii Scripturii s-a transformat în *dreptul* fiecăruia de a o interpreta

[61] Interpretând aici printr-o numerologie cabalistică, multe secte protestante de-a lungul timpului şi-au îndemnat adepţii să-şi doneze averile şi să se suie pe dealuri îmbrăcaţi în alb pentru a întâmpina, în zadar, *„venirea pe nori a Domnului"*. Vezi şi *www.odaiadesus.ro/rapire.html*

cum crede de cuviinţă.

Drumul pătimaş deschis de papalitate prin interpretarea părtinitoare a unui verset în sensul justificării infailibilităţii şi a primatului a fost bătătorit mai apoi de miile de grupări reformiste care au făcut acelaşi lucru pornind nu de la Cuvântul sfânt ci de la o ideologie personală.

Şi tocmai aici Biserica îşi dovedeşte sfinţenia şi unicitatea, prin aceea că, de 2000 de ani de la Hristos, păstrează **aceleaşi învăţături scripturistice, aceeaşi credinţă dintotdeauna, pretutindeni şi de către toţi ortodocşii.**

Nu se poate vorbi de unitate în credinţă, de frăţietate în (neo)protestantism atât timp cât, pe baza aceleiaşi Biblii, s-au născut şi luteranii şi calvinii şi anglicanii şi baptiştii şi penticostalii şi adventiştii şi martorii lui Iehova, şi mulţi alţii care se vor naşte de acum încolo.

Pur şi simplu, nu poate acelaşi Duh Sfânt, *„Duh al Adevărului, [Care] vă va călăuzi la tot adevărul”* *Ioan 16.13* să predestineze mântuirii pe unii (calvini), iar pe ceilalţi nu; acelaşi Duh Sfânt să le insufle unora prăznuirea Sâmbetei (adventişti), iar altora Duminica; să-i facă pe unii să creadă că Hristos S-a răstignit pe un par în loc de cruce (iehovişti), iar pe alţii nu; să-i îndrume pe unii la administrarea a două botezuri - unul cu apă şi altul cu „duh” (penticostali), iar pe alţii nu; unora să le vestească sfârşitul iminent al lumii, iar altora nu; să-i înveţe pe unii să ungă pastori femei şi să cunune homosexuali, iar pe alţii nu. Mai multe „adevăruri” ale Duhului înseamnă nici un adevăr. Nici un adevăr înseamnă mai multe „duhuri”.

De ce mulţimea sectară, care a căpătat de la Biserica Ortodoxă pergamentele Scripturii, mărturiseşte totuşi o cu totul altă credinţă decât cea Ortodoxă? Tocmai din pierderea

dreptarului Predaniei, care uneşte cugetul drept-credinciosului cu cugetul Bisericii şi nu lasă loc răstălmăcirilor să zămislească grupări eretice după diverse *„revelaţii creştine”* personale.

Aşa au ajuns astăzi protestanţii să trăiască într-o tradiţie proprie, nelegitimă, deoarece **au respins-o pe cea adevărată**. Sectarii, de fapt, nu combat ideea de Predanie, căci au şi ei „dogmele” şi „rânduielile” lor, ci **doresc să o înlocuiască pe cea autentică, de două mii de ani, cu o alta „veche” doar de trei sute de ani.**

Fără de Predanie nu se explică unitatea şi unicitatea Noului Testament. Lipsa Predaniei apostolice transformă unitatea Bisericii în pluritate doctrinară, de aceea fiecare sectă a fost nevoită să-şi inventeze, să-şi rescrie propria scriptură pentru a-şi justifica înnoirile, precum Apostolul mărturiseşte:

„Mă mir că aşa degrabă treceţi de la cel ce v-a chemat pe voi, prin harul lui Hristos, la altă Evanghelie, care nu este alta [adică numai una] decât că sunt unii care vă tulbură şi voiesc să schimbe Evanghelia lui Hristos. Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema! Precum v-am spus mai înainte, şi acum vă spun iarăşi: Dacă vă propovăduieşte cineva altceva decât aţi primit - să fie anatema!” *Galateni 1.6-9*

Biserica nu poate fi acea organizaţie religioasă care oferă, ca în protestantism, **scripturi mincinoase, simboluri goale sau substituiri ale lui Hristos.**

Adevărul este *„marea taină a bunei credinţe”* *1 Timotei 3.16*, unic şi veşnic precum Hristos Iisus care *„ieri şi azi este acelaşi”* *Evrei 13.8*, împărtăşit lumii întreg, viu, desăvârşit şi adevărat de *„Biserica Dumnezeului celui viu, stâlp şi temelie a adevărului.”* *1 Timotei 3.15*

C U P R I N S

Baptismul. Istorie şi credinţă
pagina 3

Sola Scriptura. Autoritate şi deviaţii
pagina 19

Mântuirea doar prin credinţă
pagina 35

Despre Botez şi Euharistie
pagina 51

Deformarea Scripturii
pagina 69